

Forslag

til

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om forurennet jord¹

(Gennemførelse af dele af direktiv om ændring af direktiv om industrielle emissioner og emissioner fra husdyropdræt (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og dele af direktiv om luftkvaliteten og renere luft i Europa m.v.)

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december 2025, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 45 af 23. januar 2018 og senest ved § 3 i lov nr. 355 af 3. marts 2026, foretages følgende ændringer:

1. I *fodnoten* til lovens titel ændres »Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, EU-Tidende 2008, nr. L 311, side 1,« til: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024,«, »om industrielle emissioner, EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17« ændres til: »om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening), EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024« og »og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/884 af 13. marts 2024 om ændring af direktiv 2012/19/EU om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), EU-Tidende 2024, L af 19. marts 2024« ændres til: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/884 af 13. marts 2024 om ændring af direktiv 2012/19/EU om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), EU-Tidende 2024, L af 19. marts 2024, og dele af Rådets og Europa-Parlamentets direktiv (EU) 2024/2881 af 23. oktober 2024 om luftkvaliteten og renere luft i Europa, EU-Tidende, L af 20. november 2024«.

2. I § 2 a indsættes efter »landskabelige«: »og klimamæssige«.

3. Efter § 35 d indsættes:

¹ Loven gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024, og dele af Rådets og Europa-Parlamentets direktiv (EU) 2024/2881 af 23. oktober 2024 om luftkvaliteten og renere luft i Europa, EU-Tidende, L af 20. november 2024.

»§ 35 e. Miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om, at bestemte listevirksomheder skal udarbejde, gennemføre og vedligeholde et miljøledelsessystem, udarbejde og inkludere en vejledende omstillingsplan i virksomhedens miljøledelsessystem og foranstalte ekstern revision af miljøledelsessystemet og omstillingsplanen og om fristerne herfor. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om miljøledelsessystemet og omstillingsplanen, herunder om indhold, vedligeholdelse og ekstern revision.

§ 35 f. Tilsynsmyndigheden kan i tilfælde af en krisesituation meddele bestemte listevirksomheder dispensation fra emissionsgrænseværdier eller grænseværdier for miljøpræstationer fastsat på baggrund af bedste tilgængelige teknik i godkendelser meddelt efter § 33, eller i forbindelse med revurdering af godkendelser, jf. §§ 41 a eller 41 b, hvis der derved ikke forårsages væsentlig forurening og alle foranstaltninger, der medfører mindre forurening, er udtømt.

Stk. 2. Miljøministeren træffer beslutning om, at der foreligger en krisesituation, jf. stk. 1, og om ophør heraf.

Stk. 3. Ministeren fastsætter regler om, hvornår en krisesituation foreligger og om offentliggørelse, herunder udelukkende digitalt, af beslutning om krisesituation og om ophør heraf.

Stk. 4. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke virksomheder der er omfattet af stk. 1, og om ansøgning og behandling af sager om dispensation, herunder om vilkår for og varighed, ændring eller tilbagekaldelse af dispensation, samt om offentliggørelse af, herunder udelukkende digitalt, og underretning om meddelte dispensationer.«

4. Efter § 64 f indsættes i *kapitel 8*:

»§ 64 g. Miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af loven, som sikrer, at berørte personer, der lider skade på deres sundhed som følge af sådanne overtrædelser, har krav på erstatning fra de relevante fysiske eller juridiske personer.

Stk. 2. Regler om erstatningskrav, der fastsættes i medfør af stk. 1, skal udformes og anvendes på en sådan måde, at de ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning.

§ 64 h. Miljøministeren kan fastsætte regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af en overtrædelse af loven og regler fastsat i medfør af loven.«

5. Efter § 66 indsættes:

»§ 66 a. Miljøministeren foretager overvågning i recipientmiljøet, hvis der i godkendelser meddelt efter § 33 eller i forbindelse med revurdering af godkendelser, jf. §§ 41 a eller 41 b, af bestemte listevirksomheder fastsættes lempede krav til emissionsgrænseværdier for forurenende stoffer eller strengere betingelser af hensyn til overholdelse af miljøkvalitetsnormer, end hvad der kan opnås ved den bedste tilgængelige teknik, og de fastsatte krav eller betingelser vil få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet.

Stk. 2. Miljøministeren kan bestemme, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden skal indsende sagen om godkendelse eller revurdering sammen med det materiale, der har indgået i sagen, jf. stk. 1, til ministeren. Ministeren kan i den forbindelse bestemme, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden skal tilvejebringe yderligere oplysninger og vurderinger til brug for fastlæggelsen

af overvågningen i den konkrete sag.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om overvågning, jf. stk. 1, herunder om overvågnings- og målemetoder m.v., samt om offentliggørelse af, herunder udelukkende digitalt, og underretning om overvågningsresultater m.v. Reglerne fastsættes efter forhandling med ministeren for natur og dyrevelfærd, for så vidt angår overvågning af vand og natur.«

6. I § 110, stk. 2, nr. 1, ændres »derfor eller« til: »derfor,«.

7. I § 110, stk. 2, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

»2) voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor eller«.

Nr. 2 bliver herved nr. 3.

8. I § 110, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »§ 35 c,«: »§ 35 e,«.

9. I § 110 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. I sager om de alvorligste overtrædelser omfattet af stk. 1 eller 2 eller regler fastsat i medfør af stk. 3 vedrørende listevirksomhed og virksomhed omfattet af kapitel 4 i bekendtgørelse om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler, skal den maksimale størrelse af bøden til juridiske personer mindst udmåles til 3 pct. af driftsherrens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt.«

Stk. 6-12 bliver herefter stk. 7-13.

10. I § 110, stk. 9, der bliver stk. 10, ændres »stk. 8« til: »stk. 9«.

§ 2

I lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. I *fodnoten* til lovens titel ændres »Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, EU-Tidende 2008, nr. L 311, side 1,« til: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024,«, og »om industrielle emissioner, EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17« ændres til: »om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse), EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle

emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024,«.

2. Efter § 76 a indsættes i *kapitel 9*:

»§ 76 b. Miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af loven, som sikrer, at berørte personer, der lider skade på deres sundhed som følge af sådanne overtrædelser, har krav på erstatning fra de relevante fysiske eller juridiske personer.

Stk. 2. Regler om erstatningskrav, der fastsættes i medfør af stk. 1, skal udformes og anvendes på en sådan måde, at de ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning.

§ 76 c. Miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af en overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af loven.«

3. § 88, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er

- 1) voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor,
- 2) voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor, eller
- 3) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.«

4. I § 88 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* I sager om de alvorligste overtrædelser omfattet af stk. 1 eller 2 eller regler fastsat i medfør af stk. 3 skal den maksimale størrelse af bøden til juridiske personer mindst udmåles til 3 pct. af driftsherrens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt, hvis overtrædelsen er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner med senere ændringer.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. [februar] 2027.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Gennemførelse af dele af IE-ændringsdirektivet og dele af luftkvalitetsdirektivet (erstatning og forældelse)

2.1.1. Meddelelse af dispensation fra grænseværdier i tilfælde af en krisesituation

2.1.1.1. Gældende ret

2.1.1.2. IE-ændringsdirektivet

2.1.1.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.1.1.3.1. Adgang til at meddele dispensation

2.1.1.3.2. Beslutning om krise

2.1.1.3.3. Bemyndigelse til at fastsætte administrative regler

2.1.1.3.4. Klageadgang

2.1.2. Pligt til overvågning af recipientmiljøet

2.1.2.1. Gældende ret

2.1.2.2. IE-ændringsdirektivet

2.1.2.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.1.3. Miljøledelsessystemer og omstillingsplaner

2.1.3.1. Gældende ret

2.1.3.2. IE-ændringsdirektivet

2.1.3.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.1.4. Klimahensyn

2.1.4.1. Gældende ret

2.1.4.2. IE-ændringsdirektivet

2.1.4.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.1.5. Sanktioner

2.1.5.1. Gældende ret

- 2.1.5.2. IE-ændringsdirektivet
- 2.1.5.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.1.5.3.1. Miljøbeskyttelsesloven
 - 2.1.5.3.2. Jordforureningsloven
- 2.1.6. Erstatning og forældelse
 - 2.1.6.1. Gældende ret
 - 2.1.6.1.1. Erstatning for skade på menneskers sundhed
 - 2.1.6.1.1.1. Almindelige regler om erstatning uden for kontrakt
 - 2.1.6.1.1.2. Lov om erstatning for miljøskader
 - 2.1.6.1.1.3. Lov om erstatningsansvar
 - 2.1.6.1.1.4. Almindelige regler om søgsmålskompetence
 - 2.1.6.1.2. Forældelse af erstatningskrav for skade på menneskers sundhed
 - 2.1.6.2. Direktiver
 - 2.1.6.2.1. IE-ændringsdirektivet
 - 2.1.6.2.1.1. Erstatning for skade på menneskers sundhed
 - 2.1.6.2.1.2. Forældelse af erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed
 - 2.1.6.2.2. Luftkvalitetsdirektivet
 - 2.1.6.2.2.1. Erstatning for skade på menneskers sundhed
 - 2.1.6.2.2.2. Forældelse af erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed
 - 2.1.6.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.1.6.3.1. Erstatning for skade på menneskers sundhed
 - 2.1.6.3.2. Forældelse af krav på erstatning for skade på menneskers sundhed
 - 2.1.6.3.2.1. Miljøbeskyttelsesloven
 - 2.1.6.3.2.2. Jordforureningsloven
 - 2.1.6.3.2.3. Luftkvalitetsdirektivet

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

3.1. Økonomiske

3.2. Implementering

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Klimamæssige konsekvenser

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Med lovforslaget foreslås der ændringer af lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december 2025 (herefter benævnt miljøbeskyttelsesloven) og lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 (herefter benævnt jordforureningsloven).

Formålet med lovforslaget er særligt at gennemføre eller at gøre det muligt at gennemføre dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald (herefter benævnt IE-ændringsdirektivet). Lovforslaget vedrører alene de dele af IE-ændringsdirektivet, som henhører under Miljøministeriets ressort. De dele, der vedrører husdyrbrug, implementeres af Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd.

IE-ændringsdirektivet skulle have været gennemført i dansk ret senest den 1. juli 2026, men på grund af udskrivelse af valg til Folketinget i foråret 2026 er lovforslaget blevet forsinket.

Endvidere vil en række bekendtgørelser blive ændret med henblik på en samlet implementering af IE-ændringsdirektivet. IE-ændringsdirektivet er optrykt som bilag til lovforslaget.

Med hensyn til de foreslåede bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven om strafferetlige sanktioner, herunder bødestraf ved de alvorligste overtrædelser af IE-direktivet med senere ændringer, og om forældelse af krav på erstatning som følge af skade på menneskers sundhed, foreslås det med lovforslaget, at disse bestemmelser skal kunne omfatte alle de særligt forurenende virksomheder og ikke kun de forurenende virksomheder, som er omfattet af IE-direktivet med senere ændringer. Dette vil indebære en gennemførelse, der på disse punkter går videre end kravene efter IE-direktivet med senere ændringer.

Muligheden for at kunne idømme skærpede strafferetlige sanktioner ved de alvorlige overtrædelser begået af de særligt forurenende virksomheder vil understøtte regeringens målsætning om at forebygge og bekæmpe alvorlig miljøkriminalitet.

Herudover er formålet at gøre det muligt at gennemføre bestemmelser om erstatning for skade på menneskers sundhed og forældelse af krav på erstatning i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/2881 af 23. oktober 2024 om luftkvaliteten og renere luft i Europa (herefter benævnt luftkvalitetsdirektivet). Direktivet skal være gennemført senest den 11. december 2026.

Gennemførelse af direktivet i øvrigt forventes at ske ved bekendtgørelsesændring med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (herefter benævnt IE-direktivet) dækker alle relevante forurenende stoffer, der kan udledes fra industrielle virksomheder og husdyrbrug, som påvirker menneskers sundhed og miljøet. Direktivet indeholder bl.a. regler om, at nyanlæg af virksomheder skal miljøgodkendes, at væsentlige ændringer eller udvidelser af bestående virksomheder skal miljøgodkendes, og at bedste tilgængelige teknik (herefter benævnt BAT) skal anvendes på virksomheden, samt at BAT-konklusioner er bindende ved fastsættelse af godkendelsesvilkår. Endvidere indeholder IE-direktivet regler om, at miljøgodkendelser skal tages op til revurdering i bestemte situationer, herunder på et nærmere fastsat tidspunkt, når nye BAT-konklusioner er blevet offentliggjort.

IE-direktivets regler er på Miljøministeriets område særligt gennemført i miljøbeskyttelsesloven og i jordforureningsloven og regler fastsat i medfør heraf. De virksomheder, som er omfattet af IE-direktivet, er på Miljøministeriets område navnlig opført på bilag 1 til bekendtgørelse nr. 1027 af 2. september 2024 om godkendelse af listevirksomheder (herefter benævnt godkendelsesbekendtgørelsen).

IE-ændringsdirektivet indeholder en række nye bestemmelser og krav, der i dag ikke er tilstrækkelig hjemmel til at gennemføre i dansk ret. Det drejer sig om en ny adgang til at meddele virksomheder, som er opført på bilag 1 til IE-direktivet dispensation fra emissionsgrænseværdier og grænseværdier for miljøpræstationer i miljøgodkendelser i tilfælde af krisesituationer som følge af ekstraordinære omstændigheder. Det vedrører endvidere en pligt til at sikre overvågning i recipientmiljøet, hvis den kompetente myndighed i virksomhedernes miljøgodkendelser fastsætter lempede krav til emissionsgrænseværdier eller strengere betingelser af hensyn til at overholde miljøkvalitetsnormer, end hvad der kan opnås ved BAT, og dette vil have en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet. Det vedrører endvidere krav til frister for visse virksomheders gennemførelse af bindende BAT-konklusioner, der indeholder krav om miljøledelsessystemer, krav om at inkludere en omstillingsplan i miljøledelsessystemet og frist herfor samt krav om ekstern revision af disse. Herudover vedrører det krav om varetagelse af klimahensyn ved fastsættelse af krav til virksomhedernes udledninger m.v. på baggrund af bindende BAT-konklusioner, der efter ændringen af IE-direktivet fremover vil kunne indeholde krav af hensyn til beskyttelse af klimaet.

Endelig vedrører det ændrede og nye bestemmelser om sanktioner og erstatning for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af direktivets bestemmelser og forældelse af sådanne erstatningskrav.

Tilsvarende er der i dag ikke hjemmel i miljøbeskyttelsesloven til at kunne gennemføre lignende bestemmelser om erstatning og forældelse i luftkvalitetsdirektivet.

Med lovforslaget foreslås som følge heraf en ny bestemmelse, hvorefter tilsynsmyndigheden kan meddele bestemte virksomheder dispensation fra emissionsgrænseværdier og krav om miljøpræstationer fastsat i miljøgodkendelser eller i forbindelse med revurdering af godkendelser i krisesituationer som følge af ekstraordinære omstændigheder, der direkte påvirker forsyningen af energi og samfundskritiske ressourcer, materialer eller udstyr. I tilknytning hertil foreslås det, at miljøministeren træffer beslutning om, hvorvidt der foreligger en krisesituation og om ophør heraf.

Dette svarer til tidligere, større nationale kriser i Danmark, der er blevet håndteret af centrale aktører og statslige myndigheder, herunder i forbindelse med gasforsyningskrisen som følge af Ruslands invasion af Ukraine og den nationale indsats under covid-19. I tilknytning hertil foreslås det, at miljøministeren fastsætter regler om, hvorvidt der foreligger en krisesituation i IE-ændringsdirektivets forstand og om offentliggørelse af ministerens beslutning om, at der foreligger en krisesituation og om ophør heraf, herunder udelukkende digitalt, i overensstemmelse med kravene i IE-ændringsdirektivet. De omfattede virksomheder vil være de virksomheder, som er omfattet af dispensationsbestemmelsen i IE-ændringsdirektivet med mulighed for evt. at udvide adgangen til andre relevante virksomheder.

IE-ændringsdirektivet giver Europa-Kommissionen en indsigelsesret over for de meddelte dispensationer, og i tilknytning hertil indeholder lovforslaget derfor en bemyndigelse for miljøministeren til at fastsætte nærmere regler om ansøgning og behandling af sager om dispensation, herunder om vilkår for og ændring eller tilbagekaldelse af dispensationer samt om offentliggørelse, herunder udelukkende digitalt, af og underretning om meddelte dispensationer.

Med lovforslaget foreslås endvidere en ny forpligtelse for miljøministeren til at foretage overvågning i recipientmiljøet i de situationer, hvor godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden fastsætter lempede krav til emissionsgrænseværdier eller strengere betingelser for miljøpræstationer ved miljøgodkendelse eller revurdering af godkendelsen, end hvad der kan opnås ved BAT, og lempelsen eller skærpelsen vil få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet. Det foreslås i tilknytning hertil, at ministeren kan bestemme, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden skal indsende sagen og kan anmode myndighederne om yderligere oplysninger og vurderinger til brug for fastlæggelse af den konkrete overvågning. Der foreslås endvidere en bemyndigelse for miljøministeren til at fastsætte nærmere regler om overvågningen, herunder om overvågnings- og målemetoder og om underretning og offentliggørelse af overvågningsresultater, herunder udelukkende digitalt. Overvågningsforpligtelsen vil alene skulle finde anvendelse, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Med lovforslaget foreslås det derudover, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om, at bestemte listevirksomheder skal etablere og vedligeholde et miljøledelsessystem og udarbejde og inkludere en omstillingsplan i virksomhedens miljøledelsessystem og foranstalte ekstern revision af miljøledelsessystemet og omstillingsplanen samt om fristen herfor. I overensstemmelse med ændringsdirektivet er det hensigten, at fristen skal være den 1. juli 2027.

Med lovforslaget foreslås endvidere en ny bemyndigelse for miljøministeren til at fastsætte regler om varetagelse af klimamæssige hensyn ved administration af loven, og regler fastsat i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser. Dette vil navnlig blive relevant, såfremt der vedtages BAT-konklusioner med krav til listevirksomhederne af hensyn til klimabeskyttelse, hvilket der vil skulle tages højde for i de omfattede virksomheders godkendelser og revurderinger.

Lovforslaget indeholder derudover forslag til nye straffebestemmelser i miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven, hvorefter overtrædelser af regler, hvorved der er voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare herfor, vil kunne omfattes af den skærpede straffebestemmelse i disse to

love med en strafferamme på indtil 2 års fængsel, og om udmåling af skærpede bøder ved de alvorligste overtrædelser, som begås af en juridisk person. Med lovforslaget foreslås ovennævnte bestemmelser om straf og om udmåling af bødestraf i miljøbeskyttelsesloven at skulle kunne omfatte de særligt forurenende virksomheder, dvs. listevirksomheder og andre virksomheder omfattet af IE-direktivet med senere ændringer og øvrige listevirksomheder, som i dag alene er omfattet af danske regler om listevirksomhed, jf. også ovenfor. For så vidt angår jordforureningsloven foreslås bestemmelserne alene at skulle anvendes i det omfang overtrædelserne er omfattet af IE-direktivet med senere ændringer.

Endelig foreslås der en ny bemyndigelse til at fastsætte formelle regler i miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser, om erstatning for skade på menneskers sundhed, og en ny bemyndigelse til at fastsætte regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade, der fraviger forældelsesfrister i anden lovgivning.

For så vidt angår den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om forældelse i miljøbeskyttelsesloven foreslås denne at skulle omfatte al listevirksomhed m.v., dvs. såvel listevirksomheder og andre virksomheder omfattet af IE-direktivet med senere ændringer som øvrige listevirksomheder, der i dag alene er omfattet af danske regler om listevirksomhed, jf. også ovenfor.

Den nærmere udmøntning af de foreslåede bemyndigelser vil navnlig ske ved en revision af godkendelsesbekendtgørelsen.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Gennemførelse af dele af IE-ændringsdirektivet og dele af luftkvalitetsdirektivet (erstatning og forældelse)

2.1.1. Meddelelse af dispensation fra grænseværdier i tilfælde af en krisesituation

2.1.1.1. Gældende ret

Virksomheder, anlæg, aktiviteter eller indretninger, der er optaget på listen over forurenende virksomheder (herefter benævnt listevirksomheder), må ikke anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse heraf. Listevirksomhed må heller ikke udvides eller ændres på en måde, som indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt, jf. §§ 33 og 35 i miljøbeskyttelsesloven.

Listevirksomheder er opført på bilag 1 eller bilag 2 i bekendtgørelse nr. 1027 af 2. september 2024 om godkendelse af listevirksomhed (herefter benævnt godkendelsesbekendtgørelsen). De virksomheder, anlæg, aktiviteter og indretninger, der er opført på bilag 1, benævnes bilag 1-virksomheder. De virksomheder, anlæg, aktiviteter og indretninger, der er opført på bilag 2, benævnes bilag 2-virksomheder.

Godkendelsesmyndigheden skal i godkendelser af listevirksomhed fastsætte vilkår for etablering og drift, herunder egenkontrol, jf. miljøbeskyttelseslovens § 34. Tilsynsmyndigheden skal revurdere godkendelsen efter regler i lovens §§ 41 a og 41 b.

Miljøministeren fastsætter nærmere regler om godkendelse af listevirksomhed, herunder på hvilke vilkår en godkendelse efter § 33 eller en revurdering efter §§ 41 a og 41 b, kan meddeles, jf. lovens § 35, stk. 2, og § 41 a, stk. 3.

Bemyndigelsen i § 35, stk. 2, og § 41 a, stk. 3, er udnyttet i godkendelsesbekendtgørelsen, som indeholder de nærmere regler om godkendelse og revurdering af listevirksomheder.

Kravene til listevirksomhederne er baseret på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (herefter benævnt BAT). Med BAT forstås, at virksomheden anvender den bedste tilgængelige teknik med henblik på at forhindre eller begrænse indvirkningen på miljøet som helhed.

Bilag 1-virksomhederne er virksomheder med et mere betydeligt forureningspotentiale. Disse virksomheder, anlæg, aktiviteter og indretninger er omfattet af IE-direktivets regler om BAT. Det indebærer, at godkendelsesmyndigheden og tilsynsmyndigheden med få undtagelser skal lægge relevante BAT-konklusioner, der er vedtaget og offentliggjort af Europa-Kommissionen, BAT-konklusioner i BAT referencedokumenter, eller kriterierne i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 5, til grund i forbindelse med godkendelser og revurderinger af godkendelser af bilag 1-virksomheder, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 24.

Reglerne herom findes i godkendelsesbekendtgørelsens kapitel 11, 12 og 16, der indeholder en række særregler om fastlæggelse af BAT ved godkendelse og revurdering af bilag 1-virksomheder. Reglerne gennemfører IE-direktivets kapitel II.

Dette indebærer, at listevirksomhederne skal overholde en lang række nærmere fastsatte krav af hensyn til BAT, herunder vedrørende emissions- og immissionsgrænseværdier for udledninger til luft, vandløb, søer eller havet, samt vilkår om beskyttelse af jord og grundvand, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 21, stk. 1, nr. 1, 2 og 7, jf. § 18, stk. 1.

Store fyringsanlæg er omfattet af særlige regler om emissionsgrænseværdier indeholdt i §§ 4 og 5 i bekendtgørelse nr. 1940 af 4. oktober 2021 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg (store fyr-bekendtgørelsen). Her kan tilsynsmyndigheden meddele tidsbegrænsede dispensationer fra emissionsgrænseværdier i tilfælde af en forsyningsafbrydelse, der skyldes alvorlig mangel på svovlfattigt brændsel, eller på grund af pludselig afbrydelse af gasforsyningen til et fyringsanlæg, der normalt anvender gasformigt brændsel, jf. store fyr-bekendtgørelsens § 9.

2.1.1.2. IE-ændringsdirektivet

IE-ændringsdirektivet opretholder i alt væsentlighed de gældende dispensationsbestemmelser for store fyringsanlæg i artikel 30, stk. 5 og 6, i tilfælde af en forsyningsafbrydelse.

Med IE-ændringsdirektivet indføres derudover som noget nyt en bredere adgang for den kompetente myndighed til under ekstraordinære omstændigheder at fastsætte mindre strenge emissionsgrænseværdier, eller grænseværdier og bindende intervaller for miljøpræstationer, end de, der er fastsat i medfør af IE-ændringsdirektivet artikel 15, stk. 3 og 4, og som er indeholdt i BAT-konklusionerne, jf. IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 1. afsnit.

Dispensation kan meddeles til de virksomheder, der udfører aktiviteter opført i IE-direktivets bilag I, og som er omfattet af reglerne i direktivets kapitel II, herunder reglerne om emissionsgrænseværdier eller grænseværdier og bindende intervaller for miljøpræstationer i BAT-konklusioner, jf. artikel 10 og IE-direktivets bilag I.

Der vil ved meddelelse af dispensation være mulighed for at fastsætte BAT-AEL'er (emissionsgrænseværdier for forurenende stoffer), og grænseværdier for miljøpræstationer, der er højere end de bindende intervaller, der er fastlagt i BAT-konklusionerne.

Meddelelse af dispensation forudsætter, at der ikke forårsages væsentlig forurening, og at alle foranstaltninger medførende mindre forurening er udtømt, jf. artikel 15, stk. 7, 1. afsnit.

Det er endvidere et krav, at hverken operatøren eller medlemsstaten har kontrol over de ekstraordinære omstændigheder, der udløser krisen, og at denne fører til alvorlige forstyrrelser eller knaphed, for så vidt angår visse former for energiforsyning og nødvendige ressourcer, materialer og udstyr m.v., der indgår i aktiviteter eller produktionsresultater, der tjener samfundets interesse, offentlig sundhed eller sikkerhed m.v., jf. artikel 15, stk. 7, 1. afsnit.

Baggrunden for de nye regler i IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, er de seneste års ekstraordinære krisesituationer, som har påvirket Unionen og dens medlemsstater, såsom covid-19-pandemien og den russiske aggressionskrig mod Ukraine. Disse kriser har pludseligt og direkte påvirket forsyningen af energi og samfundskritiske ressourcer, materialer eller udstyr, hvilket har ført til alvorlig mangel og forstyrrelse, som det er nødvendigt at reagere hurtigt på, jf. ændringsdirektivets præambelbetragtning nr. 31.

Dispensationen kan gælde i tre måneder, der kan forlænges i op til yderligere tre måneder, såfremt de ekstraordinære omstændigheder varer ved, jf. artikel 15, stk. 7, 2. afsnit. Når de normale forsyningsforhold er genoprettet, eller alternative løsninger foreligger, skal de strengere grænseværdier igen overholdes, jf. artikel 15, stk. 7, 3. afsnit.

IE-ændringsdirektivet stiller krav om, at emissionerne skal overvåges i forbindelse med dispensationen, jf. artikel 15, stk. 7, 4. afsnit. Den kompetente myndighed skal gøre oplysninger om dispensationen offentligt tilgængelige i overensstemmelse med reglerne i direktivets artikel 24, stk. 2, jf. artikel 15, stk. 7, 5. afsnit.

Medlemsstaterne skal desuden underrette Europa-Kommissionen om alle dispensationer, der gives, og Kommissionen har mulighed for at vurdere og eventuelt gøre indsigelse mod dispensationen inden for en frist på to måneder, hvorefter medlemsstaten straks skal revidere dispensationen i overensstemmelse med Kommissionens indsigelse, jf. artikel 15, stk. 7, 7. og 8. afsnit.

Kommissionen får beføjelse til at vurdere og gennem vejledning yderligere at præcisere de kriterier, der skal tages i betragtning for at kunne meddele en dispensation, jf. artikel 15, stk. 7, 6. afsnit.

2.1.1.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Baggrunden for den nye dispensationsbestemmelse i IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, er de seneste års ekstraordinære krisesituationer, som har påvirket EU og dens medlemsstater, jf. ovenfor pkt. 2.1.1.2 om IE-ændringsdirektivet.

Formålet med dispensationsmuligheden er herved at sikre, at væsentlige samfundsinteresser som energiforsyningssikkerhed, folkesundhed og offentlig sikkerhed, kan opretholdes under sådanne krisesituationer, hvor det er nødvendigt at prioritere forsyningen af kritiske ressourcer og opretholdelsen af produktionen.

IE-ændringsdirektivet fastlægger de nærmere betingelser, der skal være opfyldt for, at der foreligger en krise i direktivets forstand, jf. artikel 15, stk. 7, 1. afsnit. Direktivet fastsætter ikke krav til, hvem der skal afgøre, om der foreligger en krisesituation.

2.1.1.3.1. Adgang til at meddele dispensation

Kravene til listevirksomhedernes emissioner og miljøpræstationer er fastsat i miljøgodkendelser meddelt efter miljøbeskyttelseslovens § 33 eller i afgørelser om revurdering, jf. §§ 41 a eller 41 b.

Det er Miljøministeriets vurdering, at adgangen til at meddele dispensation i overensstemmelse med kravene i artikel 15, stk. 7, bør indsættes som en dispensationsbestemmelse i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, der indeholder lovens regler om meddelelse af godkendelser efter § 33 og afgørelser om revurderinger efter §§ 41 a og 41 b.

Det er endvidere ministeriets vurdering, at det bør være tilsynsmyndigheden, som meddeler dispensation i overensstemmelse med de gældende kompetenceregler i miljøbeskyttelseslovens §§ 65 og 66. Dette vil indebære, at Miljøstyrelsen meddeler dispensation, såfremt dispensationen vedrører en listevirksomhed, der er mærket med (s) på listerne i bilag 1, og ellers kommunalbestyrelsen, hvis dispensationen vedrører øvrige listevirksomheder opført på bilag 1.

Med henblik på at gennemføre IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 1. afsnit, foreslås det derfor at indsætte en ny § 35 f i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, hvorefter tilsynsmyndigheden i tilfælde af en krisesituation kan meddele bestemte listevirksomheder dispensation fra emissionsgrænseværdier, eller grænseværdier for miljøpræstationer fastsat i godkendelser efter § 33 eller i forbindelse med revurdering, jf. §§ 41 a eller 41 b, hvis der herved ikke forårsages væsentlig forurening og alle foranstaltninger, der medfører mindre forurening, er udtømt, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Bestemmelsen giver mulighed for, at tilsynsmyndigheden kan fastsætte mindre strenge emissionsgrænseværdier, eller grænseværdier og bindende intervaller for miljøpræstationer, end de, der er fastsat i godkendelser efter § 33 eller i forbindelse med revurdering efter §§ 41 a eller 41 b, jf. IE-ændringsdirektivet artikel 15, stk. 3 og 4 og IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 1. afsnit. Der er herved ikke adgang til at fravige krav til virksomhedernes udledninger, der måtte følge af andre regler, herunder regler der implementerer EU-direktiver på området. Den foreslåede dispensationsadgang omfatter herved ikke tilslutningstilladelser, der meddeles efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 4 (§ 28, stk. 3), der bl.a. sikrer overholdelse af Rådets direktiv af 21. maj 1991 (91/271/EØF) om rensning af byspildevand.

De virksomheder, som skal være omfattet af den foreslåede dispensationsbestemmelse, bør i udgangspunktet alene være de virksomheder, som er omfattet af artikel 15, stk. 7. Dette vil være de virksomheder, der er omfattet af IE-direktivets bilag 1, og som er underlagt emissionsgrænseværdier, eller grænseværdier for miljøpræstationer, i BAT-konklusioner. De pågældende virksomheder er i dansk ret bilag 1-virksomheder. Det vil dog kunne blive aktuelt at omfatte andre listevirksomheder, som ikke er omfattet af IE-direktivet med senere ændringer, men som er omfattet af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Dette kunne f.eks. være krematorier, som er opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen. Se nærmere om den foreslåede bemyndigelse nedenfor pkt. 2.1.1.3.3.

2.1.1.3.2. Beslutning om krise

Med hensyn til hvilken myndighed der bør tage stilling til, om der foreligger en krisesituation i IE-ændringsdirektivets forstand, bemærkes det, at efter den eksisterende dispensationsordning for store fyringsanlæg, jf. ovenfor pkt. 2.1.1.1, er det tilsynsmyndigheden, der beslutter, om der foreligger en forsyningsafbrydelse, som bevirker, at grænseværdier ikke kan overholdes.

Den nye ordning forudsætter imidlertid en væsentligt bredere vurdering af national karakter af, om der generelt foreligger en krisesituation, som omfattet af artikel 15, stk. 7.

Tidligere, større nationale kriser i Danmark er blevet håndteret af centrale aktører og statslige myndigheder. I 2022 havde Energistyrelsen ansvaret for, i samarbejde med Energinet, at udpege hvilke ikke-beskyttede virksomheder, som ikke kunne garanteres at få dækket deres gasbehov i den alvorlige forsyningskrise som følge af Ruslands invasion af Ukraine. Ligeledes havde de statslige myndigheder ansvaret for indsatsen under covid-19.

Miljøministeriet vurderer derfor, at det bør være miljøministeren, der beslutter, om der er tale om en krisesituation i IE-ændringsdirektivets forstand, og hvornår krisesituationen kan ophæves. Herved sikres et nationalt overblik, ensartede og lige konkurrencevilkår, samt en fælles forståelse af, hvornår direktivets betingelser er opfyldt.

På denne baggrund foreslås det, at miljøministeren træffer beslutning om, hvorvidt der foreligger en krisesituation til brug for tilsynsmyndighedens afgørelse om dispensation og om evt. ændring og tilbagekaldelse heraf. Til brug for virksomhederne og tilsynsmyndighedens sagsbehandling vil det endvidere være nødvendigt, at ministeren offentliggør sine beslutninger herom.

Det er Miljøministeriets vurdering, at miljøministerens beslutning om, at der foreligger en krisesituation og om ophør heraf, ikke vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, men en procesledende beslutning til brug for tilsynsmyndighedens afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 35 f, stk. 1.

2.1.1.3.3. Bemyndigelse til at fastsætte administrative regler

I tilknytning hertil foreslås det, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvornår en krise foreligger og om ophør heraf samt om offentliggørelse af beslutning om krisesituation og om ophør heraf, herunder udelukkende digitalt, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Ministerens beslutning vil skulle bero på, at betingelserne i artikel 15, stk. 7, 1. afsnit, litra a - c, er opfyldt. Dette forudsætter, at der er tale om en krise af ekstraordinær karakter, som hverken operatøren eller medlemsstaten har kontrol over, og som fører til alvorlige forstyrrelser eller knaphed, for så vidt angår visse former for energiforsyning og nødvendige ressourcer, materialer og udstyr m.v., der indgår i aktiviteter eller produktionsresultater, der tjener samfundets interesse, offentlig sundhed eller sikkerhed m.v.

Det er derfor hensigten, at der i overensstemmelse hermed vil blive fastsat regler om, hvornår der foreligger en krisesituation og om ophør heraf samt om offentliggørelse af beslutning om krisesituation og om ophør heraf, herunder at dette kan ske udelukkende digitalt.

IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 1-7. afsnit, fastsætter endvidere en række krav til meddelelse af dispensation, herunder at en dispensation kun må gælde i indtil 3 måneder med mulighed for forlængelse i indtil 6 måneder. Endvidere stilles der krav om overvågning af de emissioner, der følger af en meddelt dispensation og om offentliggørelse af de meddelte dispensationer samt underretning af Europa-Kommissionen og dennes indsigelsesret, jf. ovenfor pkt. 2.1.1.2.

Med henblik på at kunne gennemføre IE-ændringsdirektivets krav og for at understøtte tilsynsmyndighedens sagsbehandling i sager om meddelelse af dispensation efter den foreslåede dispensationsbestemmelse i § 35 f, stk. 1, foreslås derfor en bemyndigelse for miljøministeren til at fastsætte nærmere regler om, hvilke listevirksomheder der vil være omfattet af den foreslåede dispensationsadgang, og om ansøgning og behandling af sager om dispensation, herunder om vilkår for meddelelse og varighed, ændring eller tilbagekaldelse af dispensation samt om offentliggørelse af

og underretning om meddelte dispensationer, herunder udelukkende digitalt, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Det er hensigten, at den foreslåede bemyndigelse vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, hvilke listevirksomheder, der vil være omfattet af adgangen til dispensation. Som nævnt ovenfor er det Miljøministeriets vurdering, at der ud over de bilag 1-virksomheder, som er omfattet af ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, også vil kunne blive behov for at kunne omfatte øvrige listevirksomheder, som er omfattet af godkendelsespligten i § 33, af dispensationsadgangen. Dette kan som nævnt f.eks. være krematorier.

Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, hvilke oplysninger, der vil skulle vedlægges en ansøgning om dispensation, og om behandling af sagen, herunder regler om de vilkår, der vil skulle fastsættes for dispensation, og om varighed, ophør, tilbagekaldelse eller ændring som følge af en eventuel indsigelse fra Europa-Kommissionen, egenkontrol m.v., i overensstemmelse med kravene i artikel 15, stk. 7.

Tilsvarende er det hensigten at fastsætte regler om tilsynsmyndighedens underretning af offentligheden om meddelte dispensationer og vilkårene herfor og tilsynsmyndighedens underretning af miljøministeren om meddelte dispensationer, herunder udelukkende digitalt, samt om underretning af Europa-Kommissionen om meddelte dispensationer.

2.1.1.3.4. Klageadgang

Det er Miljøministeriets vurdering, at der ikke ofte vil forekomme en krisesituation af den ekstraordinære karakter, som er forudsat efter artikel 15, stk. 7. IE-ændringsdirektivet forudsætter endvidere, at der alene kan meddeles dispensation, hvis der ikke herved forårsages væsentlig forurening og alle foranstaltninger, der medfører mindre forurening, er udtømt. Hertil kommer Europa-Kommissionens indsigelsesret inden for to måneder, hvorved Kommissionen vurderer, om de meddelte dispensationer er berettigede.

I lyset heraf, og som følge af den akutte karakter af en krisesituation, er det hensigten, at den administrative klageadgang over tilsynsmyndighedens afgørelse om dispensation efter den foreslåede § 35 f, stk. 1, vil blive afskåret, jf. miljøbeskyttelseslovens § 92, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser, der enkeltvis er af mindre betydning for miljøbeskyttelsen, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Afgørelsen vil kunne indbringes for domstolene efter reglerne herom.

Der vil ikke være adgang til at klage over ministerens beslutning efter den foreslåede § 35 f, stk. 2. Dette følger af det ovenfor anførte om, at der ikke er tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

2.1.2. Pligt til overvågning af recipientmiljøet

2.1.2.1. Gældende ret

Godkendelsesmyndigheden skal i godkendelser af listevirksomhed fastsætte vilkår for etablering og drift, herunder egenkontrol, der sikrer, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), jf. nærmere herom lovforslagets pkt. 2.1.1.1 om gældende ret.

For bilag 1-virksomheder skal godkendelsesmyndigheden endvidere lægge BAT-konklusioner, BAT-referencedokumenter eller godkendelsesbekendtgørelsens bilag 5 til grund for fastsættelse af emissionsgrænseværdier og andre krav til virksomhedens etablering og drift, jf. reglerne i kapitel 11

og 12 i godkendelsesbekendtgørelsen. Dette gælder tilsvarende ved revurdering af godkendelsen, jf. §§ 48 og 49.

Godkendelsesmyndigheden kan undtagelsesvist i en række situationer fastsætte lempeligere emissionsgrænseværdier end dem, som følger af BAT-konklusioner, jf. godkendelsesbekendtgørelsens §§ 27 og 31. Det forudsætter efter disse bestemmelser, at overholdelse af emissionsniveauerne vil medføre uforholdsmæssigt store omkostninger sammenlignet med miljøfordelene, at lempelsen ikke forårsager væsentlig forurening, og at der opnås en høj beskyttelse af miljøet som helhed.

Godkendelsesmyndigheden kan endvidere i en række tilfælde fastsætte strengere betingelser end dem, som følger af BAT-konklusionerne, jf. §§ 28 og 32.

Tilsynsmyndigheden skal tilsvarende lægge BAT-konklusioner eller BAT-referencedokumenter til grund ved revurdering af godkendelsen. Tilsynsmyndigheden kan i den forbindelse anvende reglerne om lempelse eller skærpelse i §§ 27 og 31 samt §§ 28 og 32, jf. § 49. Tilsynsmyndigheden skal ved revurderingen påse, om der fortsat er grundlag for at videreføre en lempelse efter §§ 27 eller 31, jf. § 44.

Godkendelsesmyndigheden skal ved fastsættelse af lempeligere emissionsgrænseværdier, eller strengere betingelser, end dem, som følger af BAT-konklusioner, fastsætte vilkår i godkendelsen om den egenkontrol, som listevirksomheden skal foretage, jf. § 21, stk. 1, nr. 4, og om, at der skal ske indberetning af egenkontrolresultater mindst hvert år, jf. § 21, stk. 1, nr. 5. De vilkår om egenkontrol, der fastsættes på baggrund af disse regler, omfatter alene kontrol i udledningspunktet, jf. § 23. Tilsyns- eller godkendelsesmyndigheden skal indberette til Miljøstyrelsen, om der er stillet vilkår efter §§ 27, 28, 31 og 32, jf. § 55, stk. 1, nr. 4, litra b, c og e.

Reglerne i godkendelsesbekendtgørelsens §§ 27 og 28 og §§ 31 og 32, sammenholdt med § 49, om fastsættelse af lempeligere emissionsgrænseværdier eller strengere betingelser, end dem, som følger af BAT-konklusioner, i godkendelser eller revurderinger, gennemfører i dansk ret de tilsvarende regler i IE-direktivets artikel 15, stk. 5, og artikel 18 samt artikel 21, stk. 5, jf. herom nedenfor pkt. 2.1.2.2.

Kommunalbestyrelsen henholdsvis miljøministeren fører tilsyn med listevirksomheder, hvis godkendelseskompetencen efter godkendelsesbekendtgørelsen er henlagt til kommunalbestyrelsen henholdsvis ministeren. Ministerens kompetence er henlagt til Miljøstyrelsen, jf. godkendelsesbekendtgørelsen § 5.

Det følger af § 66 i miljøbeskyttelsesloven, at miljøministeren overvåger miljøtilstanden i omgivelserne. Opgaven er henlagt til Miljøstyrelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

Overvågningsforpligtelsen er generel, og den er som udgangspunkt ikke rettet mod bestemte virksomheder. Overvågning af visse dele af miljøtilstanden sker dog i nogle tilfælde efter anden lovgivning. F.eks. er det ifølge § 31 i lov om vandplanlægning, jf. lovebekendtgørelse nr. 126 af 2017, miljøministerens opgave at overvåge overfladevandets og grundvandets tilstand. Denne opgave er overflyttet til ministeren for grøn trepart, jf. bekendtgørelse nr. 1005 af 29. august 2024 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Regionsrådene fører ifølge jordforureningslovens § 66 tilsyn med og overvåger udviklingen i forureningstilstanden i jorden, mens den generelle tilstand i omgivelserne også overvåges efter regler fastsat i medfør af miljøbeskyttelsesloven, jf. § 14 (luft) og § 14 a (støj).

På baggrund af disse forpligtelser er der fastsat et Nationalt overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA), som udføres af Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd. Dette er nærmere fastlagt med

reglerne i bekendtgørelse nr. 792 af 13. juni 2023 om overvågning af overfladevand, natur m.v. Overvågning af luft sker på baggrund af bekendtgørelse nr. 1472 af 12. december 2017 om vurdering og styring af luftkvaliteten. Det er Miljøstyrelsen, der har ansvar for den del af NOVANA, der vedrører overvågning af luftkvaliteten. Luftovervågningen udføres af Aarhus Universitet på vegne af Miljøministeriet.

NOVANA-programmet sikrer samlet set opfyldelse af forpligtelser i EU-reguleringen, dansk lov og internationale konventioner om overvågning af natur, vandmiljø og luft samt behovet for viden i forbindelse med de nationale vandområde- og Natura 2000-planer. NOVANA omfatter overvågning af en række miljøfarlige, forurenende stoffer inden for nærmere fastsatte delprogrammer for overvågning af vand, luft og jordmiljø. Overvågningen er tilrettelagt efter metoder og principper i de EU-regler, der er gældende for de respektive stoffer, herunder prøvetagnings-, metode- og analysekrav m.v. Større punktkilder, såsom listevirksomheder med direkte udledninger, indgår i overvågningen af vandmiljø på den måde, at egenkontrollodata anvendes til at beregne de samlede udledninger af næringsstoffer og organisk materiale fra disse kilder.

2.1.2.2. IE-ændringsdirektivet

IE-ændringsdirektivet viderefører med en række ændringer IE-direktivets regel i artikel 15, stk. 5, om, at der ved godkendelse eller revurdering i særlige tilfælde kan fastsættes emissionsgrænseværdier, der er højere end BAT-AEL'er (emissionsgrænseværdier for forurenende stoffer).

Som noget nyt stiller IE-ændringsdirektivet i den forbindelse krav om, at den kompetente myndighed skal sikre, at driftslederen fremlægger en vurdering af dispensationens virkning på koncentrationen af de omfattede forurenende stoffer i recipientmiljøet. Den kompetente myndighed skal i et bilag til godkendelsesvilkårene angive årsagerne til dispensationen og resultatet af driftslederens vurdering samt begrundelsen for de fastsatte vilkår, jf. artikel 15, stk. 5, 2. afsnit. Lempelsen skal være i overensstemmelse med en række nærmere fastsatte kriterier, jf. artikel 15, stk. 5, 4. afsnit, der som noget nyt fastsættes i IE-ændringsdirektivets bilag II. Som hidtil skal det sikres, at der ikke forårsages væsentlig forurening, og at der opnås et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Den kompetente myndighed skal endvidere som noget nyt revurdere dispensationen hvert fjerde år, eller som led i hver enkelt revurdering af godkendelsesvilkårene i henhold til artikel 21, hvis en sådan revurdering foretages tidligere end fire år efter, at dispensationen blev givet, jf. artikel 15, stk. 5, 5. afsnit.

IE-ændringsdirektivet viderefører endvidere med mindre ændringer IE-direktivets bestemmelser om, at der i godkendelsen, eller ved revurdering af godkendelsen, skal fastsættes strengere betingelser i form af krav om yderligere foranstaltninger, end hvad der kan opnås ved anvendelse af BAT, hvis dette er påkrævet af hensyn til overholdelse af miljøkvalitetsnormer, jf. artikel 18 og artikel 21, stk. 5, litra c. I disse situationer fastsætter ændringsdirektivet som noget nyt krav om, at den kompetente myndighed vurderer indvirkningen af de strengere betingelser på koncentrationen af de pågældende forurenende stoffer i recipientmiljøet, jf. artikel 18, 2. afsnit.

Med IE-ændringsdirektivet stilles endvidere som noget nyt krav om, at i de tilfælde, hvor en virksomhed får en lempelse i form af en højere emissionsgrænseværdi for et forurenende stof efter artikel 15, stk. 5, skal koncentrationen af stoffet overvåges i recipientmiljøet, hvis lempelsen vil få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet.

Som noget nyt stilles der ligeledes krav om, at i tilfælde af, at en virksomhed har fået fastsat skærpede krav for et forurenende stof efter artikel 18, skal koncentrationen af stoffet overvåges i

recipientmiljøet, hvis mængden af forurenende stof, som virksomheden har udledt, vil få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet.

Begreberne "recipientmiljø", "kvantificerbar" og "målbar" fastlægges ikke nærmere i direktivet.

Hvad angår spørgsmålet om art og omfang af overvågningen, herunder metoder og principper, skal der i relevant omfang anvendes de overvågnings- og målemetoder for hvert enkelt forurenende stof, som er fastsat i EU-retten for stoffet, jf. IE-ændringsdirektivets artikel 16, stk. 4, og artikel 18, 4. afsnit. Hvis der er tale om stoffer, der er reguleret i EU-retten, vil overvågningen således skulle ske efter indholdet af de respektive EU-regler, hvilket i Danmark er lagt fast i de overvågningsprogrammer, der er omtalt ovenfor i pkt. 2.1.2.1. IE-ændringsdirektivet regulerer herved ikke metoder og principper for overvågningen i forhold til stoffer, der ikke er omfattet af overvågning efter anden EU-lovgivning.

IE-ændringsdirektivet pålægger medlemsstaten at sørge for, at der sker overvågning i de nævnte tilfælde, men fastlægger ikke, hvem der skal pålægges at gennemføre overvågningsforpligtelsen.

Resultaterne af overvågningen efter artikel 18 skal sendes til den kompetente myndighed, jf. artikel 18, afsnit 3. Resultaterne af overvågningen efter både artikel 16, stk. 4, og artikel 18 skal endvidere stilles til rådighed for offentligheden af den kompetente myndighed, jf. artikel 24, stk. 3, litra c.

Overvågning efter reglerne i IE-ændringsdirektivets artikel 16, stk. 4, og artikel 18 skal ske i tilknytning til godkendelser eller revurderinger, der meddeles efter direktivets ikrafttræden den 1. juli 2026, jf. gennemførelsesreglen i IE-ændringsdirektivet artikel 4. Hvad angår lempelser, der er meddelt før direktivets ikrafttræden, skal den særlige overgangsregel i artikel 3, stk. 2, anvendes. Den indebærer, at overvågning skal etableres i forbindelse med de løbende revurderinger eller senest den 1. september 2036. Der er ikke en tilsvarende overgangsregel for skærpelser efter artikel 18, der følger af godkendelser meddelt før direktivets ikrafttræden. Det betyder, at der ikke skal etableres overvågning for godkendelser, der indeholder skærpelser, som er meddelt før direktivets ikrafttræden.

2.1.2.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

På baggrund af IE-ændringsdirektivets definition af forurening, jf. artikel 3, nr. 2, lægger ministeriet til grund, at de nye forpligtelser til at overvåge i recipientmiljøet, jf. IE-ændringsdirektivets artikel 16, stk. 4, og artikel 18, vedrører luft-, vand- og jordmiljøet. Med jordmiljøet lægger ministeriet endvidere til grund, at der i nærværende sammenhæng forstås atmosfærisk afsætning af luftforurening til geografiske områder, herunder naturområder.

Det er endvidere Miljøministeriets vurdering, at IE-ændringsdirektivets nye overvågningsforpligtelser ikke er omfattet af miljøministerens gældende overvågningsforpligtelse af miljøtilstanden i omgivelserne, jf. miljøbeskyttelseslovens § 66.

Dette skyldes, at den gældende overvågningsforpligtelse i miljøbeskyttelsesloven er en generel forpligtelse, der som udgangspunkt ikke er rettet mod bestemte virksomheder, hvorimod IE-ændringsdirektivets nye overvågningsforpligtelse i udgangspunktet er rettet mod konkrete virksomheder. De virksomheder, som er omfattet af IE-ændringsdirektivets nye overvågningsforpligtelse, vil være virksomheder opført på IE-direktivets bilag 1. Disse virksomheder er opført på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1.

Det er endvidere Miljøministeriets vurdering, at der i dag ikke er hjemmel i miljøbeskyttelsesloven til at pålægge virksomhederne de nye overvågningsforpligtelser i IE-ændringsdirektivet.

Som følge heraf har Miljøministeriet overvejet, om de nye overvågningsforpligtelser bør påhvile virksomhederne eller miljømyndighederne.

Det statslige overvågningsprogram, NOVANA, gennemfører i dag overvågningsforpligtelser efter en række EU-direktiver om forurenende stoffer til natur, vand og luft, jf. ovenfor pkt. 2.1.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

De forurenende stoffer, der indgår i godkendelses- eller revurderingssager om lempelse af emissionsgrænseværdier eller skærpelse af hensyn til miljøkvalitetsnormer, end hvad der kan opnås ved BAT, vil ofte være de samme, som også indgår i NOVANA, og overvågningsprogrammet indeholder derfor allerede overvågning af større punktkilder.

Overvågning inden for NOVANA udføres for så vidt angår vand og natur af Ministeriet for Natur og Dyrrevelfærd i et nærmere fastlagt samarbejde mellem dette ministerium og Miljøministeriet, herunder for så vidt angår overvågningsprogrammets nærmere tilrettelæggelse, vurdering og offentliggørelse af resultaterne m.v. Med hensyn til den del af programmet, der vedrører luftovervågning udføres denne af Aarhus Universitet på vegne af Miljøministeriet.

I det omfang, der er tale om de samme stoffer, og der overvåges på rette lokalitet, er det Miljøministeriets vurdering, at overvågning inden for NOVANA vil være tilstrækkelig til at leve op til de nye krav om overvågning i recipientmiljøet, der følger af kravet i artikel 16, stk. 4, og artikel 18, jf. ovenfor pkt. 2.1.4.1.1 om gældende ret i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Hvis overvågningsforpligtelsen skulle vedrøre forurenende stoffer, der i dag ikke indgår i NOVANA, eller hvis overvågningen efter NOVANA ikke vurderes at foregå det rette sted i det pågældende recipientmiljø, vil der dog være behov for at kunne sikre en yderligere overvågning, end den der i forvejen er etableret med NOVANA, og som opfylder kravene i artikel 16, stk. 4, og artikel 18.

Miljøministeriet forstår endvidere direktivets overvågningsforpligtelser som en forpligtelse til at foretage overvågning af koncentrationen i recipientmiljøet af de forurenende stoffer, som virksomheden udleder som følge af en lempelse eller skærpelse af emissionsgrænseværdier m.v. i listevirksomhedens miljøgodkendelse. Dette indebærer, at overvågningsforpligtelsen vil kunne omfatte forurenende stoffer, som stammer fra andre kilder end virksomheden selv, hvilket efter ministeriets opfattelse understøtter vurderingen af, at overvågningsopgaven bør løses i regi af det statslige overvågningsprogram NOVANA.

Samlet set er det derfor Miljøministeriets vurdering, at den nye overvågningsforpligtelse bør varetages af miljøministeren.

Det bemærkes, at ministeriet alene forventer, at der vil blive behov for en supplerende overvågning af recipientmiljøet i få tilfælde. I perioden fra 2017 til 2023 har ministeriet således alene kendskab til ni lempelser og fem skærper vedrørende vandmiljø og fem lempelser for luft, og der har kun været tale om to forurenende stoffer, der ikke samtidig er indgået i NOVANA.

Med henblik på at gennemføre IE-ændringsdirektivets krav i artikel 16, stk. 4, og artikel 18 om overvågning af koncentrationen af forurenende stoffer i recipientmiljøet foreslås det derfor, at miljøministeren foretager overvågning i recipientmiljøet, hvis der i godkendelser meddelt efter § 33 eller ved revurdering efter §§ 41 a eller 41 b af bestemte listevirksomheder fastsættes lempede krav til emissionsgrænseværdier for forurenende stoffer, eller skærpede betingelser i forhold til, hvad der kan opnås ved den bedste anvendelige teknik af hensyn til at overholde miljøkvalitetsnormer, og de fastsatte krav vil få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet, jf. lovforslagets § 1, nr. 5 (§ 66 a, stk. 1).

Den foreslåede overvågningsforpligtelse vil i overensstemmelse med IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 5, og artikel 18 angå de bilag 1-virksomheder, hvor godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden i godkendelsen eller i forbindelse med revurdering af godkendelsen har fastsat lempede krav til emissionsgrænseværdier eller skærpede betingelser af hensyn til overholdelse af miljøkvalitetsnormer efter artikel 15, stk. 5, og artikel 18 som gennemført i godkendelsesbekendtgørelsens §§ 27 og 31 samt §§ 28 og 32, jf. § 49.

Det er hensigten, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden i godkendelses- eller revurderingssagen af bilag 1-virksomheden vil skulle vurdere, om den meddelte lempelse eller de skærpede betingelser må antages at få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet. Med hensyn til sager om lempelse er det i overensstemmelse med IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 5, hensigten, at ansøger til brug for tilsynsmyndighedens behandling af sagen om godkendelse eller revurdering af godkendelsen skal fremlægge en vurdering af lempelsens virkning på koncentrationen af de omfattede forurenende stoffer i recipientmiljøet. Regler herom vil blive fastsat i godkendelsesbekendtgørelsen.

Efter de gældende regler indberetter tilsyns- eller godkendelsesmyndigheden til Miljøstyrelsen, om der er stillet vilkår efter godkendelsesbekendtgørelsens §§ 27, 28, 31 og 32, jf. § 55, stk. 1, nr. 4, litra b, c og e.

Til brug for ministerens varetagelse af overvågningsopgaven vil der kunne være behov for, at godkendelses- eller tilsynsmyndigheden indsender selve sagen med tilhørende materiale til miljøministeren, ligesom der vil kunne være behov for at indhente yderligere oplysninger og vurderinger fra disse myndigheder til brug for ministerens nærmere fastlæggelse af overvågningen i den konkrete sag.

Det foreslås derfor, at miljøministeren kan bestemme, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden skal indsende sagen om godkendelse eller revurdering sammen med det materiale, der har indgået i sagen, til ministeren. I forlængelse heraf foreslås det, at ministeren kan bestemme, at godkendelses- eller tilsynsmyndigheden skal tilvejebringe yderligere oplysninger og vurderinger til brug for fastlæggelsen af overvågningen i den konkrete sag, jf. lovforslagets § 1, nr. 5 (§ 66 a, stk. 2.).

Det er hensigten, at miljøministerens overvågningsforpligtelse og beføjelse til at bestemme, at sagen om godkendelse eller revurdering af godkendelsen skal indsendes, samt adgang til at anmode om yderligere oplysninger og vurderinger, vil blive delegeret til Miljøstyrelsen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 80.

Med henblik på nærmere at normere overvågningen m.v. i overensstemmelse med kravene i IE-ændringsdirektivets artikel 16, stk. 4, og artikel 18, foreslås det endvidere, at miljøministeren får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om overvågning, herunder om overvågnings- og målemetoder m.v., og om offentliggørelse af og underretning om overvågningsresultater m.v., herunder udelukkende digitalt, jf. lovforslagets § 1, nr. 5 (§ 66 a, stk. 3).

Hvad angår fysisk prøvetagning i recipienten forventes opgaven for så vidt angår vand og natur varetaget af Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd, hvor det vil indgå i det nationale overvågningsprogram, der i forvejen løses her. For overvågning i luften vil der skulle findes en anden løsning, enten i forlængelse af NOVANA-overvågningen for luft eller via en ekstern konsulent.

Indholdet af den konkrete overvågning vil blive fastlagt af Miljøstyrelsen i det enkelte tilfælde på baggrund af de regler, der fastsættes i medfør af de nye bemyndigelser i den foreslåede nye overvågningsbestemmelse i § 66 a.

Kommunalbestyrelsen eller Miljøministeren har efter de nærmere regler i miljøbeskyttelses §§ 33 og 40 samt §§ 65-66 fortsat godkendelses- og tilsynsforpligtelsen i forhold til den pågældende bilag 1-virksomhed. Oplysninger fra overvågningen vil således indgå i det løbende arbejde med at godkende og revurdere de pågældende virksomheder.

Da der vil være et samspil imellem de kommende regler og det nationale overvågningsprogram for vandmiljø, vil de nye regler skulle fastsættes efter forhandling med Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd, der er ansvarlig for overvågningsprogrammet i forhold til vand og natur.

Reglerne forventes at blive fastsat i godkendelsesbekendtgørelsen.

2.1.3. Miljøledelsessystemer og omstillingsplaner

2.1.3.1. Gældende ret

I godkendelser af listevirksomheder fastsættes vilkår for listevirksomhedens etablering og drift, herunder om egenkontrol. Kravene til listevirksomhederne er baseret på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, herunder en række særregler ved godkendelse af bilag 1-virksomheder i godkendelsesbekendtgørelsen, herunder krav om, at godkendelsesmyndigheden skal lægge relevante BAT-konklusioner, der er vedtaget og offentliggjort af Europa-Kommissionen, til grund i forbindelse med godkendelse og revurdering af godkendelser af bilag 1-virksomheder, jf. nærmere herom pkt. 2.1.1.1 om gældende ret.

Tilsynsmyndigheden skal herved revurdere eksisterende godkendelser inden for en frist på fire år, når der offentliggøres nye BAT-konklusioner, og meddeler om nødvendigt påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41 om vilkårsændringer, der sikrer overholdelse af BAT-konklusionen, jf. § 44 i godkendelsesbekendtgørelsen og miljøbeskyttelseslovens § 41 b, stk. 2.

BAT-konklusioner indeholder i dag krav om, at de omfattede virksomheder udarbejder og gennemfører et miljøledelsessystem. Et miljøledelsessystem har til formål at rammesætte virksomhedernes miljøarbejde, identificere væsentlige miljøpåvirkninger og medvirke til at sikre løbende forbedringer og overholdelse af miljølovgivningen. Ifølge BAT-konklusionerne udgør systemet den bedste tilgængelige teknik til at forbedre de overordnede miljøpræstationer, og BAT-konklusionen angiver de elementer, som miljøledelsessystemet skal indeholde, og hvor detaljeringsniveauet herfor vil afhænge af den konkrete virksomheds kompleksitet og miljøpåvirkning. BAT-konklusionernes krav om miljøledelse fastsættes som vilkår ved meddelelse af godkendelser efter § 33 og ved revurdering af godkendelser af bilag 1-virksomheder omfattet af de relevante BAT-konklusioner, jf. godkendelsesbekendtgørelsens §§ 24 og 48.

Ovennævnte bestemmelser og godkendelsesbekendtgørelsen gennemfører bl.a. IE-direktivets krav til godkendelsen og godkendelsesvilkår, herunder ved revurdering af godkendelsen som følge af BAT, jf. artikel 14 og 21.

2.1.3.2. IE-ændringsdirektivet

Med IE-ændringsdirektivet fra 2024 indføres krav om, at de anlæg, der er omfattet af anvendelsesområdet for IE-direktivet, skal udarbejde og gennemføre et miljøledelsessystem senest den 1. juli 2027 i overensstemmelse med relevante BAT-konklusioner offentliggjort inden den 4. august 2024 for sektoren, jf. artikel 14a, stk. 4, 4. afsnit.

Ved anlæg forstås i dansk ret en listevirksomhed.

Miljøledelsessystemet skal regelmæssigt gennemgås for at sikre, at det fortsat er egnet, tilstrækkeligt og effektivt. Miljøledelsessystemet skal desuden revideres første gang den 1. juli 2027 og herefter mindst hvert tredje år af et akkrediteret overensstemmelsesvurderingsorgan eller en akkrediteret miljøverifikator, jf. artikel 14a, stk. 4, 5. og 6. afsnit.

Kravet om udarbejdelse og gennemførelse af et miljøledelsessystem indebærer, at den sædvanlige frist på fire år for medlemsstaterne til at sikre overholdelsen af en BAT-konklusion, vedtaget og offentliggjort af Europa-Kommissionen, kan blive forkortet.

Ovennævnte er en overgangsordning for bilag 1-virksomheder, der er omfattet af en BAT-konklusion, der er offentliggjort inden ændringsdirektivets ikrafttrædelse, hvor fristen for gennemførelse af BAT-konklusionen ikke er udløbet inden den 1. juli 2027 og skal ses i sammenhæng med, at ændringsdirektivet indfører et generelt krav om miljøledelsessystemer, som fastsætter en række minimumskrav til systemet, herunder krav om en omstillingsplan som omhandlet i direktivets artikel 27d, ligesom der stilles krav om offentliggørelse af relevante oplysninger om systemet, jf. artikel 14a, stk. 1-4.

Europa-Kommissionen vedtager en gennemførelsesretsakt om, hvilke oplysninger det er relevant at offentliggøre, jf. stk. 4, 1. og 2. afsnit.

Minimumskravene til indholdet af miljøledelsessystemet, fastsættelse af detaljeringsgrad og offentliggørelse af relevante oplysninger om systemet skal driftslederne først leve op til, når godkendelses- og tilsynsmyndigheden stiller vilkår herom i forbindelse med en godkendelse eller revurdering, jf. overgangsbestemmelserne i ændringsdirektivets artikel 3, stk. 2-4. Revisionskravet i stk. 4 gælder fortsat, når minimumskravene indføres som vilkår ved godkendelser og revurderinger.

Derudover skal en række eksisterende anlæg have indført en vejledende omstillingsplan i deres miljøledelsessystem senest den 30. juni 2030. Der er tale om energikrævende anlæg, såsom energianlæg, produktion og forarbejdning af metaller, mineralindustri, kemisk industri og papirfabrikker, jf. artikel 27d, stk. 1.

Visse af disse anlæg er dog omfattet af en overgangsordning og vil først blive omfattet af kravet om en omstillingsplan i forbindelse med en revurdering, enten som følge af en BAT-konklusion, der er offentliggjort efter direktivets ikrafttrædelse, dvs. efter den 4. august 2024 eller senest den 1. september 2034, jf. artikel 3, stk. 4. Alle øvrige eksisterende anlæg skal først have vilkår om en omstillingsplan indført i deres miljøgodkendelse, når godkendelsen revurderes som følge af en offentliggjort BAT-konklusion efter den 1. januar 2030 om anlæggets hovedaktivitet, jf. artikel 27d, stk. 2, og vil således følge det sædvanlige system med indførelse af nye krav i form af fastsættelse af vilkår ved revurdering som beskrevet under pkt. 2.1.3.1 om gældende ret.

Den vejledende omstillingsplan skal indeholde oplysninger om, hvordan anlægget vil omstille sig i perioden 2030-2050 for at bidrage til udviklingen af en bæredygtig, ren, cirkulær, ressourceeffektiv og klimaneutral økonomi senest i 2050, jf. artikel 27d, stk. 1.

Desuden skal det revisionsorgan, der reviderer miljøledelsessystemet, som omtalt under artikel 14a, senest et år efter fristen for at udarbejde omstillingsplanen, vurdere, om omstillingsplanen opfylder de krav, som Europa-Kommissionen vil fastsætte i en delegeret retsakt vedrørende indholdet af omstillingsplanerne, jf. artikel 27d, stk. 1 og 2.

Hvis to eller flere anlæg kontrolleres af den samme driftsleder, eller hvis anlæggene kontrolleres af forskellige driftsledere, der er en del af samme virksomhed, i samme medlemsstat, kan disse anlæg være omfattet af én omstillingsplan, og der kan i omstillingsplanen henvises til elementer allerede udarbejdet i medfør af anden EU-lovgivning, jf. artikel 27d, stk. 3.

Omstillingsplanerne og revisionsorganets vurdering skal offentliggøres som led i offentliggørelsen af relevante oplysninger om miljøledelsessystemet som omhandlet i artikel 14a, stk. 4, jf. artikel 27d, stk. 4. Dette skal der efter direktivet først stilles krav om ved en revurdering af godkendelsen.

Medlemsstaterne skal desuden fastsætte regler om sanktioner i tilfælde af overtrædelser af de nationale bestemmelser, der er fastsat som implementering af direktivet, jf. artikel 79, stk. 1.

2.1.3.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Miljøministeriets vurdering, at miljøministeren efter de gældende regler i miljøbeskyttelseslovens § 41 a, stk. 3, vil kunne fastsætte regler om, at tilsynsmyndigheden skal tage bestemte bilag 1-virksomheders miljøgodkendelser op til revurdering og meddele påbud efter § 41 med henblik på at kunne gennemføre kravene om miljøledelsessystem og omstillingsplan i IE-ændringsdirektivets artikel 14a, stk. 4, og artikel 27d, stk. 1.

Det er dog samtidig ministeriets vurdering, at det ikke vil være praktisk muligt for Miljøstyrelsen eller kommunalbestyrelsen, som tilsynsmyndighed, at revurdere alle de omfattede virksomheder inden for de frister, som ændringsdirektivet fastsætter og indsætte vilkår om ovenstående i godkendelserne. Direktivets frister er den 1. juli 2027 for de bilag 1-virksomheder, som er omfattet af en BAT-konklusion offentliggjort før den 4. august 2024, med krav om et miljøledelsessystem, og den 30. juni 2030 for de bilag 1-virksomheder, der er omfattet af kravet om en omstillingsplan, jf. ovenfor under pkt. 2.1.2.2.

Hovedparten af de virksomheder, der er omfattet af kravet om etablering af et miljøledelsessystem i overensstemmelse med krav herom i offentliggjorte BAT-konklusioner, har allerede i forbindelse med en revurdering eller godkendelse etableret et miljøledelsessystem. For de fleste virksomheders vedkommende vil det altså være kravet om, at miljøledelsessystemet skal være revideret inden den 1. juli 2027 af et kontrolorgan og herefter hvert tredje år, der er nyt. Endvidere har en del virksomheder allerede et certificeret miljøledelsessystem efter den relevante ISO-standard 14001, der dermed lever op til kravet om et revideret system, herunder at det skal revideres hvert tredje år, da der ifølge standarden skal ske re-certificering hvert tredje år.

IE-ændringsdirektivets krav om virksomhedens pligt til at udarbejde og gennemføre et miljøledelsessystem inden den 1. juli 2027 indebærer, at fristen for at gennemføre krav om miljøledelsessystemer i offentliggjorte BAT-konklusioner før direktivets ikrafttrædelse bliver forkortet for de virksomheder, der er omfattet af en BAT-konklusion, hvor fristen på de fire år løber længere end til den 1. juli 2027. Der er tale om et fåtal af virksomheder, da det kun er BAT-konklusionen om slagterier og animalske biprodukter, hvor fristen løber længere.

Med henblik på at kunne gennemføre IE-ændringsdirektivets krav inden for direktivets fastsatte frister er det ministeriets vurdering, at det vil være muligt og hensigtsmæssigt at fastsætte direktivets krav i artikel 14a, stk. 4, og artikel 27d, stk. 1, i generelle regler i godkendelsesbekendtgørelsen. Det er imidlertid Miljøministeriets vurdering, at der ikke er hjemmel i den gældende miljøbeskyttelseslov for ministeren til at fastsætte regler herom.

Med hensyn til miljøledelsessystemer er det ministeriets vurdering, at de omfattede bilag 1-virksomheder vil kunne efterleve kravene herom i generelle regler. Ministeriet vil samtidig sørge for

nødvendig vejledning til, hvad et miljøledelsessystem generelt er og skal indeholde. For så vidt angår omstillingsplanerne vil krav til indholdet af dem blive fastsat i overensstemmelse med Europa-Kommissionens forventede delegerede retsakt herom.

Det foreslås derfor, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at bestemte bilag 1-virksomheder skal udarbejde og gennemføre et miljøledelsessystem, udarbejde og inkludere en vejledende omstillingsplan i virksomhedens miljøledelsessystem og foranstalte ekstern revision af miljøledelsessystemet og omstillingsplanen og om fristerne herfor. Det foreslås endvidere, at ministeren bemyndiges til i den forbindelse at fastsætte regler om miljøledelsessystemet og omstillingsplanen, herunder om indhold, vedligeholdelse og ekstern revision af systemet og planen, jf. den foreslåede § 35 e og lovforslagets § 1, nr. 3. Det foreslås endeligt, at bemyndigelsen kun vil kunne udnyttes, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Med henblik på at kunne gennemføre artikel 14a, stk. 4, og artikel 27d, stk. 1, i ændringsdirektivet i dansk ret forventes den foreslåede bemyndigelse udnyttet til at fastsætte regler om, at bilag 1-virksomheder, der er omfattet af IE-direktivets anvendelsesområde og er godkendt og sat i drift inden ikrafttrædelsen af ændringsdirektivet, som var den 4. august 2024, vil skulle have udarbejdet og gennemført et miljøledelsessystem i overensstemmelse med kravene herom i de relevante BAT-konklusioner, der er offentliggjort før den 4. august 2024, senest den 1. juli 2027. Det forventes desuden, at der vil blive fastsat krav om ekstern revision af miljøledelsessystemet inden den 1. juli 2027 og efterfølgende hvert tredje år af et overensstemmelsesvurderingsorgan, der er akkrediteret i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 765/2008, eller af en miljøverifikator, der er akkrediteret eller har licens som fastsat i artikel 2, nr. 20, i forordning (EF) nr. 1221/2009.

Den foreslåede udmøntning vil indebære, at de bilag 1-virksomheder, der ikke er blevet revurderet som følge af en offentliggjort BAT-konklusion inden for 4-års fristen, og de bilag 1-virksomheder, hvor 4-års fristen for BAT-konklusionen endnu ikke er udløbet, vil skulle leve op til kravene om miljøledelse i den relevante BAT-konklusion for virksomhedens hovedaktivitet senest den 1. juli 2027.

Den foreslåede udmøntning vil desuden indebære, at alle bilag-1 virksomheder, som er omfattet af en BAT-konklusion, der er offentliggjort før den 4. august 2024, vil skulle leve op til kravet om ekstern revision af miljøledelsessystemet inden den 1. juli 2027 og efterfølgende hvert tredje år af et overensstemmelsesvurderingsorgan, der er akkrediteret i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 765/2008, eller af en miljøverifikator, der er akkrediteret eller har licens som fastsat i artikel 2, nr. 20, i forordning (EF) nr. 1221/2009.

Det forventes endvidere, at bemyndigelsen udnyttes til at fastsætte regler om, at visse bilag 1-virksomheder vil skulle have en vejledende omstillingsplan inkluderet i deres miljøledelsessystem senest den 30. juni 2030. Det forventes samtidig, at der i godkendelsesbekendtgørelsen vil blive fastsat regler om, hvilke listepunkter i bilag 1, der er omfattet af kravet om en omstillingsplan senest den 30. juni 2030 på baggrund af de forskellige overgangsordninger i direktivets artikel 3.

Det forventes desuden, at bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, at det kontrolorgan, der skal revidere miljøledelsessystemet, også skal vurdere, om omstillingsplanerne opfylder de krav til indholdet af planen, som Europa-Kommissionen vil fastsætte i en delegeret retsakt, og om en frist herfor. Det forventes, at fristen vil blive fastsat til den 30. juni 2031, i overensstemmelse med fristen i artikel 27d, stk. 1.

Såfremt Kommissionen ikke vedtager en gennemførelsesretsakt om de oplysninger, der skal offentliggøres i forbindelse med miljøledelsessystemer og en delegeret retsakt om indholdet af en omstillingsplan, forventes det, at bemyndigelsen i den foreslåede § 35 e også vil blive udnyttet til at

fastsætte regler herom. Det er dog ikke forventningen, at der vil blive fastsat regler om ekstern revision af omstillingsplanerne, hvis Kommissionen ikke vedtager en delegeret retsakt om planens indhold, da revisionskravet er bundet op på Kommissionens delegerede retsakt, jf. artikel 27d, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.4 om varetagelse af klimahensyn.

Det bemærkes endeligt, at den foreslåede bestemmelse er en regel, der sikrer overgangen indtil miljøbeskyttelseslovens gældende regler vil blive udnyttet til ved godkendelse og revurdering at fastsætte vilkår om miljøledelsessystemet, der lever op til kravene i artikel 14a samt ved revurderinger af øvrige virksomheder at fastsætte vilkår om omstillingsplaner, der lever op til artikel 27d.

Det bemærkes i den forbindelse, at Europa-Kommissionen den 10. december 2025 har fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF, 2010/75/EU, (EU) 2015/2193 og (EU) 2024/1785 for så vidt angår forenkling af visse krav og reduktion af den administrative byrde. Med direktivforslaget foreslås visse ændringer, der vil kunne få betydning for IE-ændringsdirektivets regler om bl.a. miljøledelsessystemer og omstillingsplaner, herunder indholdet af miljøledelsessystemet, hvilke bilag 1-virksomheder, der skal have udarbejdet og gennemført et miljøledelsessystem samt fristen herfor, tilbagerulning af revisionskrav og tilbagerulning af krav om gennemførelse af omstillingsplanerne. Der er den 25. juni 2026 vedtaget en fælles holdning i Rådet, der støtter en tilbagerulning af kravene, og Europa Parlamentets ordfører for Udvalget om Miljø, Klima og Fødevarer sikkerhed har den 18. juni 2026 fremlagt et udkast til betænkning for udvalget, der ligeledes støtter tilbagerulningen. Forslaget kan forventes vedtaget i starten af 2027 mhp. Ikrafttrædelse, inden den første frist efter de nye direktivregler vil gælde for virksomhederne (krav om ekstern audit af miljøledelsessystemet inden 1. juli 2027). Dette ændrer på nuværende tidspunkt dog ikke ved, at medlemslandene skal implementere IE-ændringsdirektivet efter direktivets gennemførelsesbestemmelser. Såfremt forslaget vedtages, vil der efterfølgende blive taget stilling til, hvilke ændringer i de foreslåede ordninger, dette vil give anledning til, herunder hvorledes det kan sikres, at virksomhederne ikke afholder omstillingsudgifter til regler, der vil blive ophævet.

Det foreslås endvidere, at miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, ændres, således at der ved manglende overholdelse af regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 35 e, etableres mulighed for at fastsætte straf.

Det påtænkes på den baggrund, at det i de kommende administrative regler (godkendelsesbekendtgørelsen) skal gøres strafbart at overtræde bestemmelserne, der er fastsat i medfør af den foreslåede § 35 e, herunder hvis virksomheden undlader at etablere et miljøledelsessystem eller at udarbejde en vejledende omstillingsplan inden fristerne.

Udgangspunktet er, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, bødestraf, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning. Straffen kan dog stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser. Derudover kan der pålægges juridiske personer strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

2.1.4. Klimahensyn

2.1.4.1. Gældende ret

Miljøbeskyttelsesloven skal efter sin formålsbestemmelse medvirke til at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelse af dyre- og plantelivet, jf. § 1, stk. 1.

Det følger af lovens § 1, stk. 2, at der med denne lov bl.a. tilsigtes særligt at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og støjulemper, jf. nr. 1, og at fremme anvendelse af renere teknologi og genanvendelse samt begrænse problemer i forbindelse med affaldshåndtering, jf. nr. 4 og 5.

Det følger endvidere af § 2, stk. 1, nr. 1, at loven omfatter al virksomhed, som gennem udsendelse af faste, flydende eller luftformige stoffer, gennem udsendelse af mikroorganismer, der kan være til skade for miljø og sundhed, eller ved frembringelse af affald kan medføre forurening af luft, vand, jord og undergrund.

Miljøbeskyttelseslovens formål omfatter også miljøbeskyttelse i et globalt perspektiv. Det er imidlertid i praksis antaget bl.a. af forvaltningsmæssige grunde, at beskyttelse af det globale miljø, der ligger ud over de begrænsninger, der pålægges listevirksomheder efter principperne i lovens § 3 om bedste tilgængelige teknik og § 4 om lokalisering af virksomheden, kommer til at hvile på et særligt lovgrundlag, jf. eksempelvis lov om CO₂-kvoter, jf. lovebekendtgørelse nr. 1767 af 28. december 2023.

Miljøbeskyttelsesloven regulerer således i dag ikke virksomhedernes udledninger af drivhusgasser m.v. begrundet i varetagelse af klimamæssige hensyn.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 2 a, at miljøministeren kan fastsætte regler om varetagelse af landskabelige hensyn ved administration af loven og regler udstedt i medfør af loven, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 457 af 25. maj 2016 med henblik på at tilvejebringe en hjemmel til at gennemføre bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/21/EF af 15. marts 2006 om håndtering af affald fra udvindingsindustrien og om ændring af direktiv 2004/35/EF, der stiller krav om varetagelse af landskabelige hensyn, hvilket indtil da ikke kunne varetages inden for lovens anvendelsesområde.

Efter godkendelsesbekendtgørelsen § 24, stk. 1, skal godkendelsesmyndigheden lægge BAT-konklusioner, der er vedtaget og offentliggjort af Europa-Kommissionen, til grund i forbindelse med godkendelse og revurdering af godkendelser af bilag 1-virksomheder. Efter § 24, stk. 2, skal godkendelsesmyndigheden lægge BAT i BAT-referencedokumenter til grund, indtil en BAT-konklusion er vedtaget og offentliggjort, og efter § 24, stk. 3 og 4, skal godkendelsesmyndigheden fastlægge BAT under hensyntagen til godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, når BAT for den pågældende virksomhed eller aktivitet ikke fremgår af en BAT-konklusion eller af et BAT-referencedokument.

2.1.4.2. IE-ændringsdirektivet

Med IE-ændringsdirektivet fra 2024 fastsættes som noget nyt regler, der er udformet til at fremme klimabeskyttelse og dekarbonisering med henblik på at opnå et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet, jf. artikel 1, stk. 2. Med dekarbonisering skal forstås at begrænse udledningen af CO₂ af hensyn til klimaet.

Dette gælder f.eks. ændringen i direktivets definition af BAT, hvorefter der ved "bedste tilgængelige teknik" fremover skal forstås den mest effektive teknik til at opnå et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, herunder menneskers sundhed og som noget nyt klimabeskyttelse, jf. artikel 3, nr. 10, litra c.

Ændringen i definitionen af BAT indebærer således, at klimabeskyttelse fremover vil kunne indgå i BAT. BAT er det helt centrale begreb i direktivet med henblik på forebyggelse og bekæmpelse af forurening fra industrielle aktiviteter, og BAT ligger til grund for fastsættelse af emissionsgrænseværdier og miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med teknikken, i virksomhedernes miljøgodkendelser.

BAT for bilag 1-virksomheder fastlægges nærmere i BAT-konklusioner for de forskellige industrielle aktiviteter med fokus på den bedste tilgængelige teknik, herunder de emissionsgrænseværdier og vejledende og bindende miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med teknikken, jf. definitionen i IE-direktivets artikel 3, nr. 12. BAT-konklusioner er bindende for medlemsstaterne, og de skal lægges til grund ved miljøgodkendelser og revurderinger af godkendelserne, jf. IE-direktivets artikel 13, stk. 5 og 6, samt artikel 14, stk. 3, og artikel 21, stk. 3.

Såfremt der ikke foreligger vedtagne BAT-konklusioner, men der er vedtaget et BAT-referencedokument indeholdende konklusioner om BAT, gælder disse referencedokumenter som BAT-konklusioner, jf. IE-direktivets artikel 13, stk. 7. I situationer, hvor godkendelsesmyndigheden fastsætter godkendelsesvilkår om BAT, der ikke er beskrevet i en BAT-konklusion, fastlægges BAT under hensyntagen til IE-direktivets bilag III og kravene i artikel 15, jf. IE-direktivets artikel 14, stk. 5.

Der fastsættes dog ikke emissionsgrænseværdier for drivhusgasser i godkendelser for bilag 1-virksomheder omfattet af EU's kvotehandelssystem (ETS), medmindre det er nødvendigt for at undgå en betydelig lokal forurening, jf. IE-direktivets artikel 9, stk. 1. Der er tale om visse energianlæg, olieraffinerier, cementfabrikker, stålvirksomheder m.v., jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet, bilag I. Disse virksomheder er omfattet af lov om CO₂-kvoter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1767 af 28. december 2023.

Med ændringsdirektivet skal hensynet til dekarbonisering som noget nyt også indgå i vurderingen af BAT i de tilfælde, hvor der ikke er beskrevet en "bedst tilgængelig teknik" i en BAT-konklusion. I disse situationer skal miljømyndigheden fastsætte vilkår om BAT i virksomhedernes miljøgodkendelser ud fra kriterierne i IE-direktivets bilag III, som ændret ved IE-ændringsdirektivets bilag IV, jf. IE-direktivets artikel 14, stk. 5, litra a, sammenholdt med det ændrede bilag III. Dette betyder, at der i denne situation som noget nyt skal inddrages hensynet til dekarbonisering ved fastlæggelse af BAT.

Listen over forurenende stoffer, der efter direktivet skal anvendes ved fastsættelse af emissionsvilkår i virksomhedens miljøgodkendelse, er endvidere udvidet med en række nye stoffer, herunder CO₂, jf. IE-ændringsdirektivet artikel 14, stk. 1, litra a, sammenholdt med bilag II i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 166/2006 af 18. januar 2006 om oprettelse af et europæisk register over udledning og overførsel af forurenende stoffer.

I relation til klimabeskyttelse indfører IE-ændringsdirektivet endvidere nye krav om, at alle berørte industrielle anlæg skal udfærdige en vejledende omstillingsplan, som skal indeholde konkrete oplysninger om, hvordan anlægget vil omstille sig i perioden 2030-2050 med henblik på at bidrage til udviklingen af bl.a. en klimaneutral økonomi, jf. IE-ændringsdirektivet artikel 27 d. Omstillingsplanen bliver efter direktivet en del af anlæggenes miljøledelsessystem, se herom under pkt. 2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Endelig giver IE-ændringsdirektivet mulighed for at forlænge en virksomheds frist til i alt højst otte år til at gennemføre ændringer m.v. i overensstemmelse med revurdering af godkendelsen som følge af offentliggjorte afgørelser om BAT-konklusioner, hvor virksomheden er ved at gennemgå en gennemgribende industriel omstilling, jf. direktivets artikel 27e. Dette forudsætter, at virksomheden

er ved at udskifte et eksisterende anlæg med et nyt anlæg, som muliggør en betydelig reduktion af drivhusgasemissionerne og samtidig optimerer de miljømæssige sidegevinster, jf. definitionen i artikel 3, litra 9a.

2.1.4.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med henblik på at tilvejebringe en bredere hjemmel i miljøbeskyttelsesloven til at kunne varetage klimamæssige hensyn ved regulering af virksomhederne efter lovens bestemmelser og regler fastsat i medfør heraf, foreslås det, at miljøministeren bemyndiges til, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, at fastsætte regler om varetagelse af klimamæssige hensyn ved administration af miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Den foreslåede bemyndigelse vil indebære, at der ikke vil kunne fastsættes regler om varetagelse af klimahensyn ved regulering af virksomhedernes udledning af drivhusgasser eller miljøforhold i øvrigt efter loven eller i regler fastsat i medfør af loven, i det omfang det ikke er krævet efter EU-retten.

Den foreslåede bemyndigelse foreslås indsat i miljøbeskyttelseslovens § 2 a som en tilføjelse til den eksisterende bemyndigelse til miljøministeren til at fastsætte regler om varetagelse af landskabelige hensyn ved administration af loven og regler udstedt i medfør af loven, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Bemyndigelsen vil have den virkning, at den kan anvendes til at gennemføre de bestemmelser i IE-direktivet, som stiller krav om varetagelse af klimamæssige hensyn, jf. ovenfor pkt. 2.1.4.2.

Den foreslåede bemyndigelse vil herved for det første blive udnyttet, hvis Europa-Kommissionen, efter proceduren i IE-ændringsdirektivet artikel 75, stk. 2, træffer afgørelse om fastsættelse af BAT-konklusioner, som på baggrund af hensynet til klimabeskyttelse fastsætter krav om overholdelse af emissionsgrænseværdier og krav om bindende og vejledende miljøpræstationer, jf. nærmere herom under pkt. 2.1.4.2.

Udnyttelsen af bemyndigelsen vil i dette tilfælde indebære, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden, som efter de gældende regler skal lægge BAT-konklusionerne til grund ved godkendelser efter lovens § 33 eller ved revurderinger efter lovens § 41 af bilag 1-virksomheder, skal lægge disse konklusioners bestemmelser om klimahensyn til grund.

Derudover vil bemyndigelsen blive udnyttet til at ændre de gældende regler om, hvorledes BAT skal fastlægges i forbindelse med en godkendelse eller en revurdering af bilag 1-virksomheder i tilfælde, hvor der ikke er beskrevet en bedst tilgængelig teknik i en BAT-konklusion, eller hvor der ikke er fastsat emissionsniveauer, der er forbundet med BAT. Her skal hensynet til dekarbonisering som noget nyt indgå. Heri vil ligeledes indgå den ændrede liste over forurenende stoffer, hvor bl.a. CO₂ nævnes, jf. ovenfor pkt. 2.1.1.1.2 om direktivets artikel 14, stk. 1, litra a.

Det er ligeledes hensigten, at bemyndigelsen vil blive udnyttet til ved godkendelse og revurdering af godkendelser af bilag 1-virksomheder at fastsætte vilkår om eller meddele påbud om udarbejdelse af en vejledende omstillingsplan bl.a. af hensyn til klimaet, og som skal inkluderes i virksomhedens miljøledelsessystem, eller at fastsætte tilsvarende krav i generelle regler, jf. nærmere herom pkt. 2.1.3. I forlængelse heraf vil der blive indført en mulighed for fristforlængelse for så vidt angår gennemførelse af BAT-konklusioner, når virksomheden foretager en gennemgribende industriel omstilling.

Det er hensigten, at reglerne herom vil blive fastsat i godkendelsesbekendtgørelsen.

Bemyndigelsen kan også udnyttes til at gennemføre andre EU-direktiver m.v., hvis det er nødvendigt for at gennemføre EU-retlige krav om varetagelse af klimamæssige hensyn ved reguleringen af aktiviteten inden for lovens anvendelsesområde.

2.1.5. Sanktioner

2.1.5.1. Gældende ret

Overtrædelse af regler i miljøbeskyttelsesloven, eller af regler fastsat i medfør heraf, er strafbelagt efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1-3, om straf for overtrædelse af loven og af regler udstedt i medfør heraf.

Overtrædelse af reglerne kan straffes med bøde, jf. § 110, stk. 1, og regler fastsat i medfør af stk. 3. Overtrædelse kan endvidere straffes med fængsel i indtil 2 år, såfremt overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og der er forvoldt skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser, jf. § 110, stk. 2, og regler fastsat i medfør af stk. 3.

Overtrædelser af regler i jordforureningsloven, eller af regler fastsat i medfør heraf, er strafbelagt efter lovens § 88, stk. 1-3, om straf for overtrædelse af loven og af regler udstedt i medfør heraf.

Overtrædelse af reglerne kan straffes med bøde, jf. § 88, stk. 1, og regler fastsat i medfør af stk. 3. Overtrædelse kan endvidere straffes med fængsel i indtil 2 år, såfremt overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og der er forvoldt skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser, jf. § 88, stk. 2, og regler fastsat i medfør af stk. 3.

Herudover kan en række grove overtrædelser af miljølovgivningen straffes med fængsel i 6 år, såfremt overtrædelserne har medført betydelig skade på miljøet eller fremkalder nærliggende fare derfor, jf. straffelovens § 196.

Efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, skal der ved udmåling af bødestraf lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i lovens § 1. Af lovens § 1, stk. 1, fremgår, at loven skal medvirke til at værne natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Af lovens § 1, stk. 2, fremgår, at med denne lov tilsigtes særligt at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og støjulemper, at tilvejebringe hygiejnisk begrundede regler af betydning for miljøet og for mennesker, at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer, at fremme anvendelse af renere teknologi og at fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldshåndtering. Disse hensyn omfatter således både beskyttelse af menneskers livsvilkår og af plante- og dyrelivet.

Det er en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, jf. § 110, stk. 5. I bødekatolog, som er indeholdt i lovforslag, L 4, jf. Folketingstidende 2007/08 (2. samling) Tillæg A, side 22, er angivet en række vejledende bødestørrelser i sager om de mindre alvorlige overtrædelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1 og 3.

Jordforureningsloven indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse om udmåling af bødestraf.

Er der ved en overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven opnået en økonomisk fordel, enten i form af et udbytte eller en besparelse, skal denne økonomiske fordel konfiskeres, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6. Der skal også ske konfiskation, selvom der ikke er forvoldt skade på miljøet eller fremkaldt

fare herfor. Kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuel tillægsbøde.

Jordforureningsloven indeholder i § 88, stk. 5, en tilsvarende regel om konfiskation.

Der er endvidere fastsat regler om juridiske personers strafansvar i miljøbeskyttelsesloven, jf. § 110, stk. 4, og i jordforureningslovens § 88, stk. 4.

Kravene til de særligt forurenende virksomheder i IE-direktivet er gennemført i miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven og i regler fastsat i medfør heraf, herunder bl.a. godkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1271 af 21. november 2017 om anlæg, der forbrænder affald (affaldsforbrændingsbekendtgørelsen), bekendtgørelse nr. 1491 af 7. december 2015 om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler (VOC-bekendtgørelsen), bekendtgørelse nr. 1940 af 4. oktober 2021 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg (storefyr-bekendtgørelsen), og bekendtgørelse nr. 1444 af 20. december 2012 om anlæg, hvor der fremstilles titandioxid (titandioxidbekendtgørelsen).

Overtrædelse af disse regler er strafbelagt efter ovennævnte bestemmelser om straf og gennemfører bl.a. artikel 79 i IE-direktivet, hvorefter medlemsstaterne fastsætter, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af IE-direktivet. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Herudover er kravene til øvrige særligt forurenende virksomheder fastsat i miljøbeskyttelsesloven og i regler fastsat i godkendelsesbekendtgørelsen. Dette drejer sig om øvrige særligt forurenende virksomheder, som ikke er omfattet af IE-direktivet, men som er optaget på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen. Overtrædelse af disse regler er strafbelagt efter bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven og efter regler i godkendelsesbekendtgørelsen.

2.1.5.2. IE-ændringsdirektivet

Med IE-ændringsdirektivet er artikel 79 blevet nyaffattet. Det følger af bestemmelsens stk. 1, at uden at det berører medlemsstaternes forpligtelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF (miljøstraffedirektivet), fastsætter medlemsstaterne regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af IE-direktivet, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

De sanktioner, der er omhandlet i stk. 1, omfatter administrative bøder, der reelt fratager dem, der har begået overtrædelsen, de økonomiske gevinster ved deres overtrædelser. For så vidt angår de mest alvorlige overtrædelser begået af en juridisk person skal den maksimale størrelse af de omhandlede administrative bøder udgøre mindst 3 % af driftslederens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt. Medlemsstaterne kan i tilgift eller som alternativ anvende strafferetlige sanktioner, forudsat at disse er lige så effektive, proportionelt afpassede og afskrækkende som de administrative bøder omhandlet i denne artikel, jf. stk. 2.

Medlemsstaterne skal sikre, at de sanktioner, der er fastsat, tager behørigt hensyn til, alt efter hvad der er relevant, overtrædelsens art, grovhed og omfang, den befolkning eller det miljø, der er berørt af overtrædelsen, under hensyntagen til overtrædelsens indvirkning på målet om at opnå et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet samt overtrædelsens gentagne eller enkeltstående karakter, jf. stk. 3.

Endelig skal medlemsstaterne straks give Europa-Kommissionen meddelelse om de i stk. 1 omhandlede regler og foranstaltninger, og straks underrette Kommissionen om alle senere ændringer, der berører dem.

2.1.5.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.

Bestemmelsen om sanktioner i IE-ændringsdirektivet, jf. artikel 79, svarer efter sit indhold til artikel 79 i IE-direktivet, hvorefter sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning, dog således at IE-ændringsdirektivet i artikel 79, stk. 2 og 3, nærmere kvalificerer minimumsindholdet af sanktionerne.

Efter artikel 79, stk. 2, 1 og 2. pkt., i IE-ændringsdirektivet skal sanktioner fastsat efter artikel 79, stk. 1, således omfatte administrative bøder, der reelt fratager dem, der har begået overtrædelsen, de økonomiske gevinster ved deres overtrædelser, og medlemsstaterne skal sikre, at der ved de alvorligste overtrædelser, der begås af en juridisk person, skal kunne udmåles administrative bøder, hvis maksimumsbeløb bør være mindst 3 % af driftslederens årlige omsætning i Unionen i det regnskabsår, der går forud for det år, hvor bøden pålægges.

Efter artikel 79, stk. 3, skal sanktionerne endvidere fastsættes under hensyntagen til art, grovhed og omfang, jf. litra a, den befolkning eller det miljø, der er berørt af overtrædelsen, under hensyntagen til overtrædelsens indvirkning på målet om at opnå et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet, jf. litra b, og overtrædelsens gentagne eller enkeltstående karakter, jf. litra c.

Medlemsstaterne kan i stedet fastsætte strafferetlige sanktioner, hvis disse er lige så effektive, proportionalt afpassede og afskrækkende, herunder som de angivne administrative bøder, jf. artikel 79, stk. 2, 3. pkt.

Indførelse af administrative bøder i dansk ret giver anledning til forfatningsmæssige betænkeligheder, og det er derfor hensigten at fastsætte strafferetlige sanktioner i overensstemmelse med artikel 79, stk. 2, 3. pkt.

2.1.5.3.1. Miljøbeskyttelsesloven

For så vidt angår de mindre alvorlige overtrædelser af regler, der gennemfører IE-direktivet med senere ændringer, og som er strafbelagt efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller i regler fastsat i medfør af stk. 3, er det Miljøministeriets vurdering, at gældende ret, jf. pkt. 2.1.5.1., opfylder minimumskravene til sanktioner i artikel 79, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, litra a – c. Det bemærkes i den forbindelse, at miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, sikrer, at der skal ske konfiskation efter straffelovens regler, hvis der ved overtrædelsen er opnået en økonomisk fordel, samt at der i de tilfælde, hvor der ikke kan ske konfiskation, skal tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuel tillægsbøde.

Ved udmåling af bødestraf skal der lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i lovens § 1, jf. lovens § 110, stk. 5. Et af de hensyn, der er nævnt i § 1, er hensynet til menneskers vilkår, som efter Miljøministeriets vurdering også omfatter hensynet til menneskers sundhed, selvom det ikke fremgår eksplicit af bestemmelsen.

Med hensyn til de alvorligere overtrædelser, som er strafbelagt efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, eller i regler fastsat i medfør af stk. 3, med en strafferamme på indtil 2 års fængsel, vil alene overtrædelser, hvorved der også er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser, kunne straffes efter disse bestemmelser.

Overtrædelser, hvorved der er voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor, vil som følge heraf ikke kunne straffes efter de pågældende regler, medmindre der også er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser. Hvis en sådan fare for eller skade på menneskers sundhed foreligger vil det indgå med betydelig vægt i vurdering af forholdets grovhed.

Det bemærkes i den forbindelse, at hvis der ved overtrædelserne er voldt skade på menneskers sundhed eller fare derfor, vil der formentlig i mange tilfælde, men ikke nødvendigvis altid, også være voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor.

Det følger imidlertid af IE-ændringsdirektivet, at de fastsatte sanktioner, hvor relevant skal tage behørigt hensyn til den befolkning eller det miljø, der er berørt af overtrædelserne, under hensyntagen til overtrædelsens indvirkning på målet om at opnå et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet, jf. artikel 79, stk. 3, litra b.

Det er derfor Miljøministeriets vurdering, at direktivet kræver, at der vil skulle fastsættes strafferetlige sanktioner i national ret, som både tager hensyn til om overtrædelserne har voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, eller har voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor.

Som følge heraf foreslås det at indsætte et nyt nr. 2 i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, hvorefter straffen ved overtrædelse af regler, jf. § 110, stk. 1, og i regler fastsat i medfør af stk. 3, kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelserne er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og der ved overtrædelserne er voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Den foreslåede bestemmelse vil have den virkning, at overtrædelser af bestemmelser i loven eller af regler fastsat i medfør af loven, og som er strafbelagt efter lovens § 110, stk. 1, og i regler fastsat i medfør af stk. 3, vil kunne straffes med fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelserne er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og der ved overtrædelserne er voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor.

Den foreslåede bestemmelse omfatter af sin ordlyd således alle de overtrædelser, som er strafbelagt efter lovens § 110, stk. 1, og regler fastsat i medfør af stk. 3.

Det er imidlertid for det første hensigten, at overtrædelser af bestemmelser om listevirksomhed m.v. i miljøbeskyttelsesloven og i regler fastsat i medfør heraf skal kunne straffes efter den foreslåede bestemmelse.

Dette vil for det første omfatte overtrædelse af de bestemmelser, som gennemfører IE-direktivet med senere ændringer i miljøbeskyttelsesloven, og i regler fastsat i medfør af loven.

Omfattet heraf vil f.eks. kunne være overtrædelse af artikel 4, stk. 1, i IE-direktivet, hvorefter intet anlæg må drives uden godkendelse, som er gennemført i miljøbeskyttelseslovens § 33 og strafbelagt i lovens § 110, stk. 1, nr. 6, eller af artikel 14, stk. 1, om fastsættelse af vilkår for godkendelse, hvor tilsidesættelse af vilkår knyttet til en godkendelse er strafbelagt i lovens § 110, stk. 1, nr. 4, og manglende efterkommelse af påbud eller forbud er strafbelagt i loven § 110, stk. 1, nr. 2.

Endvidere vil overtrædelser af regler i IE-direktivet med senere ændringer, som er gennemført i godkendelsesbekendtgørelsen, affaldsforbrændingsbekendtgørelsen, VOC-bekendtgørelsen, storefyrbekendtgørelsen og titandioxidbekendtgørelsen tilsvarende, efter omstændighederne kunne være omfattet.

Omfattet heraf vil endvidere også kunne være overtrædelse begået af de øvrige særligt forurenende virksomheder, (listevirksomheder) som er opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelse. Disse virksomheder er i dag omfattet af nationale regler om listevirksomhed og ikke af IE-direktivets bestemmelser, men har også potentiale til at kunne forårsage alvorlig skade på menneskers sundhed. Dette er også baggrunden for at disse virksomheder i dag er underlagt godkendelsespligt efter miljøbeskyttelsesloven. Dette vil indebære en implementering, der går videre end kravene i IE-ændringsdirektivet.

De relevante overtrædelser vil bl.a. være de samme som oven for nævnt vedrørende overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven, og derudover vil det også kunne omfatte visse overtrædelser af godkendelsesbekendtgørelsen. For nærmere herom se bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7.

Omfattet af den foreslåede bestemmelse vil være overtrædelser begået af virksomheder omfattet af IE-direktivet, dvs. virksomheder opført på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, og virksomheder opført på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2, (listevirksomhed) og endelig visse virksomheder omfattet af kapitel 4 i bekendtgørelse om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler, som er reguleret af påbud efter § 42 i miljøbeskyttelsesloven.

Begrebet "skade på menneskers sundhed" er ikke defineret i IE-direktivet eller IE-ændringsdirektivet, men må antages at skulle forstås som helbredsskader bredt.

Det er for det andet hensigten, at overtrædelser af bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven og regler fastsat i medfør heraf også vil skulle kunne straffes efter den foreslåede bestemmelse i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtigelser.

Den konkrete strafudmåling vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10 og i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, jf. dog også om konkret udmåling af bødestraf nedenfor.

I de tilfælde, hvor der idømmes en juridisk person bødestraf for de alvorligste overtrædelser af regler fastsat til gennemførelse af IE-direktivet med senere ændringer, jf. ovenfor, skal der endvidere kunne udmåles bøder i overensstemmelse med IE-ændringsdirektivets artikel 79, stk. 2, 2. pkt.

Hverken miljøbeskyttelsesloven eller straffeloven indeholder i dag regler om udmåling af bødestraf i sager om de alvorligste overtrædelser, som er begået af en juridisk person, i overensstemmelse med kravene i artikel 79, stk. 2, 2. pkt.

Med henblik på bl.a. at gennemføre artikel 79, stk. 2, 2. pkt., foreslås derfor en ny bestemmelse i miljøbeskyttelsesloven om udmåling af bødestraf i sager om de alvorligste overtrædelser af bestemmelser i IE-direktivet med senere ændringer, som er gennemført i miljøbeskyttelsesloven og i regler fastsat i medfør heraf. Omfattet heraf vil være virksomheder opført på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen og visse virksomheder opført på bilag 2 til bekendtgørelsen (listevirksomhed) og virksomhed omfattet af kapitel 4 i bekendtgørelse om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler, som er reguleret af påbud efter § 42 i miljøbeskyttelsesloven.

I lighed med det anførte ovenfor om bilag 2-virksomheder i relation til den foreslåede nye straffehjemmel i § 110, stk. 2, nr. 2, foreslås bestemmelsen om udmåling af bødestraf også at skulle kunne omfatte sager om de alvorligste overtrædelser af de bestemmelser om listevirksomhed, der gælder for bilag 2-virksomheder. Dette skyldes som ovenfor nævnt, at disse virksomhederne også har potentiale til at forårsage stor skade på miljøet og menneskers sundhed. Omfattet heraf vil være virksomheder opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Som følge heraf foreslås indsat en ny bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 110, hvorefter den maksimale størrelse af bøden til juridiske personer i sager om de alvorligste overtrædelser omfattet af § 110, stk. 1 eller 2, eller af regler fastsat i medfør af stk. 3, vedrørende listevirksomhed og virksomhed omfattet af kapitel 4 i bekendtgørelse om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler m.v., mindst skal udmåles til 3 pct. af driftsherrens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt, jf. den foreslåede § 1, nr. 9.

Omfattet heraf vil for det første være overtrædelser af regler i IE-direktivet, som er gennemført i miljøbeskyttelsesloven eller i regler fastsat i medfør af loven og som er straffebelagt efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, eller i regler fastsat i medfør af § 110, stk. 3.

Som eksempel herpå kan nævnes overtrædelser af f.eks. artikel 4, stk. 1, i IE-direktivet, hvorefter intet anlæg må drives uden godkendelse, som er gennemført i miljøbeskyttelseslovens § 33 og straffebelagt i lovens § 110, stk. 1, nr. 6, eller af artikel 14, stk. 1, om fastsættelse af vilkår for godkendelse, hvor tilsidesættelse af vilkår knyttet til en godkendelse og undladelse af at efterkomme påbud eller forbud er straffebelagt i lovens § 110, stk. 1, nr. 2 og 4. Endvidere vil overtrædelser af regler i IE-direktivet med senere ændringer, som er gennemført i godkendelsesbekendtgørelsen, affaldsforbrændingsbekendtgørelsen, VOC-bekendtgørelsen og storefyrbekendtgørelsen tilsvarende, hvor relevant, kunne være omfattet.

For det andet vil være overtrædelse af bestemmelser vedr. listevirksomhed i miljøbeskyttelsesloven og i regler fastsat i medfør heraf. De oven for nævnte overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven vil også være relevant for bilag 2- virksomheder. Herudover vil visse overtrædelser af godkendelsesbekendtgørelsen efter omstændighederne også kunne være omfattet.

Endelig vil overtrædelser omfattet af § 110, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af stk. 3, jf. ovenfor, efter omstændighederne kunne være omfattet i de tilfælde, hvor de subjektive betingelser i § 110, stk. 2, eller i tilsvarende regler fastsat i medfør af stk. 3, ikke er opfyldt, men hvor overtrædelserne vil kunne udgøre en betydelig risiko for menneskers sundhed eller miljøet.

For nærmere om de omfattede overtrædelser se bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9.

Ved de alvorligste overtrædelser vil skulle forstås f.eks. overtrædelser af en høj grad af grovhed på grund af deres art, omfang og gentagelse, eller hvis disse overtrædelser udgør en betydelig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, jf. præambelbetragtning nr. 51 i IE-ændringsdirektivet.

Bøden skal efter artikel 79, stk. 2, 2. pkt., udmåles af driftslederens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt.

En driftsleder er i IE-direktivet defineret som en fysisk eller juridisk person, der helt eller delvis driver eller leder et anlæg eller et fyringsanlæg, affaldsforbrændingsanlæg eller affaldsmedforbrændingsanlæg, eller som efter national lovgivning har fået overdraget den afgørende økonomiske dispositionsret over dets tekniske drift, jf. artikel 3, stk. 15. I dansk ret vil en driftsleder være driftsherren (virksomheden).

Den konkrete bødeudmåling vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10 og miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, dog således, at der skal være mulighed for at kunne udmåle en maksimal bøde i sager om de mest alvorlige overtrædelser, som opfylder kravene i artikel 79, stk. 2, 2. pkt.

2.1.5.3.2. Jordforureningsloven

Det er Miljøministeriets vurdering, at gældende ret, jf. pkt. 2.1.5.1, opfylder minimumskravene til sanktioner i artikel 79, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, litra a - c, for så vidt angår de mindre alvorlige overtrædelser af de regler, der gennemfører IE-direktivet og IE-ændringsdirektivet i jordforureningsloven, og som er strafbelagt efter lovens § 88, stk. 1, eller i regler fastsat i medfør af stk. 3. Det bemærkes i den forbindelse, at jordforureningslovens § 88, stk. 4, sikrer, at der skal ske konfiskation efter straffelovens regler, hvis der ved overtrædelsen er opnået en økonomisk fordel, samt at der i de tilfælde, hvor der ikke kan ske konfiskation, skal tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuel tillægsbøde. Det bemærkes endvidere, at jordforureningsloven udtrykkelig varetager hensynet til menneskers sundhed, jf. lovens § 1.

Med hensyn til de alvorligste overtrædelser af de regler i IE-direktivet og IE-ændringsdirektivet, som er gennemført i jordforureningsloven eller i regler fastsat i medfør heraf, gør de tilsvarende betragtninger sig gældende om jordforureningslovens § 88, stk. 2, som ved miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, jf. ovenfor.

Som følge heraf foreslås det at nyaffatte straffebestemmelsen i § 88, stk. 2, hvorefter straffen ved overtrædelse af regler, jf. § 88, stk. 1, og i regler fastsat i medfør af stk. 3, også kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og der ved overtrædelsen er voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor, jf. lovforslagets § 2, nr. 3.

Begrebet "skade på menneskers sundhed" er ikke defineret i IE-direktivet eller IE-ændringsdirektivet, men må antages at skulle forstås som helbredsskader bredt.

Det er alene hensigten, at overtrædelse af bestemmelser, der gennemfører IE-direktivet med senere ændringer i jordforureningsloven, og regler fastsat i medfør heraf, vil skulle kunne straffes efter den foreslåede bestemmelse. Det er Miljøministeriets vurdering, at det i relation til jordforureningsloven ikke vil være relevant at omfatte overtrædelser vedr. listevirksomhed i øvrigt, fordi de relevante regler i jordforureningsloven, jf. nedenfor, alene vedrører listevirksomheder opført på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen, dvs. virksomheder omfattet af IE-direktivet.

IE-direktivet og IE-ændringsdirektivets bestemmelser i artikel 22, stk. 3 og 4, er i jordforureningsloven særligt gennemført i lovens kapitel 4 b om afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved ophør af driften af bestemte aktiviteter på listevirksomheder og husdyrbrug og i bekendtgørelser fastsat i medfør heraf.

De overtrædelser, som vil kunne være omfattet, vil bl.a. være undladelse af at efterkomme påbud efter lovens § 38 k, stk. 3, eller § 38 m, stk. 2, jf. § 88, stk. 1, nr. 1, og undladelse af at indsende oplæg til, hvordan vurderingen efter § 38 k, stk. 1, skal foretages, jf. § 88, stk. 1, nr. 4. Herudover vil overtrædelser af regler i godkendelsesbekendtgørelsen, som gennemfører regler i kapitel 4 b, være omfattet.

Det vil alene være overtrædelser, der er begået af virksomheder opført på bilag 1 til IE-direktivet med senere ændringer, hvilket i relation til lovens kapitel 4 b er virksomheder, som er opført på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Med den foreslåede nyaffattelse af § 88, stk. 2, er der i øvrigt ikke tilstræbt nogen ændring i den gældende retstilstand for så vidt angår overtrædelser af § 88, stk. 1, eller i regler fastsat i medfør af stk. 3, der i dag er strafbelagt efter § 88, stk. 2.

Den konkrete strafudmåling vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10. jf. dog nedenfor.

I de tilfælde, hvor der idømmes en bødestraf for de mest alvorlige overtrædelser af regler fastsat til gennemførelse af IE-direktivet og IE-ændringsdirektivet, jf. ovenfor, skal der endvidere kunne udmåles bøder i overensstemmelse med artikel 79, stk. 2, 2. pkt.

Hverken jordforureningsloven eller straffeloven indeholder i dag hjemmel til at fastsætte regler om udmåling af bødestraf i sager om de alvorligste overtrædelser, som er begået af en juridisk person, i overensstemmelse med kravene i artikel 79, stk. 2, 2. pkt.

Med henblik på at kunne gennemføre artikel 79, stk. 2, 2. pkt., i jordforureningsloven foreslås derfor en ny bestemmelse, hvorefter den maksimale størrelse af bøden til juridiske personer i sager om de alvorligste overtrædelser omfattet af § 88, stk. 1 eller 2, eller af regler fastsat i medfør af stk. 3, mindst skal udmåles til 3 pct. af driftsherrens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt, hvis overtrædelserne er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner med senere ændringer, jf. den foreslåede § 2, nr. 4.

Omfattet heraf vil være overtrædelser af regler i IE-direktivet, som er gennemført i jordforureningslovens eller i regler fastsat i medfør af loven og som er strafbelagt efter jordforureningslovens § 88, stk. 2, eller i regler fastsat i medfør af § 88, stk. 3.

Endelig vil overtrædelser omfattet af § 88, stk. 1, og regler fastsat i medfør af stk. 3, vedr. bl.a. ovennævnte overtrædelser efter omstændighederne kunne være omfattet i de tilfælde, hvor de subjektive betingelser i § 88, stk. 2, og i tilsvarende regler fastsat i medfør af stk. 3, ikke er opfyldt, men hvor overtrædelserne vil kunne udgøre en betydelig risiko for menneskers sundhed eller miljøet.

Med hensyn til de overtrædelser som vil kunne være omfattet af den foreslåede bestemmelse henvises til gennemgangen ovenfor. Det vil alene være overtrædelser begået af virksomheder opført på bilag 1 til IE-direktivet med senere ændringer som i relation til lovens kapitel 4 b er virksomheder, som er opført på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Bøden skal efter artikel 79, stk. 2, 2. pkt., udmåles af driftslederens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt.

En driftsleder er i IE-direktivet defineret som en fysisk eller juridisk person, der helt eller delvis driver eller leder et anlæg eller et fyringsanlæg, affaldsforbrændingsanlæg eller affaldsmedforbrændingsanlæg, eller som efter national lovgivning har fået overdraget den afgørende økonomiske dispositionsret over dets tekniske drift, jf. artikel 3, stk. 15. I dansk ret vil en driftsleder være driftsherren (virksomheden).

Ved de alvorligste overtrædelser vil skulle forstås f.eks. overtrædelser af en høj grad af grovhed på grund af deres art, omfang og gentagelse, eller hvis disse overtrædelser udgør en betydelig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, jf. præambelbetragtning nr. 51 i IE-ændringsdirektivet.

Den konkrete bødeudmåling vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10, dog således, at der skal være mulighed for at kunne udmåle en maksimal bøde i sager om de mest alvorlige overtrædelser, som opfylder kravene i artikel 79, stk. 2, 2. pkt.

2.1.6. Erstatning og forældelse

2.1.6.1. Gældende ret

2.1.6.1.1. Erstatning for skade på menneskers sundhed

Miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven indeholder ikke bestemmelser om erstatning for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i loven eller regler fastsat i medfør heraf. Disse spørgsmål reguleres i stedet af dansk rets almindelige regler om erstatning uden for kontrakt og visse love, som der redegøres for i de følgende afsnit.

2.1.6.1.1.1. Almindelige regler om erstatning uden for kontrakt

Dansk rets almindelige principper om erstatningsansvar uden for kontrakt er ikke lovfæstet, men fastlagt i retspraksis. Herefter kan den, der som følge af en andens handlinger eller undladelser er blevet udsat for skade og derved har lidt et økonomisk tab, rette et erstatningskrav mod den, der har forvoldt skaden. Omfattet heraf er bl.a. erstatning for personskade og tab af forsørger.

Det er en forudsætning for at ifalde erstatningsansvar, at det fornødne ansvarsgrundlag er til stede. Dansk rets almindelige ansvarsgrundlag er culpa, dvs. at der indtræder ansvar for skade, som er forvoldt ved forsætlig eller uagtsom adfærd. Skadevolderen skal således have handlet i strid med almindelige adfærdsnormer, og dette skal kunne bebrejdes vedkommende. Det almindelige ansvarsgrundlag kan i nogle tilfælde være fraveget ved lov, jf. nedenfor.

For at et erstatningsansvar kan blive aktuelt, skal der være sket en skade, hvorved der er lidt et økonomisk tab. Ud over et ansvarsgrundlag skal der foreligge den nødvendige årsagsforbindelse (kausalitet) mellem den indtrådte skade og skadevolderens adfærd. Skadevolderens adfærd skal være årsag til skaden. Et erstatningsansvar forudsætter herudover påregnelighed (adækvans), dvs. at skaden er en påregnelig følge af skadevolderens adfærd. Den skadevoldende adfærd skal have forøget risikoen for skadens indtræden. Skader, der er helt atypiske eller tilfældige i forhold til den risiko, som skadevolders adfærd har fremkaldt, falder dermed normalt uden for erstatningspligten.

2.1.6.1.1.2. Lov om erstatning for miljøskader

Lov om erstatning for miljøskader, jf. lovbekendtgørelse nr. 994 af 9. september 2014 (herefter benævnt miljøskadeerstatningsloven), pålægger et objektivt ansvar for skade som forvoldes ved forurening af luft, vand, jord eller undergrund, forstyrrelser ved støj, rystelser eller lignende som led i erhvervsmæssig eller offentlig aktivitet, der er anført i bilaget til loven, jf. § 1.

Den, der som led i en erhvervsmæssig eller offentlig aktivitet forårsager forureningen kan således ifalde et erstatningsansvar selvom vedkommende ikke har handlet uagtsomt eller forsætligt. Ansaret er knyttet til indehaveren af virksomheden, herunder juridiske personer.

Skade efter miljøskadeerstatningsloven omfatter bl.a. personskade og tab af forsørger, jf. miljøskadeerstatningslovens § 2.

Efter miljøskadeerstatningslovens § 3, stk. 1, skal den, der som led i erhvervsmæssig eller offentlig aktivitet, der er anført i bilag til loven, forårsager en forurening, erstatte den skade, som forureningen medfører. Det følger af bestemmelsens stk. 2, at ansvar efter stk. 1 ikke indtræder, hvis skaden skyldes, at aktiviteten er udøvet i overensstemmelse med ufravigelige forskrifter, der er fastsat af en offentlig myndighed.

Erstatning for personskade eller tab af forsørger kan nedsættes eller i særlige tilfælde bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde forsætligt eller ved grov uagtsomhed har medvirket til skaden, jf. § 4, stk. 1. Den generelle bestemmelse i erstatningsansvarsloven § 24 gælder endvidere for spørgsmålet, om

skadelidtes erstatningskrav skal nedsættes eller eventuelt bortfalde på grund af egen skyld eller accept af risiko.

2.1.6.1.1.3. Lov om erstatningsansvar

Lov om erstatningsansvar, jf. lovbekendtgørelse nr. 1080 af 30. august 2025 (herefter benævnt erstatningsansvarsloven) indeholder dansk rets almindelige regler om udmåling af erstatning og godtgørelse for personskade. Loven finder anvendelse i de tilfælde, hvor der findes en erstatningsansvarlig skadevolder efter de almindelige erstatningsretlige principper.

Efter erstatningsansvarslovens § 1 skal den, der er erstatningsansvarlig for en personskade betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, helbredelsesudgifter og andet tab som følge af skaden, samt en godtgørelse for svie og smerte. Hvis den skadelidte får varige følger efter skaden, skal skadevolderen tillige betale en godtgørelse for varigt mén samt erstatning for tab eller forringelse af erhvervsevne. Udover erstatning for økonomisk tab, giver erstatningsansvarsloven også skadelidte ret til godtgørelse for ikke-økonomiske tab, dvs. svie og smerte og varigt mén.

Den almindelige lempelses- eller bortfaldsregel for erstatningsansvar findes i erstatningsansvarsloven § 24, hvorefter et erstatningsansvar kan lempes eller bortfalde, hvis det "vil virke urimeligt tyngende for den erstatningsansvarlige, eller når ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt".

2.1.6.1.1.4. Almindelige regler om søgsmålskompetence

Dansk rets almindelige regler om søgsmålskompetence er - bortset fra enkelte særlovbestemmelser – ulovbestemte, jf. retsplejelovens § 255, hvorefter det efter lovgivningens almindelige regler afgøres, hvem der er rette sagsøger eller sagvolder. Hvor lovgivningen ikke indeholder regler om, hvem adgangen til søgsmål tilkommer, er det både i almindelige borgerlige sager mod private modparter og i sager, der rettes mod offentlige myndigheder, almindeligt at anvende begrebet "retlig interesse" som betingelse for indrømmelse af søgsmålsret. Begrebet retlig interesse er ikke et entydigt begreb, men brugen af udtrykket retlig interesse angiver, at udøvelsen af søgsmålsretten bl.a. forudsætter en aktuel interesse hos sagsøger, og at sagsøgeren har en konkret interesse i retstvisten, dvs. afgørelsen af sagen vil få betydning for sagsøgers retsstilling.

Retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1298 af 7. november 2025 med senere ændringer, indeholder regler om bl.a. gruppesøgsmål og om parternes og tredjemands forpligtelse til at fremlægge synbare bevismidler (edition).

2.1.6.1.2. Forældelse af erstatningskrav for skade på menneskers sundhed

Miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven indeholder ikke bestemmelser om forældelse af krav på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i loven eller regler fastsat i medfør heraf.

Idet der ikke er fastsat særlige bestemmelser om forældelse i miljøbeskyttelsesloven eller jordforureningsloven, er sådanne krav omfattet af de almindelige regler i § 1 i lov om forældelse af fordringer (forældelsesloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015. Efter forældelseslovens § 3, stk. 1, er den almindelige forældelsesfrist 3 år, medmindre andet følger af andre bestemmelser i loven. For fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade forvoldt uden for kontraktforhold regnes forældelsesfristen fra tidspunktet for skadens indtræden, jf. lovens § 2, stk. 4.

Det følger dog af forældelseslovens § 3, stk. 2, at var fordringshaveren ubekendt med fordringen eller skyldneren, regnes forældelsesfristen i § 3, stk. 1, først fra den dag, da fordringshaveren fik eller burde

have fået kendskab hertil. I sådanne tilfælde siges forældelsen at have været suspenderet. Forældelsesloven § 3, stk. 3, nr. 1, fastsætter en ramme for, hvor lang tid den almindelige forældelsesfrist kan være suspenderet. Således følger det af § 3, stk. 3, nr. 1, at forældelse senest indtræder 30 år efter den skadevoldende handlings ophør for fordringer på erstatning eller godtgørelse i anledning af personskade.

Miljøskadeerstatningsloven fastsætter, at erstatningskrav efter loven forældes efter reglerne i forældelsesloven, jf. § 6, stk. 1, dog indtræder forældelse senest 30 år efter den hændelse, der har forvoldt skaden, jf. § 6, stk. 2.

2.1.6.2. Direktiver

2.1.6.2.1. IE-ændringsdirektivet

2.1.6.2.1.1. Erstatning for skade på menneskers sundhed

IE-ændringsdirektivet indeholder en ny bestemmelse om erstatning, hvorefter berørte personer, som har lidt skade på deres sundhed som følge af en overtrædelse af nationale regler fastsat til gennemførelse af IE-direktivet og senere ændringer, har ret til at kræve og opnå erstatning for denne skade af de relevante fysiske og juridiske personer, jf. artikel 79 a, stk. 1. Regler og procedurer vedrørende erstatningskrav skal udformes og anvendes på en sådan måde, at det ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning for skade forårsaget af en overtrædelse i henhold til stk. 1, jf. artikel 79 a, stk. 2.

Berørte personer er enkeltpersoner (altså en eller flere fysiske personer), som har lidt en skade på sundhed som følge af en overtrædelse af nationale regler, der er fastsat til gennemførelse af IE-direktivet, jf. artikel 79 a, stk. 1, og præambelbetragtning nr. 53.

Omfattet af bestemmelsen i artikel 79 a, stk. 1 og 2, er skader på sundhed, som er en følge af overtrædelse af nationale regler, der er fastsat til gennemførelse af IE-direktivet. Herunder vil bl.a. være omfattet skader på sundhed som følge af overtrædelse af kravet om pligt til at være i besiddelse af en godkendelse, jf. IE-direktivets artikel 4, og manglende overholdelse af godkendelsesvilkår, jf. IE-direktivets artikel 8.

IE-ændringsdirektivet fastlægger ikke udtrykkeligt ansvarsgrundlaget, men skader på menneskers sundhed skal være en følge af eller forvoldt ved en overtrædelse af de nationale regler, som er fastsat til gennemførelse af IE-direktivet i national ret, jf. artikel 79 a, stk. 1 og 2.

2.1.6.2.1.2. Forældelse af erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed

Det følger af IE-ændringsdirektivet, at medlemsstaterne kan fastsætte forældelsesfrister for anlæggelse af erstatningssøgsmål. Disse frister begynder ikke at løbe, før overtrædelsen er ophørt, og den person, som kræver erstatning, ved eller med rimelighed kan forventes at vide, at vedkommende har lidt skade som følge af en overtrædelse som omhandlet i artikel 79 a, stk. 1.

2.1.6.2.2. Luftkvalitetsdirektivet

2.1.6.2.2.1. Erstatning for skade på menneskers sundhed

Luftkvalitetsdirektivet indeholder ligeledes en ny bestemmelse om erstatning, hvorefter fysiske personer, der lider sundhedsmæssig skade som følge af en overtrædelse af de nationale regler fastsat til gennemførelse af luftkvalitetsdirektivets artikel 19, stk. 1-5, og artikel 20, stk. 1 og 2, som er begået forsætligt eller uagtsomt af de kompetente myndigheder, har ret til at kræve og opnå erstatning for

denne skade, jf. artikel 28, stk. 1. Regler og procedurer vedrørende erstatningskrav skal udformes og anvendes på en sådan måde, at det ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning for skade forårsaget af en overtrædelse i henhold til stk. 1, jf. artikel 28, stk. 2.

De fysiske personer, som er omfattet af erstatningsbestemmelsen, er de personer, der er berørt af ovennævnte overtrædelser, jf. præambelbetragtning nr. 49.

Omfattet af bestemmelsen i artikel 79 a, stk. 1 og 2, er skader på sundhed, som er en følge af overtrædelse af nationale regler, der er fastsat til gennemførelse af artikel 19, stk. 1-5, og artikel 20, stk. 1 og som er forvoldt af den relevante kompetente myndighed, jf. artikel 28, stk. 1, og direktivets præambelbetragtning nr. 49.

Artikel 19, stk. 1-5, pålægger medlemsstaterne at udarbejde luftkvalitetsplaner og luftkvalitetskøreplaner, hvis niveauerne af forurenende stoffer i luften i bestemte zoner eller regioner overskrider en grænseværdi eller en målværdi som fastlagt i direktivet. Artikel 20, stk. 1 og 2, pålægger medlemsstaterne at udarbejde kortsigtede handlingsplaner ved overskridelse af visse grænseværdier.

Ansvarsgrundlaget er et almindeligt culpaansvar, da sundhedsmæssige skader skal være en følge af en overtrædelse, som er begået forsætligt eller uagtsomt af de kompetente myndigheder, jf. artikel 28, stk. 1.

2.1.6.2.2.2. Forældelse af erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed

Det følger af luftkvalitetsdirektivet, at medlemsstaterne kan fastsætte forældelsesfrister for anlæggelse af erstatningssøgsmål. Disse frister begynder ikke at løbe, før overtrædelsen er ophørt, og den person, som kræver erstatning, ved eller med rimelighed kan forventes at vide, at vedkommende har lidt skade som følge af en overtrædelse som omhandlet i artikel 28, stk. 1.

2.1.6.3. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.1.6.3.1. Erstatning for skade på menneskers sundhed

Efter bestemmelsen i IE-ændringsdirektivets artikel 79 a, stk. 1, skal berørte personer, dvs. enkeltpersoner, kunne kræve og opnå erstatning fra de relevante fysiske og juridiske personer for skade på menneskers sundhed som følge af en overtrædelse af nationale regler, der er fastsat til gennemførelse af IE-direktivet i dansk ret.

Efter bestemmelsen i artikel 79 a, stk. 2, skal regler og procedurer vedrørende erstatningskrav endvidere udformes og anvendes på en sådan måde, at det ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning for skade, som er forårsaget af en overtrædelse af nationale regler fastsat til gennemførelse af direktivet i national ret.

Det er ministeriets vurdering, at det almindelige culpaansvar i dansk ret vil være tilstrækkeligt til at opfylde forpligtelserne efter bestemmelsen i artikel 79 a, stk. 1, dvs. at der indtræder ansvar for skade på menneskers sundhed, som er en følge af overtrædelse af regler fastsat til gennemførelse af direktivet i dansk ret, og som er forvoldt ved forsætlig eller uagtsom adfærd.

Det er endvidere ministeriets vurdering, at gældende ret, jf. ovenfor under pkt. 2.1.6.1, opfylder bestemmelsens krav i artikel 79 a, stk. 1 og 2.

Det bemærkes, at de berørte personers krav på at kunne kræve og opnå erstatning for skade på menneskers sundhed i vidt omfang vil kunne være omfattet af miljøskadeerstatningsloven, som

pålægger et objektivt ansvar for bl.a. personskade og tab af forsørger. Omfattet af loven er skader forvoldt af en række, men ikke alle de virksomheder, som er omfattet af direktivets bilag 1 og bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Det foreslås som følge heraf at opretholde den gældende retstilstand, således at de berørte personers krav på erstatning for skader på sundhed, i det omfang disse krav ikke er omfattet af miljøskadeerstatningsloven eller anden lovgivning, der opfylder direktivets krav, vil skulle være omfattet af dansk rets almindelige erstatningsregler, der fastlægger et almindeligt culpaansvar.

Det er endvidere ministeriets vurdering, at det almindelige culpaansvar og gældende ret i øvrigt opfylder kravene i luftkvalitetsdirektivets artikel 28, stk. 1 og 2.

Dansk rets almindelige erstatningsregler og søgsmålsregler er imidlertid ulovbestemte, og det er ministeriets vurdering, at disse regler ikke vil opfylde de betingelser, som EU-retten stiller for at kunne udgøre en korrekt gennemførelse af artikel 79 a, stk. 1 og 2, og artikel 28, stk. 1 og 2, i dansk ret. Der vil således skulle fastsættes regler herom i eller ved lov, og således at det sikres, at disse regler udformes og anvendes i overensstemmelse med kravene i artikel 79 a, stk. 2, og artikel 28, stk. 2.

Med henblik herpå foreslås det, at der indsættes en bestemmelse i miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven, hvorefter miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af loven, som sikrer, at berørte personer, der lider skade på deres sundhed som følge af sådanne overtrædelser, har krav på erstatning fra de relevante fysiske eller juridiske personer, jf. lovforslaget § 1, nr. 4, og § 2, nr. 2. I tilknytning hertil foreslås det, at der indsættes en bestemmelse om, at regler om erstatningskrav, der fastsættes i medfør af den foreslåede bemyndigelse, skal udformes og anvendes på en sådan måde, at de ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning, jf. lovforslaget § 1, nr. 4, og § 2, nr. 2.

De foreslåede bestemmelser vil få den virkning, at de fastsatte regler og anvendelsen heraf vil skulle opfylde kravene i ændringsdirektivets artikel 79 a, stk. 1 og 2, og artikel 28, stk. 1 og 2, i luftkvalitetsdirektivet.

Det er alene hensigten, at de foreslåede bemyndigelser vil skulle udnyttes i det omfang, de berørte personers krav på erstatning for skade på menneskers sundhed ikke er omfattet af anden lovgivning eller regler fastsat i medfør heraf, der opfylder de relevante EU-retlige krav, herunder miljøskadeerstatningsloven.

For så vidt angår IE-ændringsdirektivet er det hensigten, at de foreslåede bemyndigelser i miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, at berørte personer, i det omfang det ikke følger af anden lovgivning eller regler udstedt i medfør heraf, der opfylder kravene i artikel 79 a, stk. 1 og 2, har ret til erstatning fra de relevante fysiske og juridiske personer efter dansk rets almindelige erstatningsregler i tilfælde af skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i loven og regler fastsat i medfør af loven, der gennemfører IE-direktivet med senere ændringer.

De berørte personer er enkeltpersoner (altså en eller flere fysiske personer) som har lidt en skade på deres sundhed som følge af en overtrædelse af nationale regler, der er fastsat til gennemførelse af IE-direktivet, jf. artikel 79 a, stk. 1, og præambelbetragtning nr. 53. Forsætlige og uagtsomme overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 33 om godkendelsespligt for etablering og drift, ændring og udvidelse af listevirksomheder og af godkendelsens eller tilladelsens vilkår, forsætlige og uagtsomme undladelser af at efterkomme påbud til de pågældende listevirksomheder efter § 41 om

nedbringelse af forurening og lovliggørelsespåbud efter lovens kap. 9 om tilsyn, er eksempelvis strafsanktioneret efter lovens § 110, stk. 1 og 2. Endvidere er forsætlige og uagtsomme overtrædelser af regler i jordforureningslovens kapitel 4 b vedrørende afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved ophør af driften af bestemte aktiviteter på listevirksomheder og husdyrbrug strafsanktioneret efter lovens § 88, stk. 1 og 2.

Endvidere vil forsætlige og uagtsomme overtrædelser af reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1271 af 21. november 2017 om anlæg, der forbrænder affald, dele af bekendtgørelse om bekendtgørelse nr. 1491 af 7. december 2015 om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler, bekendtgørelse nr. 1940 af 4. oktober 2021 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg og bekendtgørelse nr. 1444 af 20. december 2012 om anlæg, hvor der fremstilles titandioxid, eksempelvis og hvor relevant, kunne være omfattet, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3. Endelig vil forsætlige og uagtsomme overtrædelser af regler fastsat i medfør af regler i jordforureningslovens kapitel 4 b, hvor relevant være omfattet, jf. jordforureningslovens § 88, stk. 3.

Miljøministeriet forstår begrebet "skade på menneskers sundhed" som omfattende helbredsskader bredt og svarende til begreberne "personskade" og "tab af forsørger" i dansk ret.

Ansaret påhviler efter artikel 79 a, stk. 1, relevante fysiske og juridiske personer, og ministeriet forstår bestemmelsen således, at ansvaret først og fremmest er knyttet til de virksomheder, som er opført på bilag 1 til IE-direktivet med senere ændringer eller virksomheder omfattet af direktivets kapitel III-VI, hvilket vil være listevirksomheder opført på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, visse listevirksomheder opført på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2, og endelig visse virksomheder som alene er påbudsreguleret efter miljøbeskyttelseslovens § 42, se nærmere herom bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

Den ansvarlige vil således kunne være driftsherren, herunder juridiske personer, som anpartsselskaber, aktieselskaber m.v. Ministeriet forstår endvidere bestemmelsen således, at denne ikke vil være til hinder for opretholdelse af dansk rets almindelige ordning, hvorefter en person, der er ansat i virksomheden, og som udfører den handling, der medfører erstatningsansvar for virksomheden, kun er ansvarlig efter lovgivningens almindelige regler, jf. herved Danske Lov 3-19-2 om det almindelige principalansvar og erstatningslovens § 19 og § 23.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er ministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse heller ikke vil være til hinder for at opretholde miljøskadeerstatningslovens lempelses- eller bortfaldsregel i § 4 eller erstatningslovens almindelige lempelses- eller bortfaldsregel for erstatningsansvar i erstatningsansvarsloven § 24.

Erstatningsansvarsloven og retsplejelovens relevante regler m.v. vil endvidere skulle finde anvendelse.

Den foreslåede bemyndigelse i miljøbeskyttelsesloven forventes endvidere udnyttet til at fastsætte tilsvarende regler om erstatningsansvar som følge af overtrædelse af regler i lov eller bekendtgørelse, som gennemfører luftkvalitetsdirektivet.

De overtrædelser, som vil kunne give anledning til erstatningskrav for skader på menneskers sundhed, vil omfatte forsætlige eller uagtsomme overtrædelser af nationale regler fastsat til gennemførelse af direktivets artikel 19, stk. 1-5, og artikel 20, stk. 1 og 2, og som er forvoldt af den relevante kompetente myndighed, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 49. Artikel 19, stk. 1-5, pålægger medlemsstaterne at udarbejde luftkvalitetsplaner og luftkvalitetskøreplaner, hvis niveauerne af forurenende stoffer i luften i bestemte zoner eller regioner overskrider en grænseværdi eller en målværdi som fastlagt i direktivet. Artikel 20, stk. 1 og 2, pålægger medlemsstaterne at udarbejde kortsigtede handlingsplaner

ved overskridelse af visse grænseværdier. Det skal bemærkes, at Danmark allerede i 2024 opfyldte alle de grænseværdier for ren luft, som direktivet fastsætter. Der forventes derfor ikke aktuelt behov for at udarbejde luftkvalitetsplaner efter artikel 19 og kortsigtede handlingsplaner efter artikel 20.

Luftkvalitetsdirektivet anvender begrebet "sundhedsmæssig skade" som antages at kunne rummes af begrebet "skade på menneskers sundhed" og svare til begreberne "personskade" og "tab af forsørger" i dansk ret.

De pågældende bestemmelser i artikel 19, stk. 1-5, og artikel 20, stk. 1 og 2, forventes gennemført ved en ændring af bekendtgørelse nr. 1472 af 12. december 2017 om vurdering og styring af luftkvaliteten.

De foreslåede bemyndigelser vil endvidere kunne udnyttes til at fastsætte andre regler om erstatning for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i loven eller regler fastsat i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

2.1.6.3.2. Forældelse af krav på erstatning for skade på menneskers sundhed

Det er Miljøministeriets vurdering, at IE-ændringsdirektivets bestemmelser om forældelsesfristens begyndelsestidspunkt, jf. artikel 79 a, stk. 3, ikke er forenelig med forældelseslovens regler om forældelsesfristens begyndelsestidspunkt for den almindelige 3-årige forældelsesfrist for fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade forvoldt uden for kontraktforhold, jf. § 2, stk. 4.

Dette skyldes, at forældelseslovens begyndelsestidspunkt for forældelse af fordringer på erstatning, eller godtgørelse for skade forvoldt uden for kontraktforhold, skal regnes fra tidspunktet for skadens indtræden. Heroverfor fastsætter IE-ændringsdirektivet og luftkvalitetsdirektivet, at forældelsesfristen for erstatningskravet først begynder at løbe, når overtrædelsen af de regler, som er fastsat til gennemførelse af IE-direktivet i dansk ret, er ophørt, jf. artikel 79 a, stk. 3, 2. pkt.

Det er i den forbindelse ministeriets vurdering, at der ofte, men ikke nødvendigvis altid, vil være et sammenfald af overtrædelsens ophør og skadens indtræden. F.eks. vil der ved overtrædelse af et vilkår fastsat i en listevirksomheds miljøgodkendelse indeholdende et maksimum for udsendelse af miljøskadelige stoffer kunne være tale om en overtrædelse af det pågældende vilkår, som tidsmæssigt rækker ud over tidspunktet for skadens indtræden.

Miljøministeriet forstår endvidere artikel 79 a, stk. 3, 2. pkt., således, at bestemmelsen er til hinder for at fastsætte en absolut forældelsesfrist. Dette skyldes, at forældelsesfristen efter bestemmelsen først begynder at løbe, når overtrædelsen er ophørt, og den person, som vil kunne kræve erstatning, ved eller med rimelighed kan forventes at vide, at vedkommende har lidt skade som følge af en overtrædelse omhandlet i artikel 79 a, stk. 1. Efter forældelsesloven indtræder forældelse derimod senest 30 år efter den skadevoldende handlingens ophør, og dette uanset at fordringshaveren ikke var eller burde være bekendt med fordringen, jf. lovens § 3, stk. 3, nr. 1. Efter miljøskadeerstatningsloven indtræder forældelse senest 30 år efter den hændelse, der har forvoldt skaden, og ligeledes uanset at fordringshaveren ikke var eller burde være bekendt med fordringen.

Det er derfor ministeriets vurdering, at direktivets regler ikke er forenelige med den absolutte forældelsesfrist på 30 år i forældelsesloven, jf. § 3, stk. 3, nr. 1, og miljøskadeerstatningslovens § 6, stk. 2, for fordringer på erstatning eller godtgørelse for personskade, omfattet af ændringsdirektivets artikel 79 a, stk. 1.

Luftkvalitetsdirektivet indeholder en tilsvarende bestemmelse, jf. artikel 28, stk. 3, og ovennævnte betragtninger og vurderinger vedr. forståelsen af IE-direktivets bestemmelse gør sig derfor tilsvarende gældende.

2.1.6.3.2.1. Miljøbeskyttelsesloven

Som følge af ovenforstående foreslås det at indsætte en ny bemyndigelsesbestemmelse i miljøbeskyttelsesloven, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven og regler fastsat i medfør af loven. Der vil således i medfør heraf kunne fastsættes særlige forældelsesregler, dvs. regler som afviger fra de almindelige regler i forældelsesloven.

Den foreslåede bemyndigelse vil som udgangspunkt alene skulle kunne benyttes til at fastsætte særlige regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed i det omfang EU-retlige regler herom ikke er forenelige med bestemmelser i dansk ret om forældelse af sådanne fordringer.

Den foreslåede bemyndigelse vil således indebære, at i det omfang EU-retlige bestemmelser om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i direktiver, som er gennemført i miljøbeskyttelsesloven eller i regler fastsat i medfør af loven, ikke vil være forenelige med bestemmelser i dansk ret om forældelse af sådanne fordringer, fastsætter miljøministeren særlige forældelsesregler.

Det er dog også hensigten, at den foreslåede bemyndigelse vil kunne anvendes til at fastsætte regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i miljøbeskyttelsesloven og godkendelsesbekendtgørelsen vedrørende de øvrige virksomheder opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Dette skal ses i forlængelse af Miljøministeriets overvejelser om fastsættelse af strafferetlige sanktioner ved overtrædelser af regler i miljøbeskyttelsesloven om forurenende virksomhed og regler fastsat i medfør af loven om samme vedr. bilag 2- virksomheder. Se nærmere herom lovforslagets almindelige bemærkninger til pkt. 2.1.5.3. Det er i forlængelse heraf ministeriets vurdering, at det set fra den skadelidtes synspunkt kan forekomme irrelevant, hvilken type særligt forurenende virksomhed, der har udført den skadegørende handling. Fastsættelse af særlige forældelsesregler vil indebære en implementering, der går videre end kravene i IE-ændringsdirektivet.

Det er på denne baggrund hensigten, at fastsætte regler om, at fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af en overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, og regler fastsat i medfør vedrørende virksomheder omfattet af IE-direktivet med senere ændringer og øvrige særligt forurenende virksomheder forældes efter 3 år og således at forældelsesfristen løber fra tidspunktet for overtrædelsens ophør og fordringshaveren ved eller med rimelighed kan forventes at have fået kendskab til fordringen.

Omfattet heraf vil være overtrædelser begået af listevirksomhed opført på bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen, og visse virksomheder som er reguleret af påbud efter § 42 i miljøbeskyttelsesloven.

Dette vil indebære, at den almindelige 3-årige forældelsesfrist og reglerne om forældelsesfristens begyndelsestidspunkt, og den almindelige 30-årige forældelsesfrist i forældelseslovens § 2, stk. 4, og § 3, stk. 1 og 2, samt stk. 3, nr. 1, ikke vil skulle gælde for fordringer på godtgørelse eller erstatning for skade på menneskers sundhed, som er en følge af overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler fastsat i medfør heraf, som vedrører listevirksomhed opført på bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen og visse virksomheder, som er reguleret af påbud efter § 42 i miljøbeskyttelsesloven.

Dette vil endvidere indebære, at den 30-årige forældelsesfrist i miljøskadeerstatningslovens § 6, stk. 2, heller ikke vil skulle gælde for fordringer på godtgørelse eller erstatning for skade på menneskers sundhed, som er en følge af overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven eller regler fastsat i medfør heraf, som vedrører listevirksomhed opført på bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen og visse virksomheder, som er reguleret af påbud efter § 42 i miljøbeskyttelsesloven. Det bemærkes i den forbindelse, at miljøskadeerstatningslovens bestemmelser om erstatning er afgrænset til de virksomheder, som er opført på lovens bilag, og som i dag både omfatter listevirksomhed opført på bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen og virksomheder omfattet af anden regulering.

De overtrædelser af regler, som gennemfører IE-direktivet med senere ændringer i miljøbeskyttelsesloven og i regler fastsat i medfør heraf, og som skaden på menneskers sundhed vil skulle være en følge af, vil bl.a. kunne omfatte overtrædelser af den gældende lovs § 33, jf. § 110, stk. 1, nr. 6, hvorefter listevirksomhed ikke må anlægges eller påbegyndes uden godkendelse eller udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, på en måde, som indebærer forøget forurening. Endvidere vil overtrædelser af vilkår for godkendelse meddelt efter f.eks. § 33, jf. § 110, stk. 1, nr. 4, eller undladelse af at efterkomme forbud eller påbud efter loven, jf. § 110, stk. 1, nr. 2, være omfattet. Herudover vil f.eks. overtrædelser af godkendelsesbekendtgørelsen, affaldsforbrændingsbekendtgørelsen, VOC-bekendtgørelsen, og storefyr-bekendtgørelsen, hvor relevant, også kunne være omfattet, jf. § 110, stk. 3.

De overtrædelser af regler som vedrører virksomheder opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen som vil kunne være relevant vil kunne omfatte de samme overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven som nævnt ovenfor. Herudover kan overtrædelser af godkendelsesbekendtgørelsen, hvor relevant, også kunne være omfattet, jf. § 110, stk. 3.

2.1.6.3.2.2. Jordforureningsloven

De samme betragtninger og vurderinger om forældelse, som er nævnt ovenfor vedr. miljøbeskyttelsesloven, vil gøre sig gældende for jordforureningslovens vedkommende og som følge heraf foreslås det at indsætte en tilsvarende bemyndigelse, som nævnt oven for vedr. miljøbeskyttelseslove. Dog skal bemærkes, at det i relation til jordforureningsloven er miljøministeriets vurdering, at det ikke vil være relevant at fravige forældelsesreglerne i relation til krav på erstatning som følge af overtrædelser vedrørende de øvrigt forurenende virksomheder (bilag 2-virksomheder), da kun bilag 1-virksomheder er omfattet af de relevante regler i jordforureningsloven. Det foreslås derfor at bemyndigelsen alene vil skulle kun udnyttes i det omfang, der er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

De overtrædelser af regler, som gennemfører IE-direktivet med senere ændringer i jordforureningsloven og i regler fastsat i medfør heraf, og som skaden på menneskers sundhed vil skulle være en følge af, vil bl.a. kunne omfatte overtrædelser af regler i den gældende lovs kapitel 4 b vedrørende afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved ophør af driften af bestemte aktiviteter på listevirksomheder og husdyrbrug. Endvidere vil overtrædelser af regler fastsat i medfør af regler i jordforureningslovens kapitel 4 b, hvor relevant, kunne være omfattet. Omfattet heraf er alene virksomheder, der er opført på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen.

2.1.6.3.2.3. Luftkvalitetsdirektivet

Den foreslåede bemyndigelse i miljøbeskyttelsesloven, jf. ovenfor under pkt. 2.6.3.2.1., forventes endvidere udnyttet til at fastsætte tilsvarende regler om forældelse for fordringer på erstatning eller

godtgørelse for skader på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler fastsat i medfør af loven, som gennemfører luftkvalitetsdirektivet.

De overtrædelser, som vil kunne give anledning til erstatningskrav for skader på menneskers sundhed, vil kunne omfatte overtrædelser af nationale regler fastsat til gennemførelse af direktivets artikel 19, stk. 1-5, og artikel 20, stk. 1 og 2, og som er forvoldt af den relevante kompetente myndighed, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 49. Artikel 19, stk. 1-5, pålægger medlemsstaterne at udarbejde luftkvalitetsplaner og luftkvalitetskøreplaner, hvis niveauerne af forurenende stoffer i luften i bestemte zoner eller regioner overskrider en grænseværdi eller en målværdi som fastlagt i direktivet. Artikel 20, stk. 1 og 2, pålægger medlemsstaterne at udarbejde kortsigtede handlingsplaner ved overskridelse af visse grænseværdier. Det skal bemærkes, at Danmark allerede i 2024 opfyldte alle de grænseværdier for ren luft, som direktivet fastsætter. Der forventes derfor ikke aktuelt behov for at udarbejde luftkvalitetsplaner efter artikel 19 og kortsigtede handlingsplaner efter artikel 20.

De pågældende bestemmelser i artikel 19, stk. 1-5, og artikel 20, stk. 1 og 2, forventes gennemført ved en revision af bekendtgørelse nr. 1472 af 12. december 2017 om vurdering og styring af luftkvaliteten.

Den foreslåede bemyndigelse vil endvidere kunne udnyttes til at fastsætte andre regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed fastsat i loven eller i bekendtgørelsen, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

3.1. Økonomiske

Der vil være mindre statsfinansielle udgifter i tilknytning til de - forventeligt meget få - tilfælde, hvor der skal etableres fysisk prøvetagning i tilknytning til en lempelse eller en skærpelse af en virksomheds miljøkrav, jf. § 1, nr. 5. Den årlige udgift er opgjort til mellem 330.000 – 380.000 kr./år. Denne udgift forventes afholdt af Miljøministeriet inden for egen finanslovsramme.

Der forventes ikke økonomiske konsekvenser for kommuner eller regioner.

3.2. Implementeringskonsekvenser

Der vil være mindre administrative konsekvenser for staten i tilknytning til at tilrettelægge det nærmere indhold af overvågningen i de - forventeligt meget få - sager, der vil kunne opstå fremover som følge af de nye overvågningsforpligtelser, jf. lovforslagets § 1, nr. 5. Der kan herunder være behov for at anmode om at modtage sagen om lempelse eller skærpelse og eventuelt anmode om yderligere oplysninger, som skal gennemses med henblik på at tilrettelægge indholdet i overvågningen.

Ligeledes vil der i tilknytning til overvågningsopgaven kunne være mindre administrative opgaver for tilsynsmyndigheden og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med at skulle oversende sagen sammen med eventuelle supplerende oplysninger.

Der vil endvidere være mindre statslige konsekvenser i tilknytning til den nye forpligtelse for miljøministeren til at beslutte, meddele, tilbagekalde m.v., at der foreligger en krisesituation, der kan udløse en dispensation fra virksomhedernes udledningskrav, jf. lovforslagets § 1, nr. 3. Behandlingen af eventuelle sager om dispensation foretages af tilsynsmyndigheden, der kan være enten kommunalbestyrelsen eller Miljøstyrelsen. Sager om dispensation i krisesituationer forventes at være meget sjældent forekommende.

Fra den 1. januar 2026 har godkendelses- og tilsynsmyndigheden fået adgang til at opkræve fuld brugerbetaling for deres udgifter til miljøgodkendelser og -tilsyn med virksomhederne. Dette forventes også at komme til at omfatte de nye sager om dispensation efter § 35 f.

Regionerne får ikke nye opgaver eller forpligtelser med lovforslaget, og får derved heller ikke nye implementeringsomkostninger.

Hvad angår principperne for digitaliseringsklar lovgivning bemærkes, at de nye regler om miljøledelsessystemer og omstillingsplaner, jf. § 1, nr. 3, og overvågning i forbindelse med lempelser eller skærper, jf. § 1, nr. 5, vil indgå i det eksisterende digitale ansøgningssystem. Hvad angår sager om dispensation i forbindelse med kriser, vil der ligeledes være en digital løsning til rådighed.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Ved IE-ændringsdirektivet indføres krav om et obligatorisk miljøledelsessystem og minimumskrav til systemet. Miljøledelsessystemer kan have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bedre styring af produktionen og mere effektiv udnyttelse af ressourcerne. De fleste virksomheder har allerede etableret eller haft krav om at etablere et miljøledelsessystem som følge af BAT-konklusioner. IE-ændringsdirektivet vurderes kun at medføre enkelte tilpasninger af virksomhedernes eksisterende systemer, hvorfor den administrative effekt vil være begrænset.

Konkret indebærer kravene, at miljøledelsessystemerne skal revideres ved ekstern audit hvert tredje år, første gang senest den 1. juli 2027. Derudover stilles krav om udarbejdelse af omstillingsplaner fra 2030 mhp. udvikling af en bæredygtig, ren, cirkulær, resourceeffektiv og klimaneutral økonomi, med ekstern audit hvert tredje år, samt om offentliggørelse af dele af miljøledelsessystem og omstillingsplaner. De administrative byrder vurderes at udgøre omstillingsomkostninger på ca. 18,6 mio. kr. (engangsudgifter) og løbende administrative omkostninger på ca. 6,1 mio. kr. årligt fra 2027-2029 og ca. 8,4 mio. kr. årligt fra 2030 og frem. Der henvises herved til pkt. 2.1.3.3., hvoraf fremgår, at de nye krav til miljøledelsessystemet og den vejledende omstillingsplan forventes rullet tilbage, hvorved omkostningerne vil falde bort.

Derudover er der administrative konsekvenser i form af ansøgning om dispensation, jf. § 35 f, stk. 1-3. Dette forventes alene at blive anvendt i sjældne tilfælde, eftersom bestemmelsen alene kan anvendes i helt særlige krisesituationer. Disse konsekvenser overstiger ikke bagatelgrænsen, hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

De administrative konsekvenser vil blive endeligt vurderet, når bemyndigelsesbestemmelserne udmøntes på bekendtgørelsesniveau.

Direktivet medfører også nye krav til bindende miljøpræstationsniveauer og emissionsgrænseværdier, der vedtages som gennemførselsretsakter. Gennemførselsretsakterne (BAT-konklusionerne) kan medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser alt efter ambitionsniveau.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke i sig selv administrative konsekvenser for borgerne, og der vil heller ikke ved udmøntning i bekendtgørelser opstå nye eller ændrede administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Der forventes begrænsede, positive klimakonsekvenser af lovforslaget, idet der fremover vil kunne indgå klimamæssige hensyn, når der fastsættes BAT vedrørende bilag 1-virksomheder efter indholdet i BAT-konklusioner eller på baggrund af kriterierne i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 5. Ligeledes kan krav om vejledende omstillingsplaner have positive klimakonsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har begrænsede positive miljø- og naturmæssige konsekvenser.

Krav om, at alle virksomheder skal have implementeret et miljøledelsessystem og på sigt udarbejde en omstillingsplan, forventes at bidrage positivt til et minimeret energi-, ressource- og vandforbrug samt til mindre generering og bortskaffelse af affald. De udvidede sanktions- og erstatningsmuligheder forventes derudover at bidrage til, at virksomhederne har et større incitament til ikke at forurene miljøet. Endelig vil de nye overvågningsforpligtelser og revurderinger i forbindelse med lempelser fra emissionsgrænseværdier øge sikkerheden for, at der ikke sker væsentlig forurening.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IE-direktivet), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024, jf. EU-Tidende 2024, L af 15. juli 2024. Fristen for national gennemførelse er den 1. juli 2026. Lovforslaget gennemfører endvidere dele af Rådets og Europa-Parlamentets direktiv (EU) 2024/2881 af 23. oktober 2024, L af 20. november 2024, om luftkvaliteten og renere luft i Europa. Fristen for national gennemførelse er den 11. december 2026.

Med lovforslaget foreslås det at afskære klageadgangen i forhold til tilsynsmyndighedens afgørelse om dispensation.

Århus-konventionen af 25. juni 1998 vedrører adgangen til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet. EU er kontraherende part under Århus-konventionen, og konventionen er derfor også gennemført i EU-retten.

Århus-konventionens artikel 9, stk. 2, indeholder et krav om, at det skal være muligt for den berørte offentlighed, der har tilstrækkelig interesse, ved klage eller ved at gå til domstolene, at anfægte en afgørelse eller undladelse omfattet af Århus-konventionens bestemmelser. Århus-konventionens krav om adgang til klage og domstolsprøvelse udelukker imidlertid ikke, at den administrative klageadgang kan afskæres. Konventionens krav om adgang til prøvelse skal dog i givet fald sikres i forbindelse med adgang til domstolsprøvelse. Processen ved danske domstole forudsættes at leve op til kravene i Århus-konventionen. Lovforslaget overholder herved Århus-konventionen.

Lovforslaget følger overordnet de fem principper om erhvervsrettet EU-regulering, idet der ikke pålægges virksomhederne byrder ud over, hvad der følger af direktiverne. Med de foreslåede bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven om strafferetlige sanktioner, herunder bødestraf ved de alvorligste overtrædelser af IE-direktivet med senere ændringer, og om forældelse af krav på erstatning som følge af skade på menneskers sundhed, går lovforslaget videre end kravene efter IE-direktivet med senere ændringer.

Den detaljerede gennemførelse af direktivernes bestemmelser vil ske ved udstedelse af bekendtgørelser.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et tidligere udkast til lovforslag har i perioden fra den 19. december 2025 til den 22. januar 2026 (34 dage) været sendt i høring. Nærværende -lettere justerede- version har været i ekstern høring i perioden fra 23. september til 7. oktober 2026. Høringen er sket hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

92-gruppen Forum for bæredygtig udvikling, Advokatrådet/Advokatsamfundet, Akademiet for tekniske videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdstilsynet, Asfaltindustrien, Boligselskabernes Landsforening, Branchearbejdsmiljøudvalget Jord til Bord, BUILD – Institut for Byggeri, By og Miljø, Bygge- Anlægs- og Trækartellet, Byggeriets Samfundsansvar, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, CONCITO, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO - Industri), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Copenhagen Cleantech Cluster, DAKOFA, DANAK, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Affaldsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Byggecentre, Dansk Ejendomsmæglerforening, Danske Arkitektvirksomheder, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervsfremme, Dansk Industri, DI Byggeri, DI Byggeri - Danske Råstoffer, DI – Nedrivningssektionen, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Regioner, Dansk Standard, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund 3F, Finans Danmark, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger, Foreningen af Byplanlæggere (FAB), Foreningen af miljø, plan og naturmedarbejdere i det offentlige (Envina), Foreningen for rådgivende Ingeniører (FRI), Gate 21, Genvindingsindustrien, Green Network, Greenpeace, Danmark, HK-Kommunal Miljøudvalg, KL, Konstruktørforeningen, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Parcelhusejernes Landsforening, Plastindustrien i Danmark, Rådet for bæredygtigt byggeri, Rådet for grøn Omstilling, Rigsrevisionen, SMV Danmark, TEKNIQ Installatørernes organisation, Teknologirådet, Teknologisk Institut, VCØB – Videncenter for cirkulær økonomi i byggeriet, Værdibyg, samtlige kommuner og samtlige regioner.

10. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	0,3 mio. kr. om året for staten som følge af de nye overvågningsforpligtelser Ingen for kommuner og regioner

Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Mindre konsekvenser for staten og kommuner som følge af de nye overvågningsforpligtelser, udmelding af krisesituation og evt. meddelelse af dispensationer Ingen konsekvenser for regionerne
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Positive i form af bedre ressourceudnyttelse	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Omstillingsomkostninger på ca. 18,6 mio. kr. (engangsudgifter) og løbende administrative omkostninger på ca. 6,1 mio. kr. årligt fra 2027-2029 samt ca. 8,4 mio. kr. årligt fra 2030 og frem
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Begrænsede	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Begrænsede som følge af de udvidede sanktions- og erstatningsmuligheder og de nye overvågningsforpligtelser	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2024/1785 om ændring af direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/2881 af 23. oktober 2024 om luftkvaliteten og renere luft i Europa.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-	Ja	Nej X

erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	
--	--

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den gældende fodnote til titlen til lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december 2025 (herefter benævnt miljøbeskyttelsesloven) indeholder en opregning af de direktiver, som miljøbeskyttelsesloven helt eller delvist gennemfører, herunder Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald (herefter benævnt deponeringsdirektivet), som senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (herefter benævnt IE-direktivet).

IE-direktivet og deponeringsdirektivet er blevet ændret med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald (herefter benævnt IE-ændringsdirektivet).

IE-direktivets gældende titel er endvidere ikke korrekt gengivet i den gældende fodnote til lovens titel, idet direktivets fulde titel er Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening).

Endelig gennemfører den foreslåede § 64 g, stk. 2, i miljøbeskyttelsesloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/2881 af 23. oktober 2024 om luftkvaliteten og renere luft i Europa (herefter benævnt luftkvalitetsdirektivet).

Med lovforslaget foreslås det derfor at ændre fodnoten til lovens titel, hvorved IE-direktivets titel ændres og således at der indsættes en henvisning til den seneste ændring af IE-direktivet og til luftkvalitetsdirektivet.

Det foreslås i *fodnoten* til titlen til lov om miljøbeskyttelse at »Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, EU-Tidende 2008, nr. L 311, side 1,« ændres til »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024,«, »om industrielle emissioner, EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17« ændres til »industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening), EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret

forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024,« og at »og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/884 af 13. marts 2024 om ændring af direktiv 2012/19/EU om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), EU-Tidende 2024, L af 19. marts 2024« ændres til »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/884 af 13. marts 2024 om ændring af direktiv 2012/19/EU om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), EU-Tidende 2024, L af 19. marts 2024, og dele af Rådets og Europa-Parlamentets direktiv (EU) 2024/2881 af 23. oktober 2024 om luftkvaliteten og renere luft i Europa, L af 20. november 2024«.

Den foreslåede ændring vil indebære, at det vil fremgå af fodnoten til lovens titel, at loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af deponeringsdirektivet, som senest ændret ved IE-ændringsdirektivet, dele af IE-direktivet, som senest ændret ved IE-ændringsdirektivet og dele af luftkvalitetsdirektivet.

Den foreslåede bestemmelse gennemfører IE-direktivets artikel 80, stk. 1, 3. afsnit, IE-ændringsdirektivets artikel 4, stk. 1, 2. afsnit, og luftkvalitetsdirektivets artikel 30, stk. 1, 2. afsnit, hvorefter de nationale love, der gennemfører IE-direktivet, IE-ændringsdirektivet og luftkvalitetsdirektivet, ved vedtagelse eller offentliggørelse skal indeholde en henvisning til direktivet.

Til nr. 2

Miljøbeskyttelsesloven regulerer i dag ikke virksomhedernes udledninger af drivhusgasser m.v. begrundet i varetagelse af klimamæssige hensyn.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 2 a, at miljøministeren kan fastsætte regler om varetagelse af landskabelige hensyn ved administration af loven og regler udstedt i medfør af loven, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

For nærmere om gældende ret henvises der til pkt. 2.1.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 2 a efter »landskabelige« at indsætte »og klimamæssige«.

Den foreslåede ændring af § 2 a vil have den virkning, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om varetagelse af klimamæssige hensyn ved administration af loven og regler udstedt i medfør af loven, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Ved klimamæssige hensyn vil skulle forstås hensyn til klimaet i bred forstand som omhandlet i de enkelte EU-direktiver m.v., herunder f.eks. begrundet i målsætninger om klimaneutralitet, klimaneutral økonomi, drivhusgasreduktioner eller et generelt højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, herunder klimabeskyttelse m.v.

Det er hensigten, at bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte regler til brug for gennemførelse af de bestemmelser i IE-ændringsdirektivet, der stiller krav om varetagelse af klimamæssige hensyn ved regulering af virksomheder omfattet af IE-direktivet (bilag 1-virksomheder).

Den foreslåede bemyndigelse forventes for det første at blive udnyttet, hvis Europa-Kommissionen vedtager BAT-konklusioner, eller forud herfor offentliggør BAT-referencedokumenter indeholdende konklusioner om BAT, som på baggrund af hensynet til klimabeskyttelse fastsætter krav om overholdelse af emissionsgrænseværdier og krav om bindende og vejledende miljøpræstationer.

Udnyttelsen af bemyndigelsen vil i dette tilfælde indebære, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden, som efter de gældende regler i bekendtgørelse nr. 1027 af 2. september 2024 om godkendelse af listevirksomheder (herefter benævnt godkendelsesbekendtgørelsen) skal lægge BAT-konklusionerne til grund ved godkendelser efter lovens § 33 eller i forbindelse med revurderinger, jf. lovens §§ 41 a og 41 b, af bilag 1-virksomheder, vil skulle lægge disse konklusioners bestemmelser om klimahensyn til grund, jf. godkendelsesbekendtgørelsen § 24, stk. 1 og 2 .

Derudover forventes det, at bemyndigelsen vil blive udnyttet til at ændre de gældende regler om, hvorledes BAT skal fastlægges i forbindelse med en godkendelse eller en revurdering af bilag 1-virksomheder i tilfælde, hvor der ikke er beskrevet en bedste tilgængelige teknik i en BAT-konklusion. Her vil hensynet til dekarbonisering som noget nyt også skulle indgå, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 4 og bilag 5.

Det er ligeledes hensigten, at bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, at der ved godkendelse og revurdering af godkendelser af bilag 1-virksomheder skal fastsættes vilkår om, eller meddeles påbud om, at der skal udarbejdes en vejledende omstillingsplan indeholdende bl.a. klimahensyn, som skal inkluderes i virksomhedens miljøledelsessystem. Bemyndigelsen vil også kunne blive udnyttet til at fastsætte generelle regler med tilsvarende krav for at sikre varetagelse af klimamæssige hensyn. I forlængelse heraf vil der blive indført en mulighed for fristforlængelse, for så vidt angår gennemførelse af BAT-konklusioner, hvis virksomheden foretager en gennemgribende industriel omstilling.

Det er hensigten, at reglerne herom vil blive fastsat i godkendelsesbekendtgørelsen.

Bemyndigelsen vil også kunne blive udnyttet til at gennemføre andre EU-direktiver m.v., hvis det er nødvendigt for at gennemføre EU-retlige krav om varetagelse af klimamæssige hensyn ved reguleringen af aktiviteten inden for lovens anvendelsesområde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

(Til § 35 e)

Miljøbeskyttelsesloven indeholder i dag ikke hjemmel til at fastsætte generelle regler om vilkår for bilag 1-virksomheders etablering og drift.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 2.1.3.1 og 2.1.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte en ny bemyndigelse som § 35 e i miljøbeskyttelsesloven, hvorefter miljøministeren efter bestemmelsens 1. pkt. fastsætter regler, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, om at bestemte listevirksomheder skal udarbejde, gennemføre og vedligeholde et miljøledelsessystem, udarbejde og inkludere en vejledende omstillingsplan i virksomhedens miljøledelsessystem og foranstalte ekstern revision af miljøledelsessystemet og omstillingsplanen og om fristerne herfor.

Det foreslås med bestemmelsens 2. pkt., at ministeren i den forbindelse kan fastsætte regler om miljøledelsessystemet og omstillingsplanen, herunder om indhold, vedligeholdelse og ekstern revision.

Ved bestemte listevirksomheder vil skulle forstås virksomheder opført på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Ved miljøledelsessystem vil skulle forstås de krav til miljøledelse, der fremgår af de offentliggjorte BAT-konklusioner.

At vedligeholde et miljøledelsessystem vil skulle forstås i overensstemmelse med ordlyden i artikel 14a, stk. 4, om at gennemgå det regelmæssigt og sikre, at det fortsat er egnet, tilstrækkeligt og effektivt.

En omstillingsplan vil skulle forstås i overensstemmelse med direktivets krav og er et vejledende dokument, der indeholder oplysninger om, hvordan virksomheden vil omstille sig i perioden 2030-2050 for at bidrage til udviklingen af en bæredygtig, ren, cirkulær, ressourceeffektiv og klimaneutral økonomi senest i 2050.

Ekstern revision vil skulle forstås i overensstemmelse med artikel 14a, stk. 4, 6. afsnit, og er en kontrol af, at miljøledelsessystemet og omstillingsplanen er i overensstemmelse med krav hertil, og som udføres af et overensstemmelsesvurderingsorgan, der er akkrediteret i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 765/2008 af 9. juli 2008 om kravene til akkreditering og markedsovervågning i forbindelse med markedsføring af produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 339/93, eller af en miljøverifikator, der er akkrediteret eller har licens som fastsat i artikel 2, nr. 20, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009 af 25. november 2009 om organisationers frivillige deltagelse i en fællesskabsordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS) og om ophævelse af forordning (EF) nr. 761/2001 og Kommissionens beslutning 2001/681/EF og 2006/193/EF.

Det er hensigten, at miljøministeren med henblik på at gennemføre ændringsdirektivets artikel 14a, stk. 4, afsnit 4-6 og artikel 27d, stk. 1 og 3, i dansk ret fastsætter regler om, at bilag 1-virksomheder skal udarbejde, gennemføre og vedligeholde et miljøledelsessystem, der er i overensstemmelse med den relevante BAT-konklusion for virksomhedens hovedaktivitet inden den 1. juli 2027, hvis BAT-konklusionen er offentliggjort før den 4. august 2024, samt at miljøledelsessystemet inden denne frist og herefter hvert tredje år skal være revideret af et akkrediteret overensstemmelsesvurderingsorgan eller af en miljøverifikator, der er akkrediteret eller licenseret af Den Danske Akkrediterings- og

Metrologifond (DANAK) eller af et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's (European co-operation for Accreditation) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Det er desuden hensigten, at miljøministeren fastsætter regler om, at alle bilag-1 virksomheder, som har udarbejdet et miljøledelsessystem i overensstemmelse med en relevant BAT-konklusion, der er offentliggjort før den 4. august 2024, vil skulle have revideret miljøledelsessystemet inden 1. juli 2027 og herefter hvert tredje år af et akkrediteret overensstemmelsesvurderingsorgan eller af en miljøverifikator, der er akkrediteret eller licenseret af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond (DANAK) eller af et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's (European co-operation for Accreditation) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse. Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at bestemte bilag 1-virksomheder skal udarbejde og inkludere en vejledende omstillingsplan i virksomhedens miljøledelsessystem senest den 30. juni 2030, om indholdet af omstillingsplanen samt at omstillingsplanen skal være revideret af førnævnte kontrolorgan inden direktivets frist, som er senest et år efter den 30. juni 2030, jf. artikel 27d, stk. 1, 2. afsnit.

Hvis to eller flere virksomheder eller anlæg på virksomheden kontrolleres af den samme driftsleder, eller hvis anlæggene kontrolleres af forskellige driftsledere, der er en del af samme virksomhed, i samme medlemsstat, er det hensigten at fastsætte regler om, at disse anlæg kan være omfattet af én omstillingsplan. Det er desuden hensigten at fastsætte regler om, at i det tilfælde elementer i omstillingsplanen er udarbejdet i medfør af anden EU-lovgivning, kan der henvises til disse i omstillingsplanen.

Visse listepunkter på bilag 1 er omfattet af en overgangsordning og kravene til miljøledelsessystemer og omstillingsplaner kan rette sig til forskellige grupper af virksomheder. På baggrund af de forskellige overgangsregler i ændringsdirektivets artikel 3 er det hensigten at fastsætte regler om, hvilke bilag 1-virksomheder, der er omfattet af kravet om at udarbejde, gennemføre og vedligeholde et miljøledelsessystem og hvilke bilag 1-virksomheder, der er omfattet af kravet om en omstillingsplan senest den 30. juni 2030.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger vedrørende varetagelse af klimahensyn.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at miljøministeren i tilfælde af, at Europa-Kommissionen ikke vedtager den planlagte gennemførelsesretsakt om, hvilke oplysninger, der skal offentliggøres i forbindelse med etablering af et miljøledelsessystem i overensstemmelse med artikel 14a samt den planlagte delegerede retsakt om indholdet af omstillingsplanen, kan fastsætte regler herom.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at bemyndigelsen kun vil kunne udnyttes, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Det bemærkes i den forbindelse, at Europa-Kommissionen den 10. december 2025 har fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv

2008/98/EF, 2010/75/EU, (EU) 2015/2193 og (EU) 2024/1785 for så vidt angår forenkling af visse krav og reduktion af den administrative byrde. Med direktivforslaget foreslås visse ændringer, der vil kunne få betydning for IE-ændringsdirektivets regler om bl.a. miljøledelsessystemer og omstillingsplaner, herunder indholdet af miljøledelsessystemet, hvilke bilag 1-virksomheder, der skal have udarbejdet og gennemført et miljøledelsessystem samt fristen herfor, tilbagerulning af revisionskrav og tilbagerulning af krav om gennemførelse af omstillingsplanerne. Dette ændrer på nuværende tidspunkt dog ikke ved, at medlemslandene skal implementere IE-ændringsdirektivet efter gennemførelsesbestemmelsen i artikel 4, hvilket betyder, at IE-ændringsdirektivet skal være gennemført senest den 1. juli 2026. Såfremt forslaget vedtages, vil der efterfølgende blive taget stilling til, hvilke ændringer i de foreslåede ordninger, dette vil give anledning til.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(Til § 35 f)

Miljøbeskyttelsesloven indeholder i dag ikke regler om, at tilsynsmyndigheden kan meddele dispensation fra emissionsgrænseværdier eller grænseværdier for miljøpræstationer i tilfælde af en krisesituation.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 35 f om meddelelse af dispensation i tilfælde af en krisesituation.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 1*, at tilsynsmyndigheden i tilfælde af en krisesituation kan meddele bestemte listevirksomheder dispensation fra emissionsgrænseværdier eller grænseværdier for miljøpræstationer fastsat i godkendelser meddelt efter § 33 eller i forbindelse med revurdering, jf. §§ 41 a eller 41 b, hvis der derved ikke forårsages væsentlig forurening og alle foranstaltninger, der medfører mindre forurening, er udtømt.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at gennemføre IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 1. afsnit.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at tilsynsmyndigheden i tilfælde af en krisesituation vil kunne meddele bestemte listevirksomheder dispensation fra emissionsgrænseværdier og grænseværdier for miljøpræstationer fastsat i godkendelser meddelt efter § 33 eller i påbud meddelt efter §§ 41 a eller 41 b. Dispensation vil kun kunne meddeles, hvis der ikke herved forårsages væsentlig forurening, og hvis alle foranstaltninger, der medfører mindre forurening, er udtømt. Efter IE-ændringsdirektivets præambelbetragtning nr. 31 skal der være tale om en sidste udvej.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i stk. 2, hvorefter miljøministeren beslutter, om der foreligger en krisesituation og om ophør heraf og om offentliggørelse af beslutningen m.v., jf. nedenfor om det foreslåede stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 vil endvidere skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bemyndigelse i stk. 3, jf. nedenfor, hvorefter miljøministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke virksomheder, som er omfattet af bestemmelsens stk. 1, og om ansøgning og behandling af sager om dispensation og om offentliggørelse heraf samt underretning herom.

Med "emissionsgrænseværdier" vil skulle forstås den emission, udtrykt ved bestemte parametre, en bestemt koncentration og/eller et bestemt niveau, der ikke må overskrides i løbet af et eller flere givne tidsrum, jf. IE-direktivet artikel 3, nr. 5.

Med "miljøpræstationer" vil skulle forstås præstationer med hensyn til forbrugsniveauer, ressourceeffektivitet for så vidt angår materialer, vand og energiresourcer, genbrug af materialer og vand samt affaldsproduktion, jf. IE-ændringsdirektivet artikel 3, pkt. 13 aa.

Dispensation vil blive meddelt af tilsynsmyndigheden, der efter kompetencefordelingen i medfør af lovens §§ 65-66, jf. regler fastsat i medfør af § 40, vil være enten Miljøstyrelsen eller kommunalbestyrelsen.

Tilsynsmyndighedens afgørelse om dispensation vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Heraf følger, at forvaltningslovens formelle regler finder anvendelse ved afgørelser om dispensation efter den foreslåede bestemmelse. Det forventes, at klageadgangen over tilsynsmyndighedens afgørelse om dispensation vil blive afskåret med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 92. Afgørelsen vil efter reglerne i lovens § 101, og efter regler i retsplejeloven, kunne indbringes for domstolene.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 2*, at miljøministeren træffer beslutning om, at der foreligger en krisesituation, jf. *stk. 1*, og om ophør heraf.

Den foreslåede bestemmelse vil have den virkning, at miljøministeren træffer beslutning om, at der foreligger en krisesituation og om ophør heraf i overensstemmelse med regler udstedt i medfør af den foreslåede bemyndigelse i bestemmelsens *stk. 3*. Beslutningen vil ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, jf. ovenfor de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.3.2, og der vil ikke være klageadgang.

Det foreslås endvidere med bestemmelsens *stk. 3*, at ministeren fastsætter regler om, hvornår en krisesituation foreligger og om offentliggørelse, herunder udelukkende digitalt, af beslutning om krisesituation og om ophør heraf.

Med den foreslåede bemyndigelse forventes der at blive fastsat regler om, hvornår der foreligger en krisesituation og om ophør heraf i overensstemmelse med kravene i IE-ændringsdirektivets artikel 15, *stk. 7*, 1. afsnit.

Der forventes herunder at blive fastsat regler om, at der foreligger en krisesituation i IE-ændringsdirektivets forstand i tilfælde af ekstraordinære omstændigheder, som hverken virksomheder eller staten har kontrol over, og som fører til en alvorlig afbrydelse eller knaphed for så vidt angår: a) energiforsyninger, forudsat at energiforsyningssikkerhed er en væsentlig samfundsinteresse b) ressourcer, materialer og udstyr, der er nødvendige for, at driftslederen kan udføre sine aktiviteter i samfundets interesse i overensstemmelse med de gældende emissionsgrænseværdier eller grænseværdier for miljøpræstationer, eller c) væsentlige ressourcer, materialer eller udstyr, såfremt produktionsresultatet opvejer en sådan knaphed eller afbrydelse, af hensyn til folkesundheden, den offentlige sikkerhed eller andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser.

Med den foreslåede bemyndigelse vil der endvidere blive fastsat regler om, at miljøministeren offentliggør sin beslutning om, at der foreligger en krisesituation, at denne er ophørt eller har ændret sig, og at offentliggørelse sker udelukkende digitalt på en nærmere bestemt digital platform. Der vil

endvidere kunne blive fastsat regler som følge af yderligere præciseringer fra Europa-Kommissionen, hvis den anvender muligheden for at vejlede efter IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 6. afsnit.

Det er hensigten, at der fastsættes regler herom i godkendelsesbekendtgørelsen.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 4*, at miljøministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke virksomheder der er omfattet af *stk. 1*, og om ansøgning og behandling af sager om dispensation, herunder om vilkår for og varighed, ændring eller tilbagekaldelse af dispensation samt om offentliggørelse af, herunder udelukkende digitalt, og underretning om meddelte dispensationer.

Med den foreslåede bemyndigelse er det hensigten at fastsætte nærmere regler om, hvilke listevirksomheder, der er omfattet af dispensationsadgangen i bestemmelsens *stk. 1*. Hvad angår afgrænsningen er det hensigten, at bilag 1-virksomheder, der vil være underlagt emissionsgrænseværdier eller grænseværdier for miljøpræstationer efter kravene i BAT-konklusionerne, vil skulle være omfattet af dispensationsbestemmelsen i *stk. 1*. Det vil dog kunne blive aktuelt at omfatte andre listevirksomheder, som ikke er omfattet af IE-direktivet med senere ændringer, men som er omfattet af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Dette kunne f.eks. være krematorier, som er opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Endvidere er det hensigten at fastsætte regler om ansøgning om dispensation og om tilsynsmyndighedens behandling af sagen. Det er i den forbindelse hensigten at fastsætte regler om, at ansøger skal oplyse om de miljømæssige konsekvenser af dispensationen, herunder hvilke alternative muligheder der er blevet undersøgt m.v., som påkrævet efter IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 1. afsnit.

Desuden er det hensigten, at der vil blive fastsat regler om, at dispensation kan meddeles for tre måneder med mulighed for forlængelse i yderligere tre måneder, og at den kan blive ændret eller tilbagekaldt, såfremt miljøministeren træffer beslutning om, at de årsager, der ligger til grund for dispensationen, ikke længere foreligger eller som følge af en indsigelse fra Europa-Kommissionen. Ligeledes vil der blive fastsat regler om, at der i relevant omfang skal fastsættes særlige vilkår om driften af virksomheden af hensyn til at sikre, at der ikke sker væsentlig forurening, som forudsat efter IE-ændringsdirektivet artikel 15, stk. 7, 1. afsnit, og om virksomhedens egenkontrol.

Regler fastsat herom vil skulle gennemføre IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 1., 2., 3. og 8. afsnit.

Med den foreslåede bemyndigelse er det endvidere hensigten, at der vil blive fastsat regler om, at tilsynsmyndigheden skal underrette miljøministeren om meddelte dispensationer og vilkårene herfor, og om offentliggørelse af dispensationer herunder udelukkende digitalt. Endvidere er det hensigten at fastsætte regler om miljøministerens underretning af Europa-Kommissionen. Regler herom vil skulle gennemføre IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 5. afsnit.

Det er endvidere hensigten, at ministerens underretning af Europa-Kommissionen om meddelte dispensationer m.v. vil blive henlagt til Miljøstyrelsen efter reglerne i miljøbeskyttelseslovens § 80.

Krav til offentliggørelse af og underretning om meddelte dispensationer og vilkårene fastsat i regler udstedt i medfør af de foreslåede bemyndigelser i § 35 f, stk. 3 og 4, vil blive fastsat med de begrænsninger der er fastsat i artikel 4, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger, som gennemført i lov om aktindsigt i miljøoplysninger, lovebekendtgørelse nr. 102 af 26. januar 2017, jf. IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 5. afsnit.

Tilsidesættelse af vilkår i en dispensation meddelt efter den foreslåede § 35 f, stk. 1, vil være strafbelagt efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 4, hvorefter den, der tilsidesætter vilkår i en dispensation, straffes med bøde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

(Til § 64 g)

Miljøbeskyttelsesloven indeholder i dag ikke regler om erstatning for skade på menneskers sundhed. Det vil således være dansk rets almindelige principper om erstatning, som vil skulle anvendes i sådanne tilfælde.

Der henvises herom til pkt. 2.1.6.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte en ny erstatningsbestemmelse som § 64 g i miljøbeskyttelsesloven.

Med bestemmelsens *stk. 1* fastsætter miljøministeren, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af loven, som sikrer, at berørte personer, der lider skade på deres sundhed som følge af sådanne overtrædelser, har krav på erstatning fra de relevante fysiske eller juridiske personer.

Den foreslåede bemyndigelse vil få den virkning, at hvis EU-retlige bestemmelser i direktiver inden for lovens anvendelsesområde kræver, at der fastsættes regler i dansk ret om erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af loven, som sikrer, at berørte personer, der lider skade på deres sundhed som følge af sådanne overtrædelser, har krav på erstatning fra de relevante fysiske eller juridiske personer, fastsætter miljøministeren regler herom.

Det er dog alene hensigten, at den foreslåede bemyndigelse vil blive udnyttet, hvis de berørte personers krav på erstatning for skade på menneskers sundhed ikke er omfattet af anden lovgivning eller regler fastsat i medfør heraf, der opfylder de relevante EU-retlige krav, herunder f.eks. miljøskadeerstatningsloven.

Begrebet "skade på menneskers sundhed" er et EU-retligt begreb, som anvendes bl.a. i IE-ændringsdirektivet. Begrebet antages at skulle omfatte helbredsskader bredt og antages at svare til begreberne "personskade" og "tab af forsørger", som anvendes i forældelsesloven og miljøskadeerstatningsloven.

Luftkvalitetsdirektivet anvender begrebet "sundhedsmæssig skade", og som antages at kunne rummes af begrebet "skade på menneskers sundhed".

Berørte personer vil skulle forstås i overensstemmelse med IE-direktivet [og andre direktiver] og vil være enkeltpersoner, som har lidt en skade på sundhed som følge af en overtrædelse af nationale regler, der er fastsat til gennemførelse af IE-direktivet, jf. artikel 79 a, stk. 1, og præambelbetragtning nr. 53.

Omfattet af luftkvalitetsdirektivet er fysiske personer, som har lidt sundhedsmæssig skade som følge af en overtrædelse af nationale regler fastsat til gennemførelse af direktivets artikel 19, stk. 1-5, og artikel 20, stk. 1 og 2, som er begået forsætligt eller uagtsomt af de kompetente myndigheder, jf. direktivets artikel 28, stk. 1. Fysiske personer er personer, som er berørt af sådanne overtrædelser, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 49.

Ansvarsgrundlaget forventes at ville være et culpaansvar, hvilket vil indebære, at dansk rets almindelige principper for erstatning vil skulle finde anvendelse.

Ansaret påhviler efter artikel 79 a, stk. 1, i IE-ændringsdirektivet relevante fysiske og juridiske personer, og er først og fremmest knyttet til de virksomheder, som er opført på bilag 1 til IE-direktivet med senere ændringer eller virksomheder omfattet af direktivets kapitel III-VI, hvilket vil være virksomheder opført på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, visse virksomheder opført på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2, og endelig visse virksomheder som alene er påbudsreguleret efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

Den ansvarlige vil således kunne være driftsherren, herunder juridiske personer som anpartsselskaber, aktieselskaber m.v.

Ansaret påhviler efter luftkvalitetsdirektivet den kompetente myndighed, jf. direktivets artikel 28, stk. 1.

Med bestemmelsens *stk. 2* foreslås, at regler om erstatningskrav, der fastsættes i medfør af stk. 1, skal udformes og anvendes på en sådan måde, at de ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning.

Det foreslåede vil få den virkning, at de regler, der fastsættes i medfør af den foreslåede bemyndigelse i stk. 1 og anvendelsen heraf, ikke må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning. Fastsættelse af regler om anvendelse af dansk rets almindelige erstatningsregler vil kunne opfylde dette krav. Herudover vil eksempelvis de gældende søgsmålsregler skulle anvendes i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse.

Ansvarsgrundlaget forventes således at ville være et culpaansvar, hvilket vil indebære, at dansk rets almindelige principper for erstatning vil skulle finde anvendelse.

Med henblik på at gennemføre artikel 79 a, stk. 1, i IE-ændringsdirektivet i dansk ret er det hensigten, at bemyndigelsen i stk. 1 vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, at berørte personer, i det omfang det ikke følger af anden lovgivning eller regler udstedt i medfør heraf, der opfylder direktivets krav, har ret til at kræve og opnå erstatning fra relevante fysiske og juridiske personer efter dansk rets almindelige erstatningsregler i tilfælde af skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af

regler i loven og regler fastsat i medfør af loven om listevirksomhed, der gennemfører IE-direktivet med senere ændringer.

De overtrædelser af regler, som gennemfører IE-direktivet med senere ændringer, og som skaden på menneskers sundhed vil skulle være en følge af, vil bl.a. kunne omfatte overtrædelser af den gældende miljøbeskyttelseslovs § 33, jf. § 110, stk. 1, nr. 6, hvorefter listevirksomheder ikke må anlægges eller påbegyndes uden godkendelse eller udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, på en måde, som indebærer forøget forurening. Endvidere vil overtrædelser af vilkår for godkendelse eller tilladelse meddelt efter f.eks. § 33 og § 28, stk. 3, jf. § 110, stk. 1, nr. 4, eller undladelse af at efterkomme forbud eller påbud efter loven, jf. § 110, stk. 1, nr. 2, kunne være omfattet. Herudover vil f.eks. overtrædelser af godkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1271 af 21. november 2017 om anlæg, der forbrænder affald (affaldsforbrændingsbekendtgørelsen), bekendtgørelse nr. 1491 af 7. december 2015 om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler (VOC-bekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 1940 af 4. oktober 2021 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg (storefyr-bekendtgørelsen, hvor relevant, også kunne være omfattet, jf. § 110, stk. 3.

Den foreslåede bemyndigelse forventes endvidere udnyttet til at fastsætte tilsvarende regler om erstatning som følge af overtrædelse af regler i lov eller bekendtgørelse, som gennemfører luftkvalitetsdirektivet. Luftkvalitetsdirektivet skal være gennemført i dansk ret senest den 11. december 2026.

De overtrædelser, som vil kunne give anledning til erstatningskrav for skader på menneskers sundhed, vil omfatte forsætlige eller uagtsomme overtrædelser af nationale regler fastsat til gennemførelse af direktivets artikel 19, stk. 1-5, og artikel 20, stk. 1 og 2, og som er forvoldt af den relevante kompetente myndighed, jf. artikel 28, stk. 1, og direktivets præambelbetragtning nr. 49. Artikel 19, stk. 1-5, pålægger medlemsstaterne at udarbejde luftkvalitetsplaner og luftkvalitetskøreplaner, hvis niveauerne af forurenende stoffer i luften i bestemte zoner eller regioner overskrider en grænseværdi eller en målværdi som fastlagt i direktivet. Artikel 20, stk. 1 og 2, pålægger medlemsstaterne at udarbejde kortsigtede handlingsplaner ved overskridelse af visse grænseværdier. Det skal bemærkes, at Danmark allerede i 2024 opfyldte alle de grænseværdier for ren luft, som direktivet fastsætter. Der forventes derfor ikke aktuelt behov for at udarbejde luftkvalitetsplaner efter artikel 19 og kortsigtede handlingsplaner efter artikel 20.

De pågældende bestemmelser i artikel 19, stk. 1-5, og artikel 20, stk. 1 og 2, forventes gennemført ved en ændring af bekendtgørelse nr. 1472 af 12. december 2017 om vurdering og styring af luftkvaliteten.

Den foreslåede bemyndigelse vil endvidere kunne udnyttes til at fastsætte regler om erstatning for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i loven eller regler fastsat i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser i andre direktiver, og det ikke følger af anden lovgivning eller regler udstedt i medfør heraf.

(Til § 64 h)

Miljøbeskyttelsesloven indeholder i dag ikke regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed. Det vil således være forældelseslovens og miljøskadeerstatningslovens regler om forældelse af fordringer, som vil skulle finde anvendelse i sådanne tilfælde.

Der henvises herom til pkt. 2.1.6.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte en ny bemyndigelse som § 64 h i miljøbeskyttelsesloven, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om forældelse af fordringer eller godtgørelse på erstatning for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven og regler fastsat i medfør af loven.

Den foreslåede bemyndigelse vil indebære, at miljøministeren vil kunne fastsætte regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i miljøbeskyttelsesloven eller i regler fastsat i medfør heraf, som fraviger bestemmelser i dansk ret om forældelse af sådanne fordringer. Ministeren vil i den forbindelse kunne fastsætte regler om, hvilke regler om forældelse, der skal gælde for de omfattede fordringer.

Det er hensigten, at ministeren vil udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte sådanne særlige forældelsesregler i det omfang EU-retlige bestemmelser om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i direktivet, som er gennemført i miljøbeskyttelsesloven eller i regler fastsat i medfør af loven, ikke vil være forenelige med bestemmelser i dansk ret om forældelse af sådanne fordringer. Ministeren vil i den forbindelse fastsætte regler om, hvilke regler om forældelse, der i overensstemmelse med relevante EU-retstakter skal gælde for de omfattede fordringer.

Med henblik på at gennemføre artikel 79 a, stk. 3, i IE-ændringsdirektivet om forældelse af erstatningskrav som følge af overtrædelse af nationale regler, der gennemfører IE-direktivet med senere ændringer, er det hensigten, at den foreslåede bemyndigelse vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, at fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af en overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler fastsat i medfør heraf, der vedrører virksomheder omfattet af IE-direktivet med senere ændringer, forældes efter 3 år og at forældelsesfristen løber fra tidspunktet for overtrædelsens ophør og fordringshaveren har eller med rimelighed kan forventes at have kendskab til fordringen.

Der er endvidere hensigten, at miljøministeren ved fastsættelse af oven for nævnte regler vedr. IE-ændringsdirektivet om fravigelse af bestemmelser i dansk ret om forældelse tillige vil fastsætte tilsvarende regler om fravigelse af disse bestemmelser om forældelse for så vidt angår fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade som følge af overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler i medfør af loven vedrørende forurenende virksomhed opført på bilag 2 til bekendtgørelsen om godkendelse af listevirksomhed.

Fastsættelse af særlige forældelsesregler vil indebære, at de almindelige regler i forældelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015, ikke vil finde anvendelse på de fordringer, som er omfattet af de særlige forældelsesregler.

Fastsættelse af oven for nævnte regler vil således indebære, at den almindelige 3-årige forældelsesfrist, herunder regler om forældelsesfristens begyndelsestidspunkt, og den almindelige 30-årige forældelsesfrist i forældelseslovens § 2, stk. 4, og § 3, stk. 1 og 2, og stk. 3, nr. 1, ikke vil gælde for fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed, som er en følge af overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler fastsat i medfør heraf, som vedrører virksomheder opført på bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen og visse virksomheder reguleret af påbud efter § 42 i miljøbeskyttelsesloven, dvs. virksomheder omfattet af IE-direktivet med senere ændringer og virksomheder opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Fastsættelse af sådanne regler vil endvidere indebære, at den 30-årige forældelsesfrist i miljøskadeerstatningslovens § 6, stk. 2, ligeledes ikke vil skulle gælde for fordringer på godtgørelse eller erstatning for skade på menneskers sundhed, som er en følge af overtrædelse af regler i miljøbeskyttelsesloven og regler fastsat i medfør heraf, som vedrører listevirksomhed opført på bilag 1 til loven, dvs. virksomheder opført på bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen og visse virksomheder reguleret af påbud efter § 42 i miljøbeskyttelsesloven.

De forventede regler vil medføre, at den 3-årige forældelsesfrist skal regnes fra det tidspunkt, hvor overtrædelsen ophører og fordringshaveren har eller med rimelighed kan forventes at have kendskab til fordringen på godtgørelse eller erstatning, og der vil således ikke gælde nogen absolut forældelsesfrist.

Begrebet "skade på menneskers sundhed" anvendes bl.a. i IE-ændringsdirektivet. Begrebet antages at skulle omfatte helbredsskader bredt og antages at svare til begreberne "personskade" og "tab af forsørger", som anvendes i forældelsesloven og miljøskadeerstatningsloven.

Den foreslåede bemyndigelse forventes endvidere udnyttet til at fastsætte tilsvarende regler om forældelse for fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i lov eller bekendtgørelse, som gennemfører luftkvalitetsdirektivet. Direktivet indeholder en identisk bestemmelse vedrørende forældelse i direktivets artikel 28, stk. 3. Luftkvalitetsdirektivet skal være gennemført i dansk ret senest den 11. december 2026.

Luftkvalitetsdirektivet anvender begrebet "sundhedsmæssig skade" som antages at kunne rummes af begrebet "skade på menneskers sundhed" og svare til begreberne "personskade" og "tab af forsørger" i dansk ret.

Det er endvidere hensigten, at den foreslåede bemyndigelse vil kunne blive udnyttet til at fastsætte andre særlige regler om forældelse af fordringer eller godtgørelse på erstatning for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler fastsat i medfør af loven, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Til nr. 5

Det følger af § 66 i miljøbeskyttelsesloven, at miljøministeren overvåger miljøtilstanden i omgivelserne. Opgaven er henlagt til Miljøstyrelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

For nærmere om gældende ret henvises til pkt. 2.1.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte en ny § 66 a om overvågning i recipientmiljøet.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 1*, at miljøministeren foretager overvågning i recipientmiljøet, hvis der i godkendelser efter § 33, eller i forbindelse med revurdering, jf. §§ 41 a eller 41 b, af bestemte listevirksomheder fastsættes lempede krav til emissionsgrænseværdier for forurenende stoffer eller strengere betingelser af hensyn til overholdelse af miljøkvalitetsnormer, end hvad der kan opnås ved den bedste anvendelige teknik, og de fastsatte krav eller betingelser vil få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at miljøministeren foretager overvågning i recipientmiljøet i de tilfælde, hvor godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden i sager om godkendelse efter lovens § 33 eller revurdering efter lovens §§ 41 a og 41 b fastsætter lempede regler til emissionsgrænseværdier, jf. godkendelsesbekendtgørelsens §§ 27 og 31. Tilsvarende gælder, hvis der i godkendelser eller i forbindelse med revurdering af godkendelsen fastsættes strengere betingelser af hensyn til overholdelse af miljøkvalitetsnormer, end hvad der kan opnås ved den bedste anvendelige teknik, jf. godkendelsesbekendtgørelsen §§ 28 og 32, jf. § 49. Omfattet af bestemmelsen vil være listevirksomheder, der er opført på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at gennemføre artikel 16, stk. 4, og artikel 18, 3. afsnit, i IE-ændringsdirektivet og vil alene skulle finde anvendelse, hvis det er nødvendigt af hensyn til Danmarks overholdelse af EU-retlige forpligtelser.

Det er hensigten, at ministerens overvågningsforpligtelse efter stk. 1 vil blive delegeret til Miljøstyrelsen, jf. lovens § 80, stk. 1.

Den foreslåede forpligtelse gælder for overvågning i recipientmiljøet. Ministeriet lægger til grund, at de nye overvågningsforpligtelser i IE-ændringsdirektivets artikel 16, stk. 4, og artikel 18 vedrørende koncentrationen af forurenende stoffer i recipientmiljøet, vil skulle omfatte overvågning af luft, vand og natur, jf. ovenfor pkt. 2.1.2.3, hvoraf fremgår, at begrebet "recipientmiljøet" ikke er defineret i IE-direktivet med senere ændringer.

Den præcise lokation i recipientmiljøet, hvor overvågningen skal ske, fastlægges ikke med IE-ændringsdirektivet. Den vil skulle fastlægges på baggrund af de konkrete omstændigheder i den pågældende godkendelses- eller revurderingssag. Der kan her indgå metoder anvendt i anden relevant EU-regulering, herunder f.eks. metoden for fastlæggelse af repræsentative prøver i direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitik. Fastlæggelse sker

herved ud fra nærmere principper og kriterier for, hvor der skal måles, herunder for at sikre repræsentativitet, store strøm/volumen-punkter, grænseoverskridende forhold, osv., jf. artikel 8 og bilag II og V. Tilsvarende i direktiv 2008/50/EF af 21. maj 2008 om luftkvaliteten og renere luft i Europa, jf. f.eks. direktivets artikel 7 og bilag III og V om prøvetagning.

Overvågning vil efter bestemmelsen alene skulle foretages, hvis lempelsen eller skærpelsen vil få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet. Disse begreber genfindes i IE-ændringsdirektivets artikel 16, stk. 4, og artikel 18, 3. afsnit, men de fastlægges ikke med IE-ændringsdirektivet. De samme begreber anvendes og fastlægges nærmere i andre EU-retsakter, herunder eksempelvis for så vidt angår vandmiljø i Kommissionsdirektiv 2009/90/EF af 31. juli 2009 om tekniske specifikationer for kemisk analyse og kontrol af vandets tilstand som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, artikel 2. Med hensyn til luft anvendes de tilsvarende begreber i luftkvalitetsdirektivet.

Det er hensigten, at der med hjemmel i lovens gældende § 35, stk. 2, vil blive fastsat regler om, at godkendelsesmyndigheden og tilsynsmyndigheden i sager om godkendelse eller i forbindelse med revurdering af godkendelse, hvor der fastsættes lempede krav til emissionsgrænseværdier for forurenende stoffer eller strengere betingelser af hensyn til overholdelse af miljøkvalitetsnormer, end hvad der kan opnås ved den bedste anvendelige teknik, efter reglerne i godkendelsesbekendtgørelsens §§ 27 og 31 samt §§ 28 og 33, jf. § 49, skal vurdere om de fastsatte lempede krav eller strengere betingelser vil få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet.

Ved miljøkvalitetsnormer vil skulle forstås den række krav, som et bestemt miljø eller en særlig del heraf skal opfylde på et bestemt tidspunkt ifølge EU-lovgivningen, jf. definitionen i artikel 3, nr. 6). Der vil herved eksempelvis kunne være tale om de miljøkvalitetskrav til vandmiljøet, som efter direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitik skal være opfyldt på et bestemt tidspunkt.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, at miljøministeren kan bestemme, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden skal indsende sagen om godkendelse eller revurdering sammen med det materiale, der har indgået i sagen, jf. stk. 1, til ministeren.

Endvidere foreslås det med bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, at ministeren kan bestemme, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden skal tilvejebringe yderligere oplysninger og vurderinger til brug for fastlæggelsen af overvågningen i den konkrete sag.

De foreslåede bestemmelser vil have den virkning, at miljøministeren kan anmode godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden om at indsende den pågældende sag om godkendelse eller revurdering, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 1, og at miljøministeren kan bestemme, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden skal tilvejebringe yderligere oplysninger og vurderinger til brug for fastlæggelsen af overvågningen i den konkrete sag, hvis oplysningerne i den indsendte sag ikke er tilstrækkelige. Det kan herunder bestemmes, at oplysninger eller vurderinger skal foreligge i en særlig form, herunder et separat bilag eller lignende.

Ministerens beføjelser efter de foreslåede regler i stk. 2, 1. og 2. pkt., vil konkret blive aktualiseret på baggrund af de gældende regler i godkendelsesbekendtgørelsen § 55, hvorefter godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden afgiver oplysninger til Miljøstyrelsen, hvis der i godkendelser eller i forbindelse med revurderinger er fastsat lempede emissionsgrænseværdier eller fastsat skærpede betingelser efter reglerne i godkendelsesbekendtgørelsens §§ 27 og 31 eller §§ 28 og 32.

Det er hensigten, at ministerens beføjelse efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2, vil blive delegeret til Miljøstyrelsen, jf. lovens § 80, stk. 1.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 3*, at miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om overvågning, jf. stk. 1, herunder om overvågnings- og målemetoder m.v., samt om offentliggørelse af og underretning om overvågningsresultater m.v., herunder udelukkende digitalt. Reglerne skal fastsættes efter forhandling med ministeren for natur og dyrevelfærd, for så vidt angår overvågning af vand og natur.

Det er hensigten, at miljøministeren vil fastsætte nærmere regler om den overvågning, som ministeren skal foretage efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1. Der forventes herunder at blive fastsat nærmere regler om beregningsmetoder, analysemetoder, prøvetagningsmetoder m.v., og de dertil hørende datasæt, som skal foreligge for at kunne udføre overvågningen. Ligeledes forventes der fastsat regler om, at overvågningsresultaterne vil skulle fremsendes til godkendelsesmyndigheden og tilsynsmyndigheden, samt at de vil skulle stilles til rådighed for offentligheden, herunder digitalt.

Det er herved hensigten, at de pågældende regler vil fastlægge de nærmere rammer omkring overvågningen. Der vil herunder skulle skelnes imellem stoffer, der er omfattet af EU-retten, og stoffer der ikke er. I førstnævnte tilfælde skal der i overensstemmelse med reglerne i IE-ændringsdirektivets artikel 16, stk. 4, og artikel 18 i relevant omfang anvendes de overvågnings- og målemetoder for hvert enkelt forurenende stof, som er fastsat i EU-retten for stoffet. Her vil overvågningen skulle ske efter indholdet af de respektive EU-regler, jf. ovenfor pkt. 2.1.2.2, hvilket i Danmark er lagt fast i de statslige overvågningsprogrammer.

Hvad angår stoffer, der ikke er EU-reguleret, vil indholdet af overvågningen skulle tilrettelægges ud fra sagens omstændigheder, idet det centrale bliver, at der tegnes et retvisende billede af forekomsten af de pågældende forurenende stoffer i recipientmiljøet. Dette vil kunne opnås ved forskellige former for overvågning, alt efter de konkrete omstændigheder, herunder ved beregninger over virksomhedens egenkontrolldata sammenholdt med eventuelle data fra andre tilgængelige kilder angående forekomsten af de pågældende stoffer i recipienten, eller der vil skulle ske fysisk prøvetagning i recipienten i nærmere fastsat omfang.

Endvidere er det hensigten med bemyndigelsen, at der vil blive fastsat regler om, at overvågningsresultaterne vil skulle fremsendes til godkendelsesmyndigheden og tilsynsmyndigheden, samt at de vil skulle stilles til rådighed for offentligheden, herunder digitalt.

Den foreslåede bemyndigelse har til formål at gøre det muligt at gennemføre IE-direktivets krav til overvågning og underretnings- og offentliggørelsesforpligtelser i artikel 16, stk. 4, og artikel 18.

Krav til offentliggørelse af og underretning om meddelte dispensationer og vilkårene fastsat i regler udstedt i medfør af de foreslåede bemyndigelser i § 66 a, stk. 3, vil blive fastsat med de begrænsninger, der er fastsat i artikel 4, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger, som gennemført i lov om aktindsigt i miljøoplysninger, lovbekendtgørelse nr. 102 af 26. januar 2017, jf. IE-ændringsdirektivets artikel 15, stk. 7, 5. afsnit.

Regler fastsat i medfør af bemyndigelsen i stk. 3. vil blive fastsat efter forhandling med ministeren for grøn trepart, for så vidt angår overvågning af vand og natur.

Til nr. 6

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, nr. 1, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor.

Det foreslås i § 110, stk. 2, nr. 1, at ændre "derfor eller" til: "derfor,".

Den foreslåede ændring er en konsekvens af den foreslåede indsættelse af et nyt nr. 2 i § 110, stk. 2, hvorved det gældende nr. 2 herefter bliver nr. 3. Se nærmere herom de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 7.

Til nr. 7

Overtrædelse af regler i miljøbeskyttelsesloven, eller af regler fastsat i medfør heraf, er strafbelagt efter lovens § 110, stk. 1-3, om straf for overtrædelse af loven og af regler udstedt i medfør heraf.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er 1) voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor eller 2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Det foreslås i § 110, stk. 2, at indsætte et nyt nr. 2. hvorefter straffen vil kunne stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på menneskers sundhed eller forvoldt fare derfor.

Det foreslåede nye nr. 2 vil have den virkning, at overtrædelser af bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven eller i regler fastsat i medfør af loven, som er strafbelagt efter lovens § 110, stk. 1, og i regler fastsat i medfør af stk. 3, kan straffes med fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og der ved overtrædelsen er voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor, selvom der ikke også er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor.

Det er for det første hensigten, at overtrædelser af regler om listevirksomhed m.v. i miljøbeskyttelsesloven og i regler fastsat i medfør heraf skal kunne straffes efter den foreslåede bestemmelse.

Dette vil for det første omfatte de regler, som gennemfører IE-direktivet med senere ændringer i miljøbeskyttelsesloven, og i regler fastsat i medfør af loven.

Dette vil kunne omfatte overtrædelser af den gældende miljøbeskyttelseslovs § 33, jf. § 110, stk. 1, nr. 6, hvorefter listevirksomhed ikke må anlægges eller påbegyndes uden godkendelse eller udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, på en måde, som indebærer forøget forurening, som bl.a. gennemfører IE-direktivets artikel 4, stk. 1, og artikel 20, stk. 2. Endvidere vil overtrædelser af vilkår for godkendelse meddelt efter f.eks. § 33, jf. § 110, stk. 1, nr. 4, der bl.a. gennemfører direktivets artikel 14, stk. 1 og artikel 8, stk. 1, eller undladelse af at efterkomme forbud eller påbud efter loven, jf. § 110, stk. 1, nr. 2, kunne være omfattet. Endvidere vil undladelse af at give underretning som nævnt i lovens § 71, stk. 1, jf. § 110, stk. 1, nr. 7, der bl.a. gennemfører direktivets artikel 7, første afsnit, litra a og artikel 8, stk. 2, litra a, og undladelse af at søge overhængende fare for forurening afværget eller hindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v., jf. § 71, stk. 2, jf. § 110, stk. 1, nr. 17, der bl.a. gennemfører direktivets artikel 7, første afsnit, ligeledes kunne være omfattet.

Herudover vil f.eks. efter omstændighederne overtrædelser af godkendelsesbekendtgørelsens regler om udarbejdelse af basistilstandsrapport, som gennemfører direktivets artikel 12, stk. 1, litra e, og artikel 22, stk. 2, kunne være omfattet. Ligeledes vil overtrædelse af bekendtgørelsens krav om ansøgning, der gennemfører direktivets artikel 4, stk. 1, og artikel 20, stk. 1, kunne være omfattet. Endelig vil overtrædelse af bekendtgørelsens regler om miljøledelsessystem, der gennemfører direktivets artikel 14 a, stk. 4, kunne være omfattet.

Overtrædelse af regler, der gennemfører IE-direktivet med senere ændringer i affaldsforbrændingsbekendtgørelsen (artikel 46, stk. 4 og 5, artikel 47, artikel 48, stk. 1, 2. afsnit, og stk. 4, artikel 50, stk. 4 og 5, artikel 52, stk. 1-3, artikel 53 og bilag VI, del 3, nr. 2.), VOC-bekendtgørelsen (artikel 4, stk. 1, 2. og 3. afsnit, og artikel 62, litra c) storefyrbekendtgørelsen (artikel 30, stk. 6, 2. afsnit, artikel 33, stk. 1, litra a og b, artikel 35, stk. 1, 1. afsnit, bilag V del 3, nr. 8 og 10, og titandioxidbekendtgørelsen (artikel 67-69), vil ligeledes efter omstændighederne kunne være omfattet.

Omfattet vil være overtrædelser begået af virksomheder omfattet af IE-direktivet, dvs. virksomheder opført på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, visse virksomheder opført på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2, og endelig visse virksomheder, som alene er påbudsreguleret efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

For det andet vil være omfattet regler vedr. forurenende virksomhed i øvrigt, dvs. vedrørende virksomheder opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen. Der henvises til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.1.5.3.1.

De relevante overtrædelser vil være de samme som oven for nævnt vedrørende overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Herudover vil undladelse af at indgive ansøgning, jf. § 39, som er strafbelagt efter § 110, stk. 1, nr. 8, efterkomme afgørelse om at etablere sikkerhedsstillelse efter § 39 a, som er strafbelagt efter § 110, stk. 1, nr. 14, hindre i strid med § 41 e, stk. 3, at vilkår eller påbud efterkommes,

som er straffelagt efter § 110, stk. 1, nr. 15, kunne være omfattet. Herudover vil også visse overtrædelser af godkendelsesbekendtgørelsen efter omstændighederne kunne være omfattet.

Omfattet vil være overtrædelser begået af virksomheder opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Begrebet "menneskers sundhed" er et EU-retligt begreb og vil skulle forstås i overensstemmelse med artikel 79, stk. 3, litra b, i IE-ændringsdirektivet. Begrebet må antages at skulle forstås som helbredsskader bredt.

Det er for det andet hensigten, at overtrædelser af bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven og regler fastsat i medfør heraf også vil skulle kunne straffes efter den foreslåede bestemmelse i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtigelser.

Det bemærkes, at overtrædelser i øvrigt af miljøbeskyttelsesloven og regler fastsat i medfør heraf, som er straffelagt efter § 110, stk. 2, eller i regler fastsat i medfør af stk. 3, og hvor der ved overtrædelserne ud over skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor også er voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor, fortsat vil kunne straffes efter disse bestemmelser. Hvis der ved overtrædelserne også er voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor, vil dette skulle indgå med betydelig vægt i vurderingen af forholdets grovhed.

Det bemærkes endvidere, at hensynet til menneskers sundhed ligeledes vil skulle indgå ved bødestraffens fastsættelse efter den gældende miljøbeskyttelseslov § 110, stk. 5.

Den konkrete strafudmåling vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10 og i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse gennemfører bl.a. artikel 79, stk. 3, litra b, i IE-ændringsdirektivet i miljøbeskyttelsesloven, hvorefter de fastsatte sanktioner, hvor relevant, bl.a. skal tage behørigt hensyn til den befolkning, der er berørt af overtrædelserne, under hensyntagen til overtrædelsens indvirkning på målet om at opnå et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed, jf. artikel 79, stk. 3, litra b.

Til nr. 8

Overtrædelse af regler i miljøbeskyttelsesloven, eller af regler fastsat i medfør heraf, er straffelagt efter lovens § 110, stk. 1-3, om straf for overtrædelse af loven og af regler udstedt i medfør heraf.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, at der kan fastsættes bødestraf, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning. Straffen kan dog stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelserne er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelserne er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser. Derudover kan der pålægges juridiske personer strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Det foreslås at tilføje en henvisning til § 35 e i § 110, stk. 3, 1. pkt., hvorefter der i regler fastsat i medfør af § 35 e kan fastsættes straf for overtrædelse af reglerne.

Den foreslåede tilføjelse til § 110, stk. 3, 1. pkt., vil have den virkning, at der kan fastsættes regler om straf for overtrædelser af bestemmelser fastsat i medfør af § 35 e.

Det er hensigten i de kommende administrative regler at gøre overtrædelse af reglerne strafbart, herunder hvis virksomheden undlader at etablere et miljøledelsessystem eller at udarbejde en vejledende omstillingsplan inden fristerne.

Til nr. 9

Miljøbeskyttelsesloven indeholder ikke regler om udmåling af bødestraf i sager om de alvorligste overtrædelser omfattet af IE-direktivet med senere ændringer.

Det foreslås med § 110, stk. 6, at i sager om de alvorligste overtrædelser omfattet af stk. 1 eller 2 eller regler fastsat i medfør af stk. 3 vedrørende listevirksomhed og virksomhed omfattet af kapitel 4 i bekendtgørelse om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler, skal den maksimale størrelse af bøden til juridiske personer mindst udmåles til 3 pct. af driftsherrens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt.

Den foreslåede bestemmelse om bødeudmåling vil skulle finde anvendelse på de alvorligste overtrædelser omfattet af § 110, stk. 1 eller 2, eller af regler fastsat i medfør af stk. 3, begået af en juridisk person, hvis overtrædelsen vedrører listevirksomhed opført på bilag 1 eller 2 til bekendtgørelse om listevirksomhed eller virksomhed omfattet af kapitel 4 i bekendtgørelse om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler.

Omfattet heraf vil for det første være overtrædelser af regler i IE-direktivet, som er gennemført i miljøbeskyttelsesloven eller i regler fastsat i medfør af loven og som er straffebelagt efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, eller i regler fastsat i medfør af § 110, stk. 3.

Omfattet heraf vil f.eks. kunne være overtrædelser af IE-direktivets artikel 4, stk. 1, hvorefter intet anlæg må drives uden godkendelse, som er gennemført i miljøbeskyttelseslovens § 33 og straffebelagt i lovens § 110, stk. 1, nr. 6, eller af direktivets artikel 14, stk. 1, om fastsættelse af vilkår for godkendelse, hvor tilsidesættelse af vilkår knyttet til en godkendelse er straffebelagt i lovens § 110, stk. 1, nr. 4, og undladelse af at efterkomme påbud eller forbud efter loven er straffebelagt i lovens § 110, stk. 1, nr. 2.

Endvidere vil overtrædelser af regler i IE-direktivet med senere ændringer, som er gennemført i godkendelsesbekendtgørelsen, affaldsforbrændingsbekendtgørelsen, VOC-bekendtgørelsen, og storefyrbekendtgørelsen, hvor relevant, kunne være omfattet.

Omfattet heraf vil efter omstændighederne kunne være overtrædelser af godkendelsesbekendtgørelsens regler om udarbejdelse af basistilstandsrapport, som gennemfører direktivets artikel 12, stk. 1, litra e, og artikel 22, stk. 2. Ligeledes vil overtrædelse af bekendtgørelsens

krav om ansøgning, der gennemfører direktivets artikel 4, stk. 1, og artikel 20, stk. 1, og bekendtgørelsens regler om miljøledelsessystem, der gennemfører direktivets artikel 14 a, stk. 4, kunne være omfattet.

Omfattet heraf vil ligeledes efter omstændigheder kunne være overtrædelse af regler, der gennemfører IE-direktivet med senere ændringer i affaldsforbrændingsbekendtgørelsen (artikel 46, stk. 4 og 5, artikel 47, artikel 48, stk. 1, 2. afsnit, og stk. 4, artikel 50, stk. 4 og 5, artikel 52, stk. 1-3, artikel 53 og bilag VI, del 3, nr. 2.), VOC-bekendtgørelsen (artikel 4, stk. 1, 2. og 3. afsnit, og artikel 62, litra c) storefyr-bekendtgørelsen (artikel 30, stk. 6, 2. afsnit, artikel 33, stk. 1, litra a og b, artikel 35, stk. 1, 1. afsnit, bilag V dels 3, nr. 8 og 10.

For det andet vil de alvorligste overtrædelse af regler vedr. listevirksomhed for så vidt angår virksomheder opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen og som er straffebelagt efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, eller i regler fastsat i medfør af § 110, stk. 3, kunne være omfattet.

De relevante overtrædelser vil være de samme som oven for nævnt vedrørende overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Herudover vil undladelse af at indgive ansøgning, jf. § 39, som er straffebelagt efter § 110, stk. 1, nr. 8, efterkomme afgørelse om at etablere sikkerhedsstillelse efter § 39 a, som er straffebelagt efter § 110, stk. 1, nr. 14, hindre i strid med § 41 e, stk. 3, at vilkår eller påbud efterkommes, som er straffebelagt efter § 110, stk. 1, nr. 15, kunne være omfattet. Herudover vil også visse overtrædelser af godkendelsesbekendtgørelsen efter omstændighederne kunne være omfattet.

Overtrædelser omfattet af § 110, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af stk. 3, som bl.a. nævnt ovenfor, vil endvidere kunne være omfattet i de tilfælde, hvor de subjektive betingelser i § 110, stk. 2, eller i regler fastsat i medfør af stk. 3, ikke er opfyldt, men hvor overtrædelserne vil udgøre en betydelig risiko for menneskers sundhed eller miljøet.

Omfattet vil være overtrædelser begået af listevirksomheder opført på bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen og virksomhed omfattet af kapitel 4 i bekendtgørelse om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler.

Ved de alvorligste overtrædelser vil skulle forstås f.eks. overtrædelser af en høj grad af grovhed på grund af deres art, omfang og gentagelse, eller hvis disse overtrædelser udgør en betydelig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, jf. præambelbetragtning nr. 51 i IE-ændringsdirektivet.

Efter den foreslåede bestemmelse skal den maksimale størrelse af bøden mindst udmåles til 3 pct. af driftsherrens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt. Det følger af IE-ændringsdirektivets præambelbetragtning nr. 51, at maksimumsbeløbet mindst bør være 3 % af aktørens årlige omsætning i Unionen i det regnskabsår, der går forud for det år, hvor bøden pålægges.

Driftsherren (virksomheden) vil skulle forstås i overensstemmelse med definitionen på en driftsleder i IE-direktivets artikel 3, nr. 15, som er en fysisk eller juridisk person, der helt eller delvis driver eller leder et anlæg eller et fyringsanlæg, affaldsforbrændingsanlæg eller affaldsmedforbrændingsanlæg, eller som efter national lovgivning har fået overdraget den afgørende økonomiske dispositionsret over dets tekniske drift, jf. artikel 3, stk. 15. I dansk ret vil en driftsleder være driftsherren (virksomheden).

Den konkrete bødeudmåling vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10 og miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, dog således, at der skal være mulighed for at kunne udmåle en maksimal bøde i sager om de mest alvorlige overtrædelser, som opfylder kravene i artikel 79, stk. 2, 2. pkt.

Den foreslåede bestemmelse har bl.a. til hensigt at gennemføre artikel 79, stk. 2, 2. pkt. i IE-ændringsdirektivet i miljøbeskyttelsesloven.

Til nr. 10

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 9, at bestemmelsen i stk. 8 kan fraviges, når særlige grunde taler herfor.

Det foreslås i § 110, stk. 9, der bliver stk. 10, at ændre »stk. 8« til: »stk. 9«.

Det foreslåede er en konsekvens af den foreslåede indsættelse af nyt stk. 6 i § 110, hvorved stk. 6-12, bliver stk. 7-13, jf. lovforslagets § 1, nr. 9.

Til § 2

Til nr. 1

Den gældende fodnote til titlen til lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 (herefter benævnt jordforureningsloven) indeholder en opregning af de direktiver, som jordforureningsloven helt eller delvist gennemfører, herunder Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald (herefter benævnt deponeringsdirektivet), som senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (herefter benævnt IE-direktivet).

IE-direktivet og deponeringsdirektivet er blevet ændret med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald (herefter benævnt IE-ændringsdirektivet).

IE-direktivets gældende titel er endvidere ikke korrekt gengivet i den gældende fodnote til lovens titel, idet direktivets fulde titel er Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening).

Med lovforslaget foreslås det derfor at ændre fodnoten til lovens titel, hvorved IE-direktivets titel ændres og således at der indsættes en henvisning til den seneste ændring af IE-direktivet.

Det foreslås således i *fodnoten* til lovens titel at »Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, EU-Tidende 2008, nr. L 311, side 1,« ændres til »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024,«, og at , »om industrielle emissioner, EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17« ændres til »om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse), EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024,«.

Den foreslåede ændring vil indebære, at det vil fremgå af fodnoten til lovens titel, at loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af deponeringsdirektivet, som senest ændret ved IE-ændringsdirektivet og dele af IE-direktivet, som senest ændret ved IE-ændringsdirektivet.

Den foreslåede bestemmelse gennemfører IE-direktivets artikel 80, stk. 1, 3. afsnit, IE-ændringsdirektivets artikel 4, stk. 1, 2. afsnit, hvorefter de nationale love, der gennemfører IE-direktivet og IE-ændringsdirektivet, ved vedtagelse eller offentliggørelse skal indeholde en henvisning til direktivet.

Til nr. 2

(Til § 76 b)

Jordforureningsloven indeholder i dag ikke regler om erstatning for skade på menneskers sundhed.

Der henvises til pkt. 2.1.6.1 om gældende ret i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås efter § 76 a at indsætte en ny bestemmelse som § 76 b i jordforureningslovens kapitel 9.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 1*, at miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven og regler fastsat i medfør af loven, som sikrer, at berørte personer, der lider skade på deres sundhed som følge af sådanne overtrædelser, har krav på erstatning fra de relevante fysiske eller juridiske personer.

Den foreslåede bemyndigelse vil få den virkning, at hvis EU-retlige bestemmelser i direktiver inden for lovens anvendelsesområde kræver, at der fastsættes regler i dansk ret om erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af loven, som sikrer, at berørte personer, der lider skade på deres sundhed som følge af sådanne overtrædelser, har krav på erstatning fra de relevante fysiske eller juridiske personer, fastsætter miljøministeren regler herom.

Det er dog alene hensigten, at bemyndigelsen vil skulle udnyttes, hvis de berørte personers krav på erstatning for skade på sundhed ikke følger af anden lovgivning eller regler fastsat i medfør heraf, som opfylder kravene i det pågældende direktiv, herunder f.eks. miljøskadeerstatningsloven.

Begrebet "skade på menneskers sundhed" er et EU-retligt begreb, som anvendes bl.a. i IE-ændringsdirektivet. Begrebet antages at skulle omfatte helbredsskader bredt og antages at svare til begreberne "personskade" og "tab af forsørger", som anvendes i forældelsesloven og miljøskadeerstatningsloven.

Berørte personer vil skulle forstås i overensstemmelse med IE-direktivet med senere ændringer [og andre direktiver] og vil være enkeltpersoner, som har lidt en skade på sundhed som følge af en overtrædelse af nationale regler, der er fastsat til gennemførelse af IE-direktivet, jf. artikel 79 a, stk. 1, og præambelbetragtning nr. 53.

Ansaret påhviler efter artikel 79 a, stk. 1, i IE-ændringsdirektivet relevante fysiske og juridiske personer, og vil først og fremmest være knyttet til listevirksomhed, som er omfattet af IE-direktivet med senere ændringer.

Den ansvarlige vil således kunne være driftsherren, herunder juridiske personer som anpartsselskaber, aktieselskaber m.v.

Med bestemmelsens *stk. 2* foreslås, at regler om erstatningskrav, der fastsættes i medfør af stk. 1, skal udformes og anvendes på en sådan måde, at de ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning.

Det foreslåede vil få den virkning, at de regler, der fastsættes i medfør af den foreslåede bemyndigelse i stk. 1 og anvendelsen heraf, ikke må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning. Fastsættelse af regler om anvendelse af dansk rets almindelige erstatningsregler vil kunne opfylde dette krav. Herudover vil eksempelvis de gældende søgsmålsregler skulle anvendes i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse.

Ansvarsgrundlaget forventes således at ville være et culpaansvar, hvilket vil indebære, at dansks ret almindelige principper for erstatning vil skulle finde anvendelse.

Med henblik på at gennemføre artikel 79 a, stk. 1, i IE-direktivet i dansk ret er det hensigten, at bemyndigelsen i stk. 1 vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, at berørte personer, i det omfang det ikke følger af anden lovgivning eller regler udstedt i medfør heraf, vil have ret til erstatning fra relevante fysiske og juridiske personer efter dansk rets almindelige erstatningsregler i tilfælde af skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i loven og regler fastsat i medfør heraf om listevirksomhed, som er omfattet af IE-direktivet med senere ændringer.

Omfattet heraf vil bl.a. kunne være overtrædelser af regler i jordforureningslovens kapitel 4 b vedrørende afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved ophør af driften af bestemte aktiviteter på listevirksomheder og husdyrbrug.

Den foreslåede bemyndigelse vil endvidere kunne udnyttes til at fastsætte regler om erstatning for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i loven eller regler fastsat i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser i andre direktiver, og det ikke følger af anden lovgivning eller regler udstedt i medfør heraf.

(Til § 76 c)

Jordforureningsloven indeholder i dag ikke regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed. Det vil således være forældelseslovens og miljøskadeerstatningslovens regler om forældelse af fordringer, som vil skulle finde anvendelse i sådanne tilfælde.

Der henvises til pkt. 2.1.6.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte en ny bemyndigelse som § 76 c i jordforureningslovens kapitel 9, hvorefter miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven og regler fastsat i medfør af loven.

Den foreslåede bemyndigelse vil indebære, at i det omfang EU-retlige bestemmelser om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af regler i direktivet, som gennemført i jordforureningsloven eller i regler fastsat i medfør af loven, ikke vil være forenelige med bestemmelser i dansk ret om forældelse af sådanne fordringer, fastsætter miljøministeren særlige forældelsesregler. Ministeren vil i den forbindelse kunne fastsætte regler om, hvilke regler om forældelse, der i overensstemmelse med relevante EU-retstakter skal gælde for de omfattede fordringer.

Fastsættelse af særlige forældelsesregler vil indebære, at de almindelige regler i forældelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015, og hvor relevant forældelsesregler i anden lovgivning, herunder i miljøskadeerstatningsloven, ikke vil skulle finde anvendelse på de fordringer, som er omfattet af de særlige forældelsesregler.

Begrebet "skade på menneskers sundhed" anvendes bl.a. i IE-ændringsdirektivet. Begrebet antages at skulle omfatte helbredsskader bredt og antages at svare til begreberne "personskade" og "tab af forsørger", som anvendes i forældelsesloven og miljøskadeerstatningsloven.

Med henblik på at gennemføre artikel 79 a, stk. 3, i IE-ændringsdirektivet om forældelse af erstatningskrav som følge af overtrædelse af nationale regler, der gennemfører IE-direktivet med senere ændringer, er det hensigten, at miljøministeren fastsætter regler om, at fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af en overtrædelse af jordforureningslovens kapitel 4 b og regler fastsat i medfør heraf, der vedrører listevirksomheder omfattet af IE-direktivet med senere ændringer, forældes efter 3 år, og at forældelsesfristen løber fra

tidspunktet for overtrædelsens ophør og fordringshaveren har eller med rimelighed kan forventes at have kendskab til fordringen.

Fastsættelse af sådanne regler vil indebære, at den almindelige 3-årige forældelsesfrist, herunder regler om forældelsesfristens begyndelsestidspunkt, og den almindelige 30-årige forældelsesfrist i forældelseslovens § 2, stk. 4, og § 3, stk. 1 og 2, og stk. 3, nr. 1, ikke vil gælde for fordringer på godtgørelse eller erstatning for skade på menneskers sundhed, som er en følge af overtrædelse af jordforureningslovens kapitel 4 b og regler fastsat i medfør heraf, som vedrører listevirksomhed omfattet af IE-direktivet med senere ændringer.

Fastsættelse af sådanne regler vil endvidere indebære, at den 30-årige forældelsesfrist i miljøskadeerstatningslovens § 6, stk. 2, ligeledes ikke vil skulle gælde for fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed, som er en følge af overtrædelse af jordforureningsloven og regler fastsat i medfør heraf, som vedrører listevirksomhed omfattet af IE-direktivet med senere ændringer.

De forventede regler vil medføre, at den 3-årige forældelsesfrist skal regnes fra det tidspunkt, hvor overtrædelsen ophører og fordringshaveren har eller med rimelighed kan forventes at have kendskab til fordringen på godtgørelse eller erstatning, og der vil således ikke gælde nogen absolut forældelsesfrist.

Den foreslåede bemyndigelse vil endvidere kunne udnyttes til at fastsætte andre særlige regler om forældelse af fordringer eller godtgørelse på erstatning for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af jordforureningsloven og regler fastsat i medfør heraf, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Til nr. 3

Overtrædelser af regler i jordforureningsloven, eller af regler fastsat i medfør heraf, kan straffes efter den gældende § 88, stk. 1-3.

Overtrædelse af reglerne kan straffes med bøde, jf. § 88, stk. 1 og 3.

Straffen kan efter den gældende § 88, stk. 2, og efter regler fastsat i medfør af stk. 3, stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, eller der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Det foreslås at nyaffatte § 88, *stk. 2*.

Med den foreslåede § 88, stk. 2, *nr. 1*, kan straffen stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i § 88, stk. 2, for så vidt angår forvoldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, og der er med den foreslåede nyaffattelse ikke tilsigtet nogen ændret retstilstand.

Med den foreslåede § 88, stk. 2, *nr. 2*, kan straffen stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor.

Den foreslåede bestemmelse er ny og det er for det første hensigten, at bestemmelsen vil skulle finde anvendelse på overtrædelse af bestemmelser, der gennemfører IE-direktivet med senere ændringer i jordforureningsloven og regler fastsat i medfør heraf, eller bestemmelser, der gennemfører andre direktiver m.v., i det omfang det er krævet efter EU-retten.

Begrebet "menneskers sundhed" er et EU-retligt begreb og vil skulle forstås i overensstemmelse med artikel 79, stk. 3, litra b, i IE-ændringsdirektivet. Begrebet må antages at skulle forstås som helbredsskader bredt.

IE-direktivet og IE-ændringsdirektivet er i jordforureningsloven særligt gennemført i lovens kapitel 4 b om afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved ophør af driften af bestemte aktiviteter på listevirksomheder og husdyrbrug.

De omfattede overtrædelser vil derfor bl.a. kunne være undladelse af at efterkomme påbud efter § 38 k, stk. 3, eller § 38 m, stk. 2, jf. § 88, stk. 1, nr. 1, og undladelse af at indsende oplæg til, hvordan vurderingen efter § 38 k, stk. 1, skal foretages, jf. § 88, stk. 1, nr. 4. Herudover vil bl.a. overtrædelser af regler i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed fastsat i medfør af kapitel 4 b, kunne være omfattet.

Den foreslåede bestemmelse tilsigter at gennemføre artikel 79, stk. 3, litra b, i IE-ændringsdirektivet i jordforureningsloven, hvorefter de fastsatte sanktioner, hvor relevant, bl.a. skal tage behørigt hensyn til den befolkning, der er berørt af overtrædelsen, under hensyntagen til overtrædelsens indvirkning på målet om at opnå et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed.

Det er for det andet hensigten, at overtrædelser af bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven og regler fastsat i medfør heraf også vil skulle kunne straffes efter den foreslåede bestemmelse i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtigelser.

Med den foreslåede § 88, stk. 2, *nr. 3*, kan straffen stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i § 88, stk. 2, for så vidt angår opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, og der er med den foreslåede nyaffattelse ikke tilsigtet nogen ændret retstilstand.

Til nr. 4

Jordforureningsloven indeholder i dag ikke regler om udmåling af bødestraf ved overtrædelse af § 88, stk. 1 og 2.

Det foreslås med § 88, stk. 7, at i sager om de alvorligste overtrædelser omfattet af stk. 1 eller 2 eller regler fastsat i medfør af stk. 3 skal den maksimale størrelse af bøden til juridiske personer mindst udmåles til 3 pct. af driftsherrens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt, hvis overtrædelsen er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner med senere ændringer.

Den foreslåede bestemmelse vil alene skulle finde anvendelse på de alvorligste overtrædelser af § 88, stk. 1 eller 2, eller af regler fastsat i medfør af stk. 3, begået af en juridisk person, hvis overtrædelsen er omfattet af IE-direktivet med senere ændringer.

Omfattet heraf vil kunne være overtrædelser af regler i IE-direktivet, som er gennemført i jordforureningsloven eller i regler fastsat i medfør af loven og som er straffebelagt efter jordforureningslovens § 88, stk. 2, eller i regler fastsat i medfør af § 88, stk. 3.

IE-direktivet og IE-ændringsdirektivet er i jordforureningsloven særligt gennemført i lovens kapitel 4 b om afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved ophør af driften af bestemte aktiviteter på listevirksomheder og husdyrbrug og i regler udstedt i medfør heraf.

De omfattede overtrædelser vil derfor bl.a. kunne omfatte undladelse af at efterkomme påbud efter § 38 k, stk. 3, eller § 38 m, stk. 2, jf. lovens § 88, stk. 1, nr. 1, og undladelse af at indsende oplæg til, hvordan vurderingen efter § 38 k, stk. 1, skal foretages jf. lovens § 88, stk. 1, nr. 4. Herudover vil bl.a. overtrædelser af regler i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed fastsat i medfør af kapitel 4 b, efter omstændighederne kunne være omfattet. Endvidere vil overtrædelse af § 88, stk. 1, eller af regler fastsat i medfør af stk. 3, kunne være omfattet, i de tilfælde, hvor de subjektive betingelser i § 88, stk. 2, eller i regler fastsat i medfør af stk. 3, ikke er opfyldt, men hvor overtrædelsen vil udgøre en betydelig risiko for menneskers sundhed eller miljøet.

Efter den foreslåede bestemmelse skal den maksimale størrelse af bøden mindst udmåles til 3 pct. af driftsherrens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt. Det følger af IE-ændringsdirektivets præambelbetragtning nr. 51, at maksimumsbeløbet mindst bør være 3 % af aktørens årlige omsætning i Unionen i det regnskabsår, der går forud for det år, hvor bøden pålægges.

Driftsherren (virksomheden) vil skulle forstås i overensstemmelse med definitionen på en driftsleder i IE-direktivets artikel 3, nr. 15, som er en fysisk eller juridisk person, der helt eller delvis driver eller leder et anlæg eller et fyringsanlæg, affaldsforbrændingsanlæg eller affaldsmedforbrændingsanlæg, eller som efter national lovgivning har fået overdraget den afgørende økonomiske dispositionsret over dets tekniske drift, jf. artikel 3, stk. 15. I dansk ret vil en driftsleder være driftsherren (virksomheden).

Ved de alvorligste overtrædelser vil skulle forstås f.eks. overtrædelser af en høj grad af grovhed på grund af deres art, omfang og gentagelse, eller hvis disse overtrædelser udgør en betydelig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, jf. præambelbetragtning nr. 51 i IE-ændringsdirektivet.

Den konkrete bødeudmåling vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10 og miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, dog således, at der skal være mulighed for at kunne udmåle en maksimal bøde i sager om de mest alvorlige overtrædelser, som opfylder kravene i artikel 79, stk. 2, 2. pkt.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at gennemføre artikel 79, stk. 2, 2. pkt., i IE-ændringsdirektivet i jordforureningsloven.

Til § 3

Det foreslås med *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. [februar] 2027.

De ændringer i miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven, der foreslås med denne lov, vil ikke gælde for Færøerne eller Grønland, da miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven ikke gælder for Færøerne eller Grønland, jf. miljøbeskyttelseslovens § 118 og jordforureningslovens § 96, og heller ikke kan sættes i kraft for Færøerne eller Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	Lovforslaget
	§ 1 I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december 2025, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 45 af 23. januar 2018 og senest ved § 3 i lov nr. 355 af 3. marts 2026, foretages følgende ændringer:
Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, EU-Tidende 2012, nr. L 26, side 1, dele af Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget, EF-Tidende 1991, nr. L 375, side 1, som ændret senest ved Rådets direktiv 2006/105/EF af 20. november 2006, EU-Tidende 2006, nr. L 363, side 368, dele af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet), EF-Tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2006/105/EF af 20. november 2006 om tilpasning af direktiv 73/239/EØF, 74/557/EØF og 2002/83/EF vedrørende miljø på grund af Bulgariens og Rumæniens tiltrædelse, EU-Tidende 2006, nr. L 363, side 368, dele af Europa Parlamentets og Rådets direktiv	1. I <i>fodnoten</i> til lovens titel ændres »Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, EU-Tidende 2008, nr. L 311, side 1,« til: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024,«, »om industrielle emissioner, EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17« ændres til: »om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening), EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv

94/62/EF af 20. december 1994 om emballage og emballageaffald, EF Tidende 1994, nr. L 365, side 10, som ændret senest ved Europa Parlamentets og Rådets direktiv 1. I fodnoten til lovens titel ændres »og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/904/EU« til »og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/904/EU«, og efter »EU-Tidende 2019, nr. L 155, side 1« indsættes »og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/884 af 13. marts 2024 om ændring af direktiv 2012/19/EU om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), EU-Tidende 2024, nr. L af 19. marts 2024.« UDKAST Side 26/33 2018/852/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 94/62/EF om emballage og emballageaffald, EU-Tidende 2018, nr. L 150, side 141, dele af Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald, EF-Tidende 1999, nr. L 182, side 1, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, EU-Tidende 2008, nr. L 311, side 1, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/53/EF af 18. september 2000 om udrangerede køretøjer, EF-Tidende 2000, nr. L 269, side 34, som ændret senest ved Europa-Kommissionens direktiv 2011/37/EU af 30. marts 2011 om ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv	2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024« og »og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/884 af 13. marts 2024 om ændring af direktiv 2012/19/EU om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), EU-Tidende 2024, L af 19. marts 2024« ændres til: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/884 af 13. marts 2024 om ændring af direktiv 2012/19/EU om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), EU-Tidende 2024, L af 19. marts 2024, og dele af Rådets og Europa-Parlamentets direktiv (EU) 2024/2881 af 23. oktober 2024 om luftkvaliteten og renere luft i Europa, EU-Tidende, L af 20. november 2024«.
---	--

2000/53/EF om udrangerede køretøjer, EU-Tidende 2011, nr. L 85, side 3, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (vandrammedirektivet), EF-Tidende 2000, nr. L 327, side 1, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/105/EF af 16. december 2008 om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken, om ændring og senere ophævelse af Rådets direktiv 82/176/EØF, 83/513/EØF, 84/156/EØF, 84/491/EØF og 86/280/EØF og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv UDKAST Side 27/33 2000/60/EF, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/96/EF af 27. januar 2003 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), EU-Tidende 2003, nr. L 37, side 24, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/112/EF af 16. december 2008 om ændring af Rådets direktiv 76/768/EØF, 88/378/EØF, 1999/13/EF og direktiv 2000/53/EF, 2002/96/EF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/42/EF med henblik på at tilpasse disse til forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger, EU-Tidende 2008, nr. L 345, side 68, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/108/EF af 8. december 2003 om ændring af direktiv 2002/96/EF om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), EU-Tidende 2003, nr. L 345, side 106,	
---	--

dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og af hjælpning af miljøskader, EU-Tidende 2004, nr. L 143, side 56, som ændret senest ved Europa Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF, 2008/1/EF og forordning (EF) nr. 1013/2006, EU-Tidende 2009, nr. L 140, side 114, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/21/EF af 15. marts 2006 om håndtering af affald fra udvindingsindustrien og om UDKAST Side 28/33 ændring af direktiv 2004/35/EF, EU-Tidende 2006, nr. L 102, side 15, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 596/2009 af 18. juni 2009 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, EU-Tidende 2009, nr. L 188, side 14, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/66/EF af 6. september 2006 om batterier og akkumulatorer og udtjente batterier og akkumulatorer samt om ophævelse af direktiv 91/157/EØF, EU-Tidende 2006, nr. L 266, side 1, som ændret senest ved Europa Parlamentets og Rådets direktiv 2008/103/EF af 19. november 2008 om ændring af direktiv	
---	--

2006/66/EF om batterier og akkumulatorer og udtjente batterier og akkumulatorer, for så vidt angår markedsføring af batterier og akkumulatorer, EU-Tidende 2008, nr. L 327, side 7, dele af Europa Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver, EU-Tidende 2008, nr. L 312, side 3, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/851/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald, EU-Tidende 2018, nr. L 150, side 109, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjeneste ydelser i det indre marked, EU-Tidende 2006, nr. L 376, side 36, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF af 21. oktober 2009 om en ramme for UDKAST Side 29/33 Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider, EU-Tidende 2009, nr. L 309, side 71, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle, EU-Tidende 2010, nr. L 20, side 7, dele af Europa Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner, EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU af 4. juli 2012 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer og om ændring og efterfølgende ophævelse af Rådets direktiv 96/82/EF, EU-Tidende 2012, nr. L	
---	--

197, side 1, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/19/EU af 4. juli 2012 om af fald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), EU-Tidende 2012, nr. L 197, side 38, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/2193/EU af 25. november 2015 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra mellemstore fyringsanlæg, EU-Tidende 2015, nr. L 313, side 1, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/904/EU af 5. juni 2019 om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning, EU-Tidende 2019, nr. L 155, side 1.	
§ 2 a. Miljøministeren kan fastsætte regler om varetagelse af landskabelige hensyn ved administration af loven og regler udstedt i medfør af loven, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser.	2. I § 2 a indsættes efter »landskabelige«: »og klimamæssige«.
	3. Efter § 35 d indsættes: »§ 35 e. Miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om, at bestemte listevirksomheder skal udarbejde, gennemføre og vedligeholde et miljøledelsessystem, udarbejde og inkludere en vejledende omstillingsplan i virksomhedens miljøledelsessystem og foranstalte ekstern revision af miljøledelsessystemet og omstillingsplanen og om fristerne herfor. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om miljøledelsessystemet og

	omstillingsplanen, herunder om indhold, vedligeholdelse og ekstern revision. § 35 f. Tilsynsmyndigheden kan i tilfælde af en krisesituation meddele bestemte listevirksomheder dispensation fra emissionsgrænseværdier eller grænseværdier for miljøpræstationer fastsat på baggrund af bedste tilgængelige teknik i godkendelser meddelt efter § 33, eller i forbindelse med revurdering af godkendelser, jf. §§ 41 a eller 41 b, hvis der derved ikke forårsages væsentlig forurening og alle foranstaltninger, der medfører mindre forurening, er udtømt. <i>Stk. 2.</i> Miljøministeren træffer beslutning om, at der foreligger en krisesituation, jf. stk. 1, og om ophør heraf. <i>Stk. 3.</i> Ministeren fastsætter regler om, hvornår en krisesituation foreligger og om offentliggørelse, herunder udelukkende digitalt, af beslutning om krisesituation og om ophør heraf. <i>Stk. 4.</i> Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke virksomheder der er omfattet af stk. 1, og om ansøgning og behandling af sager om dispensation, herunder om vilkår for og varighed, ændring eller tilbagekaldelse af dispensation, samt om offentliggørelse af, herunder udelukkende digitalt, og underretning om meddelte dispensationer.«
	4. Efter § 64 f indsættes i <i>kapitel 8</i>:

	»§ 64 g. Miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af loven, som sikrer, at berørte personer, der lider skade på deres sundhed som følge af sådanne overtrædelser, har krav på erstatning fra de relevante fysiske eller juridiske personer. <i>Stk. 2.</i> Regler om erstatningskrav, der fastsættes i medfør af stk. 1, skal udformes og anvendes på en sådan måde, at de ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning. § 64 h. Miljøministeren kan fastsætte regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af en overtrædelse af loven og regler fastsat i medfør af loven.«
	5. Efter § 66 indsættes: »§ 66 a. Miljøministeren foretager overvågning i recipientmiljøet, hvis der i godkendelser meddelt efter § 33 eller i forbindelse med revurdering af godkendelser, jf. §§ 41 a eller 41 b, af bestemte listevirksomheder fastsættes lempede krav til emissionsgrænseværdier for forurenende stoffer eller strengere betingelser af hensyn til overholdelse af miljøkvalitetsnormer, end hvad der kan opnås ved den bedste tilgængelige teknik, og de fastsatte

	krav eller betingelser vil få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet. <i>Stk. 2.</i> Miljøministeren kan bestemme, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden skal indsende sagen om godkendelse eller revurdering sammen med det materiale, der har indgået i sagen, jf. stk. 1, til ministeren. Ministeren kan i den forbindelse bestemme, at godkendelsesmyndigheden eller tilsynsmyndigheden skal tilvejebringe yderligere oplysninger og vurderinger til brug for fastlæggelsen af overvågningen i den konkrete sag. <i>Stk. 3.</i> Miljøministeren fastsætter nærmere regler om overvågning, jf. stk. 1, herunder om overvågnings- og målemetoder m.v., samt om offentliggørelse af, herunder udelukkende digitalt, og underretning om overvågningsresultater m.v. Reglerne fastsættes efter forhandling med ministeren for grøn trepart, for så vidt angår overvågning af vand og natur.«
§ 110.--- <i>Stk. 1.---</i> <i>Stk. 2.</i> Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er 1) voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor eller 2) ---	6. I § 110, stk. 2, nr. 1, ændres »derfor eller« til: »derfor,«.

<i>Stk. 3-11.---</i>	
§ 110.--- <i>Stk. 1.---</i> <i>Stk. 2.</i> Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er 1) --- 2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre herunder ved besparelser <i>Stk. 3-11.---</i>	7. I § 110, <i>stk. 2</i>, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer: »2) voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor eller«. Nr. 2 bliver herved nr. 3.
§ 110.--- <i>Stk. 1.---</i> <i>Stk. 2.---</i> <i>Stk. 3.</i> I regler og forskrifter, der udstedes i medfør af §§ 7-10, §§ 12-16, § 17, <i>stk. 3</i>, § 18, § 19, <i>stk. 5</i>, § 19 a, § 27, <i>stk. 3</i>, § 31, <i>stk. 3</i>, § 32 a, <i>stk. 2</i> og 3, § 35, § 35 a, § 35 b, § 35 c, § 37 b, <i>stk. 2</i>, § 39, <i>stk. 4</i>, § 39 b, <i>stk. 2</i>, § 44, § 45, <i>stk. 2, 4, 5</i> og 7, § 45 b, § 45 c, <i>stk. 1</i>, § 45 d, § 46 h, <i>stk. 2</i>, § 46 a, <i>stk. 2</i>, § 46 b, § 47, <i>stk. 2</i>, § 48, § 50 a, <i>stk. 3</i>, § 50 c, § 50 d, § 51, § 51 b, § 53, § 53 c, <i>stk. 3</i>, § 55 c, <i>stk. 2</i>, § 56, <i>stk. 3</i>, § 72 a, <i>stk. 3</i>, § 79 d, § 79 e, § 89, <i>stk. 2</i>, og § 89 a, kan der fastsættes straf af bøde. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år	8. I § 110, <i>stk. 3, 1. pkt.</i>, indsættes efter »§ 35 c,«: »§ 35 e,«.

under tilsvarende omstændigheder som anført i stk. 2. <i>Stk. 4-11. ---</i>	
§ 110.--- <i>Stk. 1-5. ---</i> <i>Stk. 7-12.</i>	9. I § 110 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke: ”Stk. 6. I sager om de alvorligste overtrædelser omfattet af stk. 1 eller 2 eller regler fastsat i medfør af stk. 3 vedrørende listevirksomhed og virksomhed omfattet af kapitel 4 i bekendtgørelse om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler, skal den maksimale størrelse af bøden til juridiske personer mindst udmåles til 3 pct. af driftsherrens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt.» Stk. 6-12 bliver herefter stk. 7-13.
§ 110.--- <i>Stk. 1-8. ---</i> <i>Stk. 9.</i> Bestemmelsen i stk. 8 kan fraviges, når særlige grunde taler herfor. <i>Stk. 10-12. ---</i>	10. I § 110, stk. 9, der bliver stk. 10, ændres »stk. 8« til: »stk. 9«.
	§ 2 I lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:
Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt	1. I <i>fodnoten</i> til lovens titel ændres »Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til

vilde dyr og planter (habitatdirektivet), EF-Tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2006/105/EF af 20. november 2006 om tilpasning af direktiv 73/239/EØF, 74/557/EØF og 2002/83/EF vedrørende miljø på grund af Bulgariens og Rumæniens tiltrædelse, EU-Tidende 2006, nr. L 363, side 368, Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald, EF-Tidende 1999, nr. L 182, side 1, som ændret senest ved Europa- Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, EU-Tidende 2008, nr. L 311, side 1, dele af Europa- Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, EU-Tidende 2004, nr. L 143, side 56, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF, 2008/1/EF og forordning (EF) nr. 1013/2006, EU-Tidende 2009, nr. L 140, side 114, dele af Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet), EU-	Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i traktatens artikel 251, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol, EU-Tidende 2008, nr. L 311, side 1,« til: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024,«, og »om industrielle emissioner, EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17« ændres til: »om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse), EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald, EU-Tidende, L af 15. juli 2024,«.
---	--

Tidende 2010, nr. L 20, side 7, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner, EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17 og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, EF-Tidende 2000, nr. L 327, side 1.	
	2. Efter § 76 a indsættes i <i>Kapitel 9</i>: »§ 76 b. Miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om erstatningsansvar for skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af loven, som sikrer, at berørte personer, der lider skade på deres sundhed som følge af sådanne overtrædelser, har krav på erstatning fra de relevante fysiske eller juridiske personer. <i>Stk. 2.</i> Regler om erstatningskrav, der fastsættes i medfør af stk. 1, skal udformes og anvendes på en sådan måde, at de ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning. § 76 c. Miljøministeren fastsætter, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser, regler om forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade på menneskers sundhed som følge af en overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af loven.«

§ 88.--- <i>Stk. 2.</i> Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, eller der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.	3. § 88, stk. 2, affattes således: »<i>Stk. 2.</i> Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er 1) voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, 2) voldt skade på menneskers sundhed eller fremkaldt fare derfor, eller 3) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.«
<i>Stk. 3-6.---</i>	4. I § 88 indsættes som <i>stk. 7</i>: »<i>Stk. 7.</i> I sager om de alvorligste overtrædelser omfattet af <i>stk. 1</i> eller <i>2</i> eller regler fastsat i medfør af <i>stk. 3</i> skal den maksimale størrelse af bøden til juridiske personer mindst udmåles til 3 pct. af driftsherrens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt, hvis overtrædelsen er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner med senere ændringer.«
	§ 3 <i>Stk. 1.</i> Loven træder i kraft den 1. [februar] 2027.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/1785

af 24. april 2024

om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Kommissionens meddelelse af 11. december 2019 med titlen »Den europæiske grønne pagt« udgør Europas strategi for at sikre en klimaneutral, ren og cirkulær økonomi senest i 2050, optimere ressourceanvendelse, -genbrug og -forvaltning og minimere forureningen, samtidig med at behovet for virkelig forandringsskabende politikker samt behovet for at beskytte borgernes sundhed og trivsel mod miljørelaterede risici og virkninger anerkendes. Den har også til formål at sikre, at en sådan omstilling er retfærdig og inklusiv, og at ingen lades i stikken. Unionen er også fuldt ud engageret i Parisaftalen ⁽⁴⁾, 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og dens mål for bæredygtig udvikling samt dens inddragelse i Verdenssundhedsorganisationen. Unionens kemikaliestrategi med bæredygtighed for øje fra oktober 2020 og handlingsplanen for nulforurening, der blev vedtaget i maj 2021, omhandler specifikt forureningsaspekterne i den europæiske grønne pagt. Parallelt hermed understreges omstillingsteknologiernes potentielle rolle yderligere i den nye industristrategi for Europa. Andre særligt relevante politikker i forbindelse med revisionen af Europa-Parlamentets og Rådet direktiv 2010/75/EU ⁽⁵⁾ omfatter den europæiske klimalov ⁽⁶⁾, »Fit for 55«-pakken, metanstrategien og metantilsagnet afgivet i Glasgow, klimatilpasningsstrategien, biodiversitetsstrategien, jord til bord-strategien, jordbundsstrategien og initiativet om bæredygtige produkter. Som led i Unionens reaktion på den russiske angrebskrig mod Ukraine foreslås der i meddelelsen »REPowerEU« desuden en fælles europæisk aktion for at støtte diversificeringen af energiforsyningen, fremskynde omstillingen til vedvarende energi og forbedre energieffektiviteten.
- (2) Kommissionen bebudede i den europæiske grønne pagt en revision af Unionens foranstaltninger til afbødning af forurening fra store industrianlæg, herunder en gennemgang af lovgivningens sektorspecifikke anvendelsesområde, og af hvordan dette kan bringes i fuld overensstemmelse med klima- og energipolitikkerne samt politikkerne for den cirkulære økonomi. Desuden opfordres der i handlingsplanen for nulforurening, handlingsplanen for den cirkulære økonomi og jord til bord-strategien også til en forbedring af resourceeffektiviteten og genbrug, samtidig med at forurenende emissioner reduceres ved kilden, herunder kilder, der ikke i øjeblikket er omfattet af direktiv 2010/75/EU. Bekæmpelse af forurening fra visse agroindustrielle aktiviteter og samtidig fremme bæredygtige landbrugsmetoder, der har mange sidegevinster for miljø- og klimamålene i den europæiske grønne pagt, kræver, at de omfattes af nævnte direktivs anvendelsesområde.

- (3) Unionens udvindingsindustri er afgørende for at nå målene i den europæiske grønne pagt og Unionens industristrategi, herunder eventuelle ajourføringer af nævnte strategi. Metaller er af strategisk betydning for den digitale og grønne omstilling, omstillingen af energi, materialer og den cirkulære økonomi samt for styrkelsen af Unionens økonomiske modstandsdygtighed og autonomi. For at nå disse mål er det nødvendigt at videreudvikle en bæredygtig indenlandsk kapacitet og forsyning, navnlig i lyset af den stigende globale efterspørgsel, forsyningskædernes sårbarhed og de geopolitiske spændinger. Dette kræver effektive, skræddersyede og harmoniserede foranstaltninger for at sikre, at den bedste tilgængelige teknik fastlægges og anvendes, således at de processer, som anvendes, både er de mest effektive og har den lavest mulige indvirkning på menneskers sundhed og miljøet. Forvaltningsmekanismerne i direktiv 2010/75/EU, som inddrager eksperter fra industrien tæt i udviklingen af konsensusbaserede og skræddersyede miljøkrav, vil støtte en bæredygtig vækst i disse aktiviteter i Unionen. Udviklingen og tilgængeligheden af fælles aftalte standarder vil skabe lige vilkår i Unionen og samtidig sikre et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og miljøet. Det er derfor hensigtsmæssigt at medtage disse aktiviteter i anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU, jf. dog Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1252 (7). Direktivet om industrielle emissioner vil støtte industrien i Unionen i at udvikle projekter og fremme bæredygtig og konsensusbaseret vækst i mineaktiviteterne i Unionen i overensstemmelse med 2030-benchmarkene i forordningen om kritiske råstoffer. Direktivet om industrielle emissioner vil bidrage til at opfylde målene for forordningen om kritiske råstoffers strømlinede godkendelsesproces ved at støtte medlemsstaterne med hensyn til fastsættelse af driftsgodkendelsesvilkår og hurtig udstedelse af godkendelser.
- (4) Denne ændringsretsakt bør præcisere, at der bør tages hensyn til olfaktorisk forurening ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT) og udstedelse eller revidering af godkendelser.
- (5) Som led i udstedelsen og revideringen af godkendelser bør der udtrykkeligt tages hensyn til den potentielle forværring af industriudledninger på vandområders tilstand som følge af variationer i vandgennemstrømningsdynamikken.
- (6) Opdræt af husdyr forårsager udledning af betydelige forurenende emissioner til luft og vand. For at reducere disse emissioner, herunder af ammoniak, metan, nitrater og drivhusgasser, og dermed forbedre luft-, vand- og jordkvaliteten er det nødvendigt at sænke den tærskel, over hvilken svine- og fjerkræanlæg er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU. Kommissionen bør derfor vurdere og forelægge Europa-Parlamentet og Rådet rapport om behovet for en EU-indsats for på omfattende vis at gribe ind over for emissionerne fra husdyropdræt, navnlig kvæg, under hensyntagen til de forskellige instrumenter, der er til rådighed, og de særlige forhold i sektoren. Sideløbende hermed bør Kommissionen også på grundlag af dokumentation vurdere og aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om behovet for en EU-indsats for at nå målet om global miljøbeskyttelse for så vidt angår produkter, der markedsføres på det indre marked, gennem forebyggelse og bekæmpelse af emissioner fra husdyrbrug på en måde, der er i overensstemmelse med Unionens internationale forpligtelser.
- (7) I de relevante BAT-krav tages hensyn til disse anlægs karakter, størrelse, belægningsgrad og kompleksitet, herunder de særlige forhold, der gør sig gældende for opdrætssystemer, og de forskellige miljøvirkninger, de kan have. Proportionalitetskravene i de bedste tilgængelige teknikker har til formål at tilskynde landbrugerne til at gennemføre den nødvendige omstilling til stadig mere miljøvenlige landbrugsmetoder.
- (8) Opdræt af svin i anlæg, der drives under økologiske produktionsordninger eller med lav belægningsgrad, bør undtages fra anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU, da de bidrager positivt til landskabsbevarelse, forebyggelse af skovbrande og beskyttelse af den biologiske mangfoldighed og levesteder. Undtagelsen bør omfatte anlæg med opdræt af svin på græs med lav belægningsgrad, hvor dyrene opdrættes udenfor en stor del af året, navnlig i dagtimerne, og hvor vej- og sikkerhedsforholdene sikrer dyrenes velfærd, eller som opdrættes udenfor afhængig af

årstiden. Det areal, der anvendes til beregning af belægningsgraden, bør anvendes til græsning for anlæggets dyr eller til dyrkning af foder eller foderafgrøder, der anvendes til fodring af anlæggets dyr.

- (9) Unionen har et ansvar for fortsat at spille en ledende rolle i den globale klimaindsats, herunder ved at opfylde målet om en klimaneutral Union senest i 2050 i overensstemmelse med Parisaftalen. Indgriben over for metanemissioner fra husdyr på verdensplan vil bidrage til reduktionen af drivhusgasemissioner. Denne reduktion er tvingende nødvendig, hvis verden skal holde stigningen af den globale gennemsnitstemperatur et godt stykke under 2 °C over det førindustrielle niveau og fortsætte bestræbelserne på at begrænse temperaturstigningen til 1,5 °C over det førindustrielle niveau.
- (10) I jord til bord-strategien (F2F) er der givet tilsagn om at fremme den globale omstilling til bæredygtige fødevarer i standardiseringsorganer og at lede arbejdet med internationale bæredygtighedsstandarder. Unionen vil fortsat slå til lyd for internationale standarder i de relevante internationale organer og tilskynde til produktion af landbrugsfødevarer, der opfylder høje standarder for sikkerhed og bæredygtighed. Som anført i Kommissionens rapport »Anvendelse af EU's sundheds- og miljøstandarder på importerede landbrugs- og fødevarer« bidrager ambitiøse sundheds-, miljø- og andre bæredygtighedsstandarder og målsætninger desuden til at opfylde legitime målsætninger i forbindelse med globale problemstillinger, også i overensstemmelse med One Health-tilgangen. EU vil videreføre sine bestræbelser på multilateralt plan for at opnå en global konsensus om behovet for handling og internationalt vedtagne standarder.
- (11) Unionen bør også gå forrest i det internationale samarbejde om at skabe et åbent og retfærdigt multilateralt system, hvor bæredygtig handel fungerer som en vigtig katalysator for den grønne omstilling. I overensstemmelse med revisionen af Unionens politik for handel og bæredygtig udvikling og Kommissionens meddelelse »Handelspartnerskabernes styrke: sammen om grøn og retfærdig økonomisk vækst« er det vigtigt at involvere partnere i en samarbejdsproces for at fremme international miljøforvaltning og overholdelse af internationale miljøstandarder.
- (12) For at undgå kunstig opdeling af bedrifter, der kan føre til en reduktion af bedriftens kapacitet for storkreaturer (»SK«) til et niveau, der ligger under de tærskler, der er fastsat i bilag Ia for anvendelsen af dette direktiv, bør medlemsstaterne vedtage foranstaltninger for at sikre, at hvis to eller flere anlæg er placeret tæt på hinanden, og hvis deres driftsleder er den samme, eller hvis anlæggene kontrolleres af driftsledere, der er forpligtet af et økonomisk eller retligt forhold, kan den kompetente myndighed betragte disse anlæg som én enhed ved med henblik på beregningen af storkreaturkapaciteten. Tærsklen for blandet landbrug bør ikke anvendes til at omgå tærsklen for hvert enkelt dyr.
- (13) Der vil sandsynligvis ske en betydelig stigning i antallet af store anlæg, der producerer batterier til elektriske køretøjer i Unionen, frem til og efter 2030, hvilket vil øge Unionens andel af den globale batteriproduktion. Flere af aktiviteterne i batteriværdikæden er allerede reguleret ved direktiv 2010/75/EU, og batterier reguleres som produkter ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1542 ⁽⁸⁾. Det er dog stadig nødvendigt at medtage store anlæg, der fremstiller batterier, i anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU for at sikre, at de også er omfattet af kravene i direktiv 2010/75/EU. Hvis store anlæg, der fremstiller batterier, i modsætning til anlæg, der kun samler batterier, medtages i anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU, vil det på en holistisk måde forbedre batteriernes bæredygtighed og minimere deres indvirkning på miljøet i hele deres livscyklus. Dette vil bidrage til vækst i batteriproduktionen, som er mere bæredygtig.
- (14) For at styrke offentlighedens adgang til miljøoplysninger yderligere er det nødvendigt at præcisere, at godkendelser til anlæg, der er udstedt i henhold til direktiv 2010/75/EU, skal stilles gratis til

rådighed for offentligheden på internettet og uden at begrænse adgangen til registrerede brugere, samtidig med at fortrolige forretningsoplysninger beskyttes.

- (15) Medlemsstaterne bør udvikle elektroniske godkendelsessystemer, der mindsker den administrative byrde for driftsledere og kompetente myndigheder, forbedrer offentlighedens adgang til oplysninger og letter offentlighedens deltagelse i godkendelsesprocedurerne. Kommissionen bør støtte medlemsstaterne i udviklingen af elektroniske godkendelser ved at tilrettelægge udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne og yde vejledning om bedste praksis.
- (16) Virkningerne af forurening, herunder som følge af hændelser eller uheld, kan række ud over en medlemsstats område. I sådanne tilfælde, og uden at det berører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU ⁽⁹⁾, skal der ske en omgående informationsudveksling og tæt koordinering mellem de kompetente myndigheder i de medlemsstater, som er eller kan blive berørt af sådanne hændelser, for at begrænse følgerne for menneskers sundhed og miljøet af hændelser eller uheld og hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld. I tilfælde af hændelser eller uheld, der mærkbart berører miljøet eller menneskers sundhed i en anden medlemsstat, bør informationsudveksling og grænseoverskridende og tværfagligt samarbejde mellem de berørte medlemsstater derfor fremmes for at begrænse følgerne for miljøet og menneskers sundhed og hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld.
- (17) Medlemsstaterne bør også vedtage foranstaltninger til sikring af overholdelse med henblik på at fremme, overvåge og håndhæve overholdelsen af de forpligtelser, der påhviler fysiske eller juridiske personer i henhold til direktiv 2010/75/EU. Som led i foranstaltningerne til sikring af overholdelse bør medlemsstaterne sikre, at de nationale myndigheder med ansvar for gennemførelsen og håndhævelsen af dette direktiv, råder over et tilstrækkeligt antal kvalificerede medarbejdere og tilstrækkelige finansielle, tekniske og teknologiske ressourcer for at de effektivt kan udføre deres opgaver i forbindelse med gennemførelsen af dette direktiv.
- (18) Som led i sådanne foranstaltninger bør de kompetente myndigheder endvidere kunne indstille driften af et anlæg, hvis en vedvarende manglende overholdelse af godkendelsesvilkårene og den manglende gennemførelse af inspektionsrapportens resultater medfører en fare for menneskers sundhed eller risikerer i betydeligt omfang at påvirke miljøet negativt, for at afhjælpe denne fare.
- (19) I tilfælde af forurening, der påvirker drikkevandsressourcerne, herunder grænseoverskridende ressourcer, eller påvirker spildevandsinfrastrukturen, bør den kompetente myndighed underrette de berørte drikkevands- og spildevandsdriftsledere om de foranstaltninger, der er truffet for at forebygge eller afhjælpe den skade, som forureningen forårsager på menneskers sundhed eller miljøet.
- (20) Evalueringen af direktiv 2010/75/EU konkluderede, at der er behov for at styrke forbindelserne mellem nævnte direktiv og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 ⁽¹⁰⁾ med henblik på en bedre håndtering af risiciene ved anvendelse af kemikalier i anlæg, der falder ind under anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU. For at udvikle synergier mellem det arbejde, der udføres af Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) vedrørende kemikalier, og udarbejdelsen af BAT-referencedokumenter i henhold til direktiv 2010/75/EU bør ECHA tildeles en formel rolle i udarbejdelsen af BAT-referencedokumenter.
- (21) Kommissionen bør tilskynde interessenter og repræsentanter for civilsamfundet, herunder NGO'er, der er involveret i fremme af beskyttelsen af menneskers sundhed eller miljøet, til at deltage i forummet for udveksling af oplysninger. Kommissionen bør sikre at Det Europæiske Miljøagents deltager i udvekslingen af oplysninger, hvor udvekslingen af oplysninger vil drage fordel af agenturets ekspertise. I betragtning af udvidelsen af anvendelsesområdet og den stigende arbejdsbyrde i udvekslingsforummet og den tekniske arbejdsgruppe bør Kommissionen afsætte

tilstrækkelige ressourcer og vedtage de nødvendige ændringer, herunder ved at ændre Kommissionens gennemførelsesafgørelse 2012/119/EU ⁽¹¹⁾, for at sikre, at forummet og den tekniske arbejdsgruppe fungerer.

- (22) For at lette udvekslingen af informationer til brug for fastsættelsen af de emissionsniveauer og miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik, og samtidig bevare integriteten af fortrolige forretningsoplysninger, bør procedurerne for håndtering af oplysninger, der kan betragtes som fortrolige forretningsoplysninger eller kommercielt følsomme oplysninger, herunder betingelser i forbindelse med anonymisering for visse kategorier af interessenter, samt oplysninger indsamlet fra industrien i forbindelse med udvekslingen af informationer organiseret af Kommissionen med henblik på udarbejdelse, revidering eller ajourføring af BAT-referencedokumenter, præciseres. Det bør sikres, at enkeltpersoner, der deltager i udvekslingen af informationer, ikke udveksler oplysninger, der kan betragtes som fortrolige forretningsoplysninger eller kommercielt følsomme oplysninger, med repræsentanter for virksomheder eller erhvervssammenslutninger, der har en økonomisk interesse i de pågældende industrielle aktiviteter og relaterede markeder. En sådan udveksling af informationer berører ikke Unionens konkurrencelovgivning, navnlig artikel 101 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).
- (23) Dette direktiv skaber ingen forpligtelser til at videregive fortrolige forretningsoplysninger til offentligheden ud over dem, der allerede er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF ⁽¹²⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/943 ⁽¹³⁾.
- (24) For at sikre beskyttelsen af menneskers sundhed og miljøet som helhed er der behov for synergier og koordinering med anden relevant EU-miljølovgivning i alle faser af gennemførelsen af direktiv 2010/75/EU. Alle relevante kompetente myndigheder med ansvar for overholdelse af den relevante EU-miljølovgivning, bør derfor høres behørigt, inden der udstedes en godkendelse i henhold til nævnte direktiv.
- (25) Med henblik på løbende forbedring af anlæggenes miljøpræstationer og sikkerhed, herunder ved at forebygge affaldsproduktion, optimere ressourceudnyttelsen og genbrug af vand og forebygge eller reducere de risici, der er forbundet med anvendelsen af farlige stoffer, bør driftsledere af anlæg etablere og gennemføre et miljøledelsessystem (EMS) i overensstemmelse med dette direktiv og relevante BAT-konklusioner og gøre relevante dele tilgængelige for offentligheden. Før de relevante dele af deres miljøledelsessystem gøres tilgængelige for offentligheden, bør driftslederne have mulighed for at redigere i eller undlade at medtage fortrolige forretningsoplysninger. En sådan mulighed bør gælde restriktivt under hensyntagen til den offentlige interesse i offentliggørelse i det konkrete tilfælde. Miljøledelsessystemet bør også omfatte risikostyring i forbindelse med anvendelsen af farlige stoffer og en analyse af den mulige erstatning af farlige stoffer med sikrere alternativer.
- (26) For at sikre at miljøledelsessystemet er i overensstemmelse med kravene i direktiv 2010/75/EU, bør miljøledelsessystemet gennemgås af driftslederen og auditeres af en ekstern auditor, som driftslederen har indgået kontrakt med. Auditoren skal enten være et overensstemmelsesvurderingsorgan, der er akkrediteret i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 ⁽¹⁴⁾, jf. ISO 17021, eller enhver fysisk eller juridisk person, der har opnået en licens som miljøverifikator i overensstemmelse med artikel 2, nr. 20), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009 ⁽¹⁵⁾.
- (27) For at støtte dekarbonisering, ressourceeffektivitet og en cirkulær økonomi bør BAT-konklusionerne omfatte bindende miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med BAT, og vejledende miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med nye teknikker, for individuelle processer med lignende egenskaber som f.eks. energibærere, råmaterialer, produktionsenheder og slutprodukter, og en høj grad af ensartethed i hele Unionen, i tilfælde hvor de data, der stilles til rådighed i forbindelse med udveksling af oplysninger til støtte for fastlæggelsen af BAT, er

tilstrækkeligt robuste. BAT-konklusionerne bør også omfatte vejledende benchmarks for andre tilfælde, som driftsledere skal medtage i deres miljøledelsessystem, i tilfælde hvor miljøpræstationerne i høj grad afhænger af særlige forhold ved processerne. De miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med BAT, og benchmarkene kan omfatte forbrugsniveauer, ressourceeffektivitets- og genbrugsniveauer, der omfatter materialer, vand og energiressourcer, affaldsniveauer og andre niveauer, der opnås på nærmere angivne referencevilkår. Miljøpræstationsniveauer og benchmarks bør etableres under hensyntagen til de ressourcer, der er nødvendige for omdannelsen af anlæg, der har til formål at reducere drivhusgasemissionerne, samt efterspørgselsdrevne variationer i ressourcebehovet for specifikke produkter såsom variationer i vandforbruget. Den kompetente myndighed bør i godkendelsen fastsætte bindende intervaller for miljøpræstationer som fastsat i BAT-konklusionerne samt bindende grænseværdier for miljøpræstationer vedrørende vand og vejledende niveauer for miljøpræstationer vedrørende affald og ressourcer bortset fra vand, som ikke er miljømæssigt mindre strenge end de bindende intervaller, forudsat at den nedre ende af det obligatoriske interval sikres. Driftslederen bør medtage benchmarkene i miljøledelsessystemet.

(28) Det er nødvendigt yderligere at præcisere de betingelser, hvorunder den kompetente myndighed ved fastsættelsen af emissionsgrænseværdier for udledning af forurenende stoffer til vand i en godkendelse udstedt i henhold til direktiv 2010/75/EU kan tage hensyn til nedstrømsbehandlingsprocesserne i et spildevandsrensningsanlæg. Emissionsgrænseværdierne bør specificeres på en måde, der sikrer, at sådanne udledninger ikke fører til øget udledning af forurenende stoffer til vandrecipienter eller hindrer kapaciteten eller muligheden for at genvinde ressourcer fra spildevandsbehandlingsstrømmen sammenlignet med en situation, hvor anlægget anvender den bedste tilgængelige teknik og opfylder de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik for direkte udledning.

(29) Et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og miljøet som helhed kræver bl.a., at der i godkendelser fastsættes emissionsgrænseværdier på et niveau, der sikrer, at de gældende emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik som fastlagt i BAT-konklusionerne overholdes. Emissionsniveauer forbundet med de bedste tilgængelige teknikker (BAT-AEL'er) udtrykkes normalt som intervaller snarere end som enkelte værdier for at afspejle de forskelle inden for en given type anlæg, der resulterer i variationer i de miljøpræstationer, der opnås ved anvendelse af BAT. En given bedste tilgængelige teknik vil f.eks. ikke præstere på samme måde i forskellige anlæg, nogle bedste tilgængelige teknikker er måske ikke egnede til brug i visse anlæg, eller en kombination af bedste tilgængelige teknikker kan være mere effektiv i forbindelse med nogle forurenende stoffer eller miljømedier end andre. Opnåelsen af et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og miljøet som helhed er blevet bragt i fare som følge af praksis med at fastsætte emissionsgrænseværdier i den mindst krævende ende af de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik, uden at tage hensyn til et givet anlægs potentiale til at opnå lavere emissionsniveauer ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. En sådan praksis afskrækker frontløbere fra at indføre mere effektive teknikker og hindrer opnåelsen af lige vilkår, som sikrer et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet. For at reducere emissionerne bør den kompetente myndighed fastsætte emissionsgrænseværdier på det strengeste opnåelige niveau for det specifikke anlæg under hensyntagen til hele BAT-AEL-intervallet samt virkninger på tværs af medierne. Emissionsgrænseværdierne bør baseres på en vurdering foretaget af driftslederen, som analyserer gennemførligheden af at overholde den strengeste ende af BAT-AEL-intervallet og sigter mod at opnå de bedst mulige miljøpræstationer for de specifikke anlæg, medmindre driftslederen påviser, at anvendelsen af den bedste tilgængelige teknik som beskrevet i BAT-konklusionerne kun giver det pågældende anlæg mulighed for at overholde mindre strenge emissionsgrænseværdier. For at støtte fastsættelsen af emissionsgrænseværdier i godkendelser og vedtagelsen af almindelige bindende forskrifter bør BAT-konklusionerne indeholde oplysninger om de omstændigheder, der gør det muligt at opnå lavere emissionsniveauer inden for det BAT-AEL-interval, der er fastsat for kategorier af anlæg med lignende egenskaber. Ved fastsættelse af

emissionsgrænseværdier inden for BAT-AEL-intervallet finder dispensationsproceduren ikke anvendelse.

- (30) BAT-konklusionerne bør indkredse nye teknikker og den bedste tilgængelige teknik, som industrielle driftsledere kan anvende for at omstille anlæg til at være i overensstemmelse med Unionens mål om en bæredygtig, ren, cirkulær og klimaneutral økonomi. De kompetente myndigheder bør have mulighed for at give industrielle driftsledere tilstrækkelig tid til at gennemføre gennemgribende industriel omstilling, som kræver betydelige investeringer via bedste tilgængelige teknikker eller nye teknikker, der indebærer en større ændring af konstruktion eller teknologi eller til at udskifte et eksisterende anlæg som beskrevet i BAT-konklusionerne og fastlagt i en omstillingsplan.
- (31) I de seneste år har ekstraordinære krisesituationer påvirket Unionen og dens medlemsstater, såsom covid-19-pandemien og den russiske aggressionskrig mod Ukraine. Disse kriser har pludselig og direkte påvirket forsyningen af energi og samfundskritiske ressourcer, materialer eller udstyr, hvilket har ført til alvorlig mangel og forstyrrelse, som det er nødvendigt at reagere hurtigt på. Hvor kriser kræver en sådan reaktion, kan det være nødvendigt at fastsætte emissionsgrænseværdier og grænseværdier for miljøpræstationer, som er mindre strenge end niveauerne i BAT-konklusionerne for at opretholde energiproduktionen eller produktionen af andet udstyr af kritisk betydning eller for at muliggøre kritiske anlægs fortsatte drift. Nødvendigheden af at fastsætte mindre strenge emissionsgrænseværdier eller grænseværdier for miljøpræstationer skal vejes op mod behovet for såvel at beskytte miljøet og menneskers sundhed som at sikre lige vilkår og det indre markeds integritet. Derfor kan der kun fastsættes mindre strenge grænseværdier som en sidste udvej, når alle foranstaltninger, der medfører mindre forurening, er udtømt. Den kompetente myndighed bør sikre, at der ikke forårsages væsentlig forurening som følge af emissioner fra anlægget. For at overvåge indvirkningen på miljøet og folkesundheden bør emissionerne overvåges. For at sikre lige vilkår og beskytte det indre marked bør Kommissionen kunne give nøje vejledning med hensyn til ekstraordinære krisesituationer og de omstændigheder omkring dem, der kan tages i betragtning. Kommissionen bør kontrollere, at sådanne dispensationer, der er indrømmet af medlemsstaterne, er berettigede, og fremsætte indsigelser, hvis den konkluderer, at en dispensation ikke er berettiget, i hvilket tilfælde medlemsstaten straks bør revidere dispensationen.
- (32) Medlemsstaterne bør kunne vælge at undtage visse forbrændingsenheder eller enheder, som udleder kuldioxid, jf. bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF ⁽¹⁶⁾, fra energieffektivitetskravene i godkendelsesvilkårene.
- (33) For at forebygge eller minimere emissionen af forurenende stoffer fra anlæg, der er omfattet af direktiv 2010/75/EU, og for at skabe lige vilkår i hele Unionen bør betingelserne for dispensation fra emissionsgrænseværdier skærpes i overensstemmelse med generelle principper, herunder et krav om, at de regelmæssigt skal revurderes for at sikre at gennemførelsen af sådanne dispensationer i hele Unionen er mere harmoniseret. Sådanne dispensationer fra emissionsgrænseværdier bør desuden ikke gives, hvis de kan bringe overholdelsen af miljøkvalitetsnormer i fare.
- (34) Evalueringen af direktiv 2010/75/EU konkluderede, at der var en vis ulighed i tilgangen til vurdering af overholdelsen for anlæg, der er omfattet af nævnte direktivs kapitel II. For at opnå et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, sikre en konsekvent gennemførelse af EU-retten og lige vilkår i hele Unionen, samtidig med at virksomhedernes og de offentlige myndigheders administrative byrde minimeres, bør Kommissionen fastsætte fælles regler for vurdering af overholdelsen af emissionsgrænseværdier og validering af målte niveauer for emissioner til både luft og vand baseret på den bedste tilgængelige teknik. Disse regler for vurdering af overholdelsen bør gå forud for reglerne i kapitel III og IV om vurdering af overholdelsen af emissionsgrænseværdierne i bilag V og VI til direktiv 2010/75/EU.

- (35) Miljøkvalitetsnormer bør forstås som alle de krav, der er fastsat i EU-retten, f.eks. EU-lovgivningen om luft eller vand, og som skal være opfyldt på et givet tidspunkt i et givet miljø eller en bestemt del heraf. Derfor er det hensigtsmæssigt at præcisere, at de kompetente myndigheder ved udstedelsen af en godkendelse til et anlæg ikke kun bør fastsætte betingelser for at sikre, at anlæggets drift er i overensstemmelse med BAT-konklusionerne, men også, hvor det er relevant for at reducere anlæggets specifikke bidrag til forureningen i det pågældende område, og under hensyntagen til koncentrationen af de berørte forurenende stoffer i recipientmiljøet, fastsætte specifikke supplerende betingelser i godkendelsen, som er strengere end dem, der er fastsat i de relevante BAT-konklusioner, for at sikre, at anlægget overholder miljøkvalitetsnormerne. Sådanne betingelser kan bestå i at fastsætte strengere emissionsgrænseværdier, emissionsbelastningsgrænser for forurenende stoffer eller begrænse anlæggets drift eller kapacitet.
- (36) Godkendelsesvilkårene bør jævnligt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres af den kompetente myndighed for at sikre, at den relevante lovgivning overholdes. Sådanne revurderinger eller ajourføringer bør også finde sted, hvis det er nødvendigt for, at anlægget kan opfylde en miljøkvalitetsnorm, herunder i tilfælde af en ny eller revideret miljøkvalitetsnorm, eller hvis recipientmiljøets tilstand kræver en revurdering af godkendelsen for at opnå overensstemmelse med de planer og programmer, der er fastsat i EU-lovgivningen, f.eks. vandområdeplanerne i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF ⁽¹⁷⁾.
- (37) Parterne i Århuskonventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet godkendte på deres syvende møde Århuskonventionens tilsynsudvalgs konklusioner i sag ACCC/C/2014/121, ifølge hvilke Den Europæiske Union ikke overholder konventionens artikel 6, stk. 10, ved at indføre en retlig ramme, der ikke giver mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med revurderinger og ajourføringer i henhold til artikel 21, stk. 3 og 4, og artikel 21, stk. 5, litra b) og c), i direktiv 2010/75/EU. Disse konklusioner er blevet godkendt af Unionen og dens medlemsstater, og for at sikre fuld overholdelse af Århuskonventionen er det nødvendigt at præcisere, at medlemmerne af den berørte offentlighed tidligt og effektivt bør have mulighed for at deltage i udstedelsen eller ajourføringen af godkendelsesvilkår fastsat af den kompetente myndighed, også hvis godkendelsesvilkårene revurderes efter offentliggørelsen af afgørelser om BAT-konklusioner vedrørende anlæggets hovedaktivitet, hvis den bedste tilgængelige teknik udvikler sig på en sådan måde, at det bliver muligt at nedbringe emissionerne betydeligt, hvis det af hensyn til driftssikkerheden er påkrævet, at der anvendes andre teknikker, og hvis det er nødvendigt for at opfylde en ny eller revideret miljøkvalitetsnorm.
- (38) Som præciseret i Domstolens praksis ⁽¹⁸⁾ må medlemsstaterne ikke begrænse den juridiske ret til at anfægte en afgørelse truffet af en offentlig myndighed til de medlemmer af den berørte offentlighed, der har intervenseret i den forudgående administrative procedure for vedtagelse af en sådan afgørelse. Som ligeledes præciseret Domstolens praksis ⁽¹⁹⁾ kræver effektiv adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet og effektive retsmidler bl.a., at medlemmerne af den berørte offentlighed bør have ret til ved den domstol eller andet ved lov nedsat uafhængigt og upartisk organ, der har kompetence, at begære, at der træffes foreløbige forholdsregler, som kan forebygge denne forurening, herunder i givet fald ved midlertidigt at udsætte den anfægtede godkendelse. Det bør derfor præciseres, at søgsmålskompetencen ikke bør gøres betinget af den rolle, som medlemmet af den berørte offentlighed spillede under deltagelsen i beslutningsprocedurerne, navnlig med hensyn til udstedelse af godkendelser og lukninger af anlæg, i henhold til dette direktiv. Desuden bør enhver prøvelsesprocedure være rimelig, afbalanceret, hurtig og ikke uoverkommeligt dyr og stille tilstrækkelige og effektive retsmidler til rådighed, inklusive foreløbige retsmidler, alt efter hvad der er relevant. For så vidt angår bedrifter med husdyrproduktion bør en indstilling af driften under ingen omstændigheder berøre videreførelsen af aktiviteter, der er nødvendige af hensyn til dyrenes velfærd.

- (39) Der bør indledes et grænseoverskridende samarbejde forud for udstedelsen af godkendelser, hvis mere end én medlemsstat kan blive berørt af driften af et anlæg, og det bør omfatte forudgående information og høring af medlemmerne af den berørte offentlighed og af de kompetente myndigheder i de andre medlemsstater, som kan blive berørt.
- (40) Evalueringen af direktiv 2010/75/EU viste, at samarbejdet, selv om det har til hensigt at fremme omstillingen af den europæiske industri, ikke er tilstrækkeligt dynamisk, og at det ikke støtter udbredelsen af innovative processer og teknologier i tilstrækkelig grad, herunder dem, der er afgørende for den dobbelte grønne og digitale omstilling og opfyldelsen af målene i den europæiske klimalov. Uden at foreskrive anvendelse af nogen teknik eller specifik teknologi er det derfor hensigtsmæssigt at lette afprøvning og brug af ny teknik med forbedrede miljøpræstationer, at lette samarbejdet med forskere og industrier i offentligt finansierede forskningsprojekter på de betingelser, der er fastsat i de relevante europæiske og nationale finansieringsinstrumenter, samt at oprette et særligt center til støtte for innovation ved at indsamle og analysere oplysninger om ny teknik, der er relevante for aktiviteter inden for direktivets anvendelsesområde, herunder opdræt af fjerkræ og svin, og at beskrive deres udvikling fra forskning til indførelse ved brug af den teknologiske modenhedsskala (»TRL«) og vurdere niveauet for disse teknikkers miljøpræstationer, samtidig med at der tages hensyn til eventuelle begrænsninger med hensyn til tilgængeligheden af data og robustheden heraf. Dette vil også danne grundlag for udvekslingen af informationer om udarbejdelse, revidering og ajourføring af BAT-referencedokumenter. Ny teknik, der skal analyseres af centret, bør mindst svare til niveau TRL 6-7, dvs. det teknologiske niveau, der er påvist i det relevante miljø (industrielt relevant miljø i forbindelse med centrale støtteteknologier) eller demonstration af systemprototyper i driftsmiljøet.
- (41) For at nå Unionens mål om en ren, cirkulær og klimaneutral økonomi senest i 2050 er der behov for en gennemgribende omstilling af Unionens økonomi. I overensstemmelse med det 8. miljøhandlingsprogram bør driftsledere af anlæg, der er omfattet af direktiv 2010/75/EU, derfor pålægges at inkludere omstillingsplaner i deres miljøledelsessystemer. Sådanne omstillingsplaner vil også supplere kravene til virksomhedernes bæredygtighedsrapportering i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU ⁽²⁰⁾ ved at tilvejebringe et middel til gennemførelse af disse krav på anlægsniveau. Den første prioritet bør være omstillingen af de energiintensive aktiviteter, der er opført i bilag I. Driftslederne af energiintensive anlæg bør derfor have udarbejdet omstillingsplaner senest den 30. juni 2030. Driftsledere af anlæg, der udfører andre aktiviteter opført i bilag I, bør pålægges at udarbejde omstillingsplaner som led i revurderingen og ajourføringen af godkendelsen efter offentliggørelsen af afgørelser om BAT-konklusioner efter den 1. januar 2030. Driftsledere bør have mulighed for at udarbejde en enkelt omstillingsplan, der omfatter alle anlæg under deres kontrol i en medlemsstat, og hvis elementerne af omstillingsplanerne allerede er udarbejdet i andre dokumenter og er i overensstemmelse med kravene i direktiv 2010/75/EU, bør driftslederne have mulighed for at medtage en henvisning til de relevante dokumenter i omstillingsplanen. Omstillingsplanerne bør fortsat være vejledende dokumenter, der udarbejdes under driftsledernes ansvar, men det overensstemmelsesvurderingsorgan eller den miljøverifikator, som driftslederne har indgået kontrakt med som led i deres miljøledelsessystemer, bør kontrollere, at de indeholder de minimumsoplysninger, der kræves i henhold til en delegeret retsakt, der skal vedtages af Kommissionen, og driftslederne bør offentliggøre omstillingsplanerne.
- (42) Digitale værktøjer såsom digitaliserede forvaltningssystemer kan bidrage til kvantitativt og kvalitativt at vurdere og styre forureningsrelaterede risici og hjælpe driftsledere med at omstille deres anlæg.
- (43) Der er behov for yderligere klarhed med hensyn til kriterierne for vurdering af, om de rensede gasser eller væsker, der fremkommer ved forgasning og pyrolyse af affald, er rensede i en sådan grad, at de ikke længere udgør affald forud for forbrændingen.

- (44) I lyset af det store antal opdrætsanlæg, der bør være omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU, og sådanne anlæg forholdsvis enkle processer og emissionsmønstre er det hensigtsmæssigt at fastsætte specifikke administrative procedurer for udstedelse af godkendelser og for udøvelsen af de relevante aktiviteter, som er tilpasset sektoren, uden at dette berører kravene om information af offentligheden og offentlig deltagelse, overvågning og overholdelse. Dette vil gøre det muligt at vedtage generelle bindende regler på nationalt plan og registrere bedrifter i stedet for at udstede individuelle godkendelser til bedrifterne. Medlemsstaterne bør sikre, at generelle bindende forskrifter og registreringsprocedurer sikrer et højt miljøbeskyttelsesniveau svarende til det, der kan opnås med individuelle godkendelsesbetingelser.
- (45) Innovative teknikker, der kommer på markedet, forventes i stigende grad at reducere emissionerne af forurenende stoffer og drivhusgasser fra anlæg, der er omfattet både af direktiv 2003/87/EF og direktiv 2010/75/EU. Selv om dette vil gøre det muligt at skabe yderligere synergier mellem disse direktiver, kan det påvirke deres funktion, herunder på kulstofmarkedet. Direktiv 2003/87/EF indeholder i denne henseende en bestemmelse om vurdering af effektiviteten af synergier med direktiv 2010/75/EU, og som opfordrer til, at miljø- og klimarelevante godkendelser samordnes for at sikre en effektiv og hurtigere gennemførelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at opfylde Unionens klima- og energimål. For at tage hensyn til innovationsdynamikken i denne henseende og den revision, der er omhandlet i artikel 8 i direktiv 2003/87/EF, bør Kommissionen forelægge en rapport om revision af gennemførelsen af direktiv 2010/75/EU for Europa-Parlamentet og Rådet senest i 2028 og derefter hvert femte år.
- (46) På grundlag af forenklingen af rapporteringen i henhold til direktiv 2010/75/EU bør Kommissionen fortsætte med at strømline, hvordan medlemsstaterne stiller oplysninger til rådighed for den i henhold til nævnte direktiv, med andre relevante krav i EU-retten, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1244 ⁽²¹⁾. De indberettede oplysninger bør gøre det muligt at foretage en meningsfuld gennemgang af gennemførelsen og de opnåede resultater med hensyn til emissioner og andre former for forurening, emissionsgrænseværdier, anvendelsen af BAT, indrømmelse af dispensationer og status for driften af anlæggene. Med henblik herpå bør Kommissionen senest den 5. august 2026 ajourføre gennemførelsesafgørelsen om typen, formatet og hyppigheden af medlemsstaternes rapportering af oplysninger.
- (47) For at sikre at direktiv 2010/75/EU fortsat opfylder sine mål om at forebygge eller reducere emissioner af forurenende stoffer og opnå et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet, bør der fastsættes driftsregler for aktiviteter i forbindelse med opdræt af svin og fjerkræ under hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende for hver enkelt aktivitetssektor. Kommissionen bør tillægges gennemførelsesbeføjelser til at fastsætte ensartede betingelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ⁽²²⁾. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau.
- (48) Kommissionen bør revurdere behovet for at kontrollere emissioner fra onshore- og offshore-efterforskning og -produktion af mineralolie og gas, under hensyntagen til Unionens eksisterende lovgivningsmæssige ramme, herunder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1787 ⁽²³⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/30/EU ⁽²⁴⁾, behovet for at begrænse emissioner fra udvinding og behandling på udvindingsstedet af ikke-energirelaterede industrimineraler, der anvendes i andre brancher end bygge- og anlægsbranchen, og behovet for at begrænse emissioner fra udvinding og behandling på udvindingsstedet af malme, hvor dette er nylige aktiviteter i Unionen, og behovet for at revidere aktivitetstærsklen i bilag I for produktion af brint ved elektrolyse af vand.
- (49) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af direktiv 2010/75/EU bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser for så vidt angår fastlæggelse af i) en standardiseret metode til vurdering af, om omkostningerne forbundet med gennemførelsen af BAT-konklusionerne er

uforholdsmæssigt store sammenlignet med de potentielle miljøfordele, i overensstemmelse med artikel 15, stk. 4, under hensyntagen til metoder såsom »Value of Statistical Life« (VSL) eller »Value of Life Year« (VOLY), hvor det er relevant, ii) en standardiseret metode til gennemførelse af den vurdering, der er omhandlet i artikel 15, stk. 6, iii) målemetoden til vurdering af overholdelsen af de emissionsgrænseværdier, der er fastsat i godkendelsen med hensyn til emissioner til luft og vand, iv) de detaljerede ordninger, som er nødvendige for oprettelse og drift af innovationscentret for industriel omstilling og industrielle emissioner, v) det format, der skal anvendes til omstillingsplaner, og vi) hvilke oplysninger fra miljøledelsessystemet der er relevante for offentliggørelse, som bør omfatte oplysninger som minimum om miljøpræstationsindikatorer og -mål, samt om fremskridtene hen imod miljømålene. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 182/2011.

- (50) For at sikre en effektiv gennemførelse og håndhævelse af forpligtelserne i direktiv 2010/75/EU er det nødvendigt at præcisere minimumsindholdet af sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning. Forskelle i sanktionsordninger, den kendsgerning, at pålagte sanktioner i mange tilfælde anses for at være for lave til reelt at have en afskrækkende virkning på ulovlig adfærd, og den uensartede gennemførelse i medlemsstaterne underminerer de lige vilkår for industrielle emissioner i hele Unionen.
- (51) Medlemsstaterne bør fastsætte regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af dette direktiv, og bør sikre, at de gennemføres. Medlemsstaterne bør kunne fastsætte regler om både administrative og strafferetlige sanktioner. Under alle omstændigheder bør pålæggelse af strafferetlige og administrative sanktioner ikke føre til en krænkelse af retten til ikke at blive retsforfulgt eller straffet to gange for samme lovovertrædelse (ne bis in idem-princippet) som fortolket af Domstolen. For så vidt angår de alvorligste overtrædelser, der begås af en juridisk person, såsom overtrædelser af en høj grad af grovhed på grund af deres art, omfang og gentagelse, eller hvis disse overtrædelser udgør en betydelig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, bør medlemsstaterne sikre, at deres nationale sanktionsordning omfatter bøder, hvis maksimumsbeløb bør være mindst 3 % af aktørens årlige omsætning i Unionen i det regnskabsår, der går forud for det år, hvor bøden pålægges. For disse overtrædelser kan medlemsstaterne, uden at dette berører medlemsstaternes forpligtelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF ⁽²⁵⁾, også – eller som alternativ – vedtage strafferetlige sanktioner, forudsat at de er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.
- (52) I tilfælde af skade på menneskers sundhed som følge af en overtrædelse af nationale foranstaltninger vedtaget i medfør af direktiv 2010/75/EU bør medlemsstaterne sikre, at de berørte personer kan kræve og opnå erstatning for denne skade fra de relevante fysiske eller juridiske personer. Sådanne erstatningsregler bidrager til forfølgelsen af målene om bevarelse, beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten og beskyttelsen af menneskers sundhed som fastsat i artikel 191 i TEUF. De understøtter også retten til livet og til respekt for menneskets integritet og til sundhedsbeskyttelse som fastsat i artikel 2, 3 og 35 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og adgangen til effektive retsmidler som fastsat i chartrets artikel 47. Desuden giver Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF ⁽²⁶⁾ ikke private ret til erstatning som følge af miljøskade eller overhængende fare for sådan skade.
- (53) Direktiv 2010/75/EU bør derfor indeholde bestemmelser om retten til erstatning for skader, som enkeltpersoner har lidt, og sikre, at enkeltpersoner kan forsvare deres rettigheder i forbindelse med sundhedsskader forårsaget af overtrædelser af direktiv 2010/75/EU, og dermed sikre en mere effektiv håndhævelse af dette direktiv. Procedurer vedrørende erstatningskrav bør udformes og anvendes på en sådan måde, at de ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning for skade.

- (54) Indvirkningen af direktiv 2010/75/EU på medlemsstaternes procesautonomi bør begrænses til, hvad der er nødvendigt for at sikre opfyldelsen af direktivets mål om beskyttelse af menneskers sundhed gennem et sikkert miljø, og bør ikke berøre andre nationale procedureregler, der fastsætter retten til at søge erstatning for overtrædelser af nævnte direktiv. Sådanne nationale regler bør dog ikke hindre, at den erstatningsmekanisme, der er påkrævet i direktiv 2010/75/EU, fungerer effektivt.
- (55) Direktiv 2010/75/EU er blevet gennemført på forskellig vis i medlemsstaterne med hensyn til inddragelsen af anlæg til fremstilling af keramiske produkter ved brænding, fordi ordlyden i definitionen af denne aktivitet gav medlemsstaterne mulighed for at beslutte, om de ville anvende begge eller kun et af de to kriterier for produktionskapacitet og ovnkapacitet. For at sikre en mere konsekvent gennemførelse af nævnte direktiv og sikre lige vilkår i hele Unionen bør sådanne anlæg være omfattet af nævnte direktivs anvendelsesområde, når et af disse to kriterier er opfyldt.
- (56) Ved fastsættelsen af emissionsgrænseværdier for forurenende stoffer bør den kompetente myndighed tage alle stoffer i betragtning, herunder stoffer, der giver anledning til stigende bekymring, som kan udledes fra det pågældende anlæg og kan have betydelige virkninger for miljøet eller menneskers sundhed. I denne forbindelse bør der tages hensyn til de udledte stoffers farekarakteristika, mængde og art og deres potentiale til at forurene miljømedier. BAT-konklusionerne er, hvor det er relevant, referencepunktet for udvælgelsen af de stoffer, for hvilke der skal fastsættes emissionsgrænseværdier, men den kompetente myndighed kan beslutte at udvælge yderligere stoffer. I øjeblikket er de enkelte forurenende stoffer opført på en ikkeudtømmende måde i bilag II til direktiv 2010/75/EU. Det er ikke foreneligt med den holistiske tilgang i nævnte direktiv og afspejler ikke behovet for, at de kompetente myndigheder tager alle relevante forurenende stoffer i betragtning, herunder stoffer, der giver anledning til stigende bekymring. Den ikkeudtømmende liste over forurenende stoffer bør derfor udgå. Der bør i stedet henvises til listen over forurenende stoffer i bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 166/2006 ⁽²⁷⁾.
- (57) Selv om deponeringsanlæg er omfattet af direktiv 2010/75/EU, findes der ingen BAT-konklusioner om deponeringsanlæg, da denne aktivitet falder ind under anvendelsesområdet for Rådets direktiv 1999/31/EF ⁽²⁸⁾, og kravene i sidstnævnte direktiv anses for at udgøre BAT. Som følge af den tekniske udvikling og innovation, der har fundet sted siden vedtagelsen af direktiv 1999/31/EF, er der nu mere effektive teknikker til beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet. Vedtagelsen af BAT-konklusioner i henhold til direktiv 2010/75/EU vil gøre det muligt at behandle de centrale miljøspørgsmål i forbindelse med driften af affaldsdeponeringsanlæg, herunder betydelige metanemissioner. Direktiv 1999/31/EF bør derfor indeholde bestemmelser om vedtagelse af BAT-konklusioner om deponeringsanlæg i henhold til direktiv 2010/75/EU.
- (58) Målene for dette direktiv, nemlig at sikre et højt niveau af miljøbeskyttelse og en forbedring af miljøkvaliteten, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af den grænseoverskridende karakter af forurening fra industrielle aktiviteter bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (59) I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet er det for at virkeliggøre det grundlæggende mål om at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og forbedre miljøkvaliteten nødvendigt og hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening fra industrielle aktiviteter og husdyropdrætsaktiviteter. Dette direktiv går ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå de tilstræbte mål, i overensstemmelse med artikel 5, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union.

- (60) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter ⁽²⁹⁾ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelsen af sådanne dokumenter er berettiget.
- (61) Fyringsanlæg, der er en del af små isolerede systemer, kan på grund af deres geografiske placering og manglende sammenkobling med medlemsstaternes fastlandsnet eller en anden medlemsstats net stå over for særlige udfordringer, der kræver mere tid til at overholde emissionsgrænseværdierne. De pågældende medlemsstater bør udarbejde en overholdelsesplan for fyringsanlæg, der er en del af et lille isoleret system, hvori der fastsættes foranstaltninger til at sikre, at emissionsgrænseværdierne overholdes senest den 31. december 2029. Planen bør indeholde en beskrivelse af de foranstaltninger, der skal sikre overholdelse af dette direktiv, og foranstaltninger til at minimere omfanget og varigheden af de forurenende emissioner i den periode, der er omfattet af planen, og omfatte oplysninger om efterspørgselsstyringsforanstaltninger og muligheder for renere brændstofsift eller renere alternativer såsom udbredelse af vedvarende energikilder og sammenkobling med fastlandsnettene eller en anden medlemsstats net. De pågældende medlemsstater bør meddele Kommissionen deres overholdelsesplan. Medlemsstaterne bør ajourføre planen, hvis Kommissionen gør indsigelse. De pågældende medlemsstater bør hvert år aflægge rapport om fremskridtene hen imod overholdelse.
- (62) For at give medlemsstaterne, de kompetente myndigheder og anlæggene tid til at kunne overholde de nye bestemmelser og ligeledes for at give Kommissionen tid til vedtagelse af nye BAT-konklusioner, der tager hensyn til de nye bestemmelser, bør der fastsættes overgangsbestemmelser. Af hensyn til retssikkerheden er det nødvendigt at have en fast dato for, hvornår bestemmelserne allersenest skal overholdes. Med hensyn til Sevillaproceduren og antallet af BAT-referencedokumenter, der skal revideres, bør denne dato fastsættes til 12 år for eksisterende aktiviteter og ti år for nye aktiviteter. Dette forhindrer ikke, at BAT-konklusionerne vedtages og gennemføres tidligere, hvilket forventes for de fleste aktiviteter, der er omfattet af dette direktiv. Bestående anlæg bør overholde bestemmelserne i direktiv 2010/75/EU i den udgave, der var gældende den 3. august 2024, indtil der foreligger nye BAT-konklusioner, eller der foreligger en ajourføring af godkendelsen.
- (63) Direktiv 2010/75/EU og 1999/31/EF bør derfor ændres i overensstemmelse hermed —
- VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Ændring af direktiv 2010/75/EU

I direktiv 2010/75/EU foretages følgende ændringer:

1) Overskriften affattes således:

»Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner og emissioner fra husdyrproduktion (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening)«.

2) Artikel 1, stk. 2, affattes således:

»Det fastsætter også regler, der er udformet til at forebygge eller, hvis dette ikke er muligt, løbende at begrænse udledninger til luft, vand og jord, at forebygge, at der opstår affald, forbedre

ressourceeffektiviteten og at fremme den cirkulære økonomi og dekarbonisering med henblik på generelt at opnå et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet.»

3) Artikel 2, stk. 1, affattes således:

»1. Dette direktiv finder anvendelse på industrielle aktiviteter, der medfører forurening som omhandlet i kapitel II til VIa.«

4) I artikel 3 foretages følgende ændringer:

a) Nr. 2) affattes således:

»2) »forurening«: direkte eller indirekte udledning som følge af menneskelige aktiviteter af stoffer, rystelser, varme, støj eller lugt i luft-, vand- eller jordbundsmiljøet, der kan skade menneskers sundhed, miljøets kvalitet eller materielle værdier, forringe naturfaciliteter eller forstyrre andre legitime anvendelser af miljøet«.

b) Nr. 3 affattes således:

»3) »anlæg«: en stationær teknisk enhed, inden for hvilken der gennemføres én eller flere af de aktiviteter, som er opført i bilag I, i bilag Ia eller i bilag VII, del 1, og enhver anden hermed direkte forbundet aktivitet, der gennemføres på det samme anlægsområde, er teknisk knyttet til de i de nævnte bilag opførte aktiviteter og kan påvirke emissioner og forurening«.

c) Følgende numre indsættes:

»5a) »grænseværdi for miljøpræstationer«: en præstationsværdi, der indgår i en godkendelse, udtrykt ved nærmere angivne forhold for så vidt angår visse specifikke parametre«

»9a) »gennemgribende industriel omstilling«: industrielle driftslederes indførelse af ny teknik eller bedste tilgængelige teknik, der indebærer en større ændring af hele eller en del af et anlægs konstruktion eller teknologi eller udskiftning af et eksisterende anlæg med et nyt anlæg, som muliggør en ekstremt betydelig reduktion af drivhusgasemissionerne i overensstemmelse med målet om klimaneutralitet og optimerer de miljømæssige sidegevinster, i det mindste til de niveauer, der kan opnås ved hjælp af teknikker, der er udpeget i de gældende BAT-konklusioner, under hensyntagen til virkninger på tværs af medier«.

d) Nr. 10), litra b) og c), affattes således:

»b) »tilgængelig teknik«: teknik udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i den relevante industrisektor på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i Unionen, når blot driftslederen kan disponere over teknikken på rimelige vilkår

c) »bedste«: den mest effektive teknik til at opnå et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, herunder menneskers sundhed og klimabeskyttelse«.

e) Nr. 12) affattes således:

»12) »BAT-konklusioner«: et dokument, der indeholder de dele af et BAT-referencedokument, der fastsætter konklusionerne vedrørende den bedste tilgængelige teknik og ny teknik, beskrivelsen af teknikkerne, informationer til vurdering af deres anvendelighed, de emissionsniveauer, der er forbundet med disse teknikker, de miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med disse teknik, indholdet af et miljøledelsessystem, herunder benchmarks, den dertil knyttede overvågning, de dertil knyttede forbrugsniveauer og om nødvendigt relevante foranstaltninger til begrænsning af forureningsskader på anlægsområdet«.

f) Følgende numre indsættes:

»12a) »driftsregler«: de regler, som indgår i godkendelser eller almindelige bindende forskrifter for udførelsen af de aktiviteter, der er omhandlet i bilag Ia, og som fastsætter emissionsgrænseværdierne, grænseværdierne for miljøpræstationer, dertil knyttede overvågningskrav og, hvor det er relevant, spredningspraksis, praksis for forebyggelse og

afhjælpning af forurening, ernæringsmæssig styring, fodertilberedning, opstaldning, håndtering af husdyrgødning, herunder indsamling, opbevaring, forarbejdning og spredning af husdyrgødning, samt opbevaring af døde dyr, og som er forenelige med anvendelsen af den bedste tilgængelige teknik«

»13a) »miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik«: den række miljøpræstationsniveauer, der opnås under normale driftsvilkår ved anvendelse af en af de bedste tilgængelige teknikker eller en kombination af de bedste tilgængelige teknikker som beskrevet i BAT-konklusionerne

13aa) »miljøpræstationer«: præstationer med hensyn til forbrugsniveauer, ressourceeffektivitet for så vidt angår materialer, vand og energiresourcer, genbrug af materialer og vand samt affaldsproduktion

13b) »benchmarks«: den vejledende række miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik, som skal anvendes som reference i miljøledelsessystemet«.

g) Nr. 14) affattes således:

»14) »ny teknik«: en ny teknik til en industriel aktivitet, der kan medføre enten et generelt højere niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet eller mindst samme niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet og større omkostningsbesparelser i forhold til de eksisterende bedste tilgængelige teknikker, hvis den udvikles forretningsmæssigt«.

h) Nr. 17) affattes således:

»17) »den berørte offentlighed«: den del af offentligheden, som er berørt af, kan blive berørt af eller har en interesse i beslutningsprocesser om udstedelse eller ajourføring af en godkendelse eller af vilkårene for en godkendelse; i forbindelse med denne definition anses ikkestatslige organisationer, der arbejder for at fremme beskyttelsen af menneskers sundhed eller miljøet, og som opfylder alle krav efter national ret, for at have en interesse«.

i) Nr. 23 affattes således:

»23) »fjerkræ«: fjerkræ som defineret i artikel 4, nr. 9), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 ^(*)

^(*) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed (»dyresundhedsloven«) (EUT L 84 af 31.3.2016, s. 1).« "

j) Følgende numre indsættes:

»23a) »svin«: svin som defineret i artikel 2 i Rådets direktiv 2008/120/EF ^(*)

23b) »storkreatur«: en standardmåleenhed, der gør det muligt at aggregere de forskellige kategorier af husdyr, således at de kan sammenlignes, og udregnes ved at anvende koefficienterne for de enkelte husdyrkategorier, der er opført i bilag Ia

^(*) Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (EUT L 47 af 18.2.2009, s. 5).« "

k) Følgende numre tilføjes:

»48) »emissionsniveauer, der er forbundet med ny teknik«: den række emissionsniveauer, der opnås under normale driftsvilkår ved anvendelse af en ny teknik eller en kombination af nye teknikker som beskrevet i BAT-konklusionerne, udtrykt som et gennemsnit over et givet tidsrum på nærmere angivne referencevilkår

49) »miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med ny teknik«: den række miljøpræstationsniveauer, der opnås under normale driftsvilkår ved anvendelse af en ny teknik eller en kombination af nye teknikker som beskrevet i BAT-konklusionerne

50) »sikring af overholdelse«: mekanismer til sikring af overholdelse af reglerne ved brug af tre interventionskategorier: fremme af overholdelse, overvågning af overholdelse samt opfølgning og håndhævelse.«

5) Artikel 4, stk. 1, andet afsnit, affattes således:

»Som undtagelse fra første afsnit kan medlemsstaterne fastsætte en procedure for registrering af anlæg, der kun er omfattet af kapitel V eller kapitel VIa.«

6) I artikel 5 tilføjes følgende stykke:

»4. Medlemsstaterne udvikler systemer til elektroniske godkendelser til anlæg og indfører elektroniske godkendelsesprocedurer senest den 31. december 2035.

Kommissionen tilrettelægger en udveksling af oplysninger med medlemsstaterne om elektroniske godkendelser og offentliggør retningslinjer for bedste praksis.«

7) Artikel 7 og 8 affattes således:

»Artikel 7

Hændelser og uheld

Med forbehold af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF ^(*) træffer medlemsstaterne i tilfælde af hændelser eller uheld, der mærkbart berører menneskers sundhed eller miljøet, de nødvendige foranstaltninger for at sikre:

- a) at driftslederen straks underretter den kompetente myndighed
- b) at driftslederen straks træffer foranstaltninger til at begrænse konsekvenserne for menneskers sundhed eller miljøet og hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld, og
- c) at den kompetente myndighed kræver, at driftslederen træffer alle relevante supplerende foranstaltninger, som den kompetente myndighed finder nødvendige for at begrænse konsekvenserne for menneskers sundhed eller miljøet og hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld.

I tilfælde af forurening, der påvirker drikkevandsressourcer, herunder grænseoverskridende ressourcer, eller påvirker spildevandsinfrastrukturen i tilfælde af indirekte udledning, underretter den kompetente myndighed de berørte drikkevands- og spildevandsdriftsledere om de foranstaltninger, der er truffet for at forebygge, at der sker skader, eller afhjælpe skader forårsaget af denne forurening på menneskers sundhed og miljøet.

I tilfælde af hændelser eller uheld, der mærkbart berører menneskers sundhed eller miljøet i en anden medlemsstat, sikrer den medlemsstat, på hvis område ulykken eller hændelsen er indtruffet, at den kompetente myndighed i den anden medlemsstat straks underrettes. Det grænseoverskridende og tværfaglige samarbejde mellem de berørte medlemsstater tager sigte på at begrænse indvirkningen på miljøet og menneskers sundhed og hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld.

Artikel 8

Manglende overholdelse

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at godkendelsesvilkårene overholdes.

De vedtager også foranstaltninger til sikring af overholdelse med henblik på at fremme, overvåge og håndhæve overholdelsen af de forpligtelser, der påhviler fysiske eller juridiske personer i henhold til dette direktiv.

2. I tilfælde af at godkendelsesvilkårene ikke overholdes, sikrer medlemsstaterne:

- a) at driftslederen straks underretter den kompetente myndighed

b) at driftslederen straks træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene hurtigst muligt atter overholdes

c) at den kompetente myndighed kræver, at driftslederen træffer alle relevante supplerende foranstaltninger, som den kompetente myndighed finder nødvendige for, at vilkårene atter overholdes.

3. Hvis den manglende overholdelse af godkendelsesvilkårene medfører umiddelbar fare for menneskers sundhed eller i betydeligt omfang umiddelbart truer med at påvirke miljøet negativt, indstilles driften af anlægget, fyringsanlægget, affaldsforbrændingsanlægget eller affaldsmedforbrændingsanlægget, eller den relevante del heraf straks, indtil vilkårene atter overholdes i overensstemmelse med stk. 2, litra b) og c).

Hvis en sådan manglende overholdelse af godkendelsesvilkårene truer menneskers sundhed eller miljøet i en anden medlemsstat, sikrer den medlemsstat, på hvis område den manglende overholdelse af godkendelsesvilkårene er indtruffet, at den anden medlemsstat underrettes.

4. I situationer, der ikke er omfattet af denne artikels stk. 3, hvor en vedvarende manglende overholdelse af godkendelsesvilkårene udgør en fare for menneskers sundhed eller i betydeligt omfang påvirker miljøet negativt, og hvis de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at vilkårene atter overholdes, der er udpeget i inspektionsrapporten som omhandlet i artikel 23, stk. 6, ikke er blevet gennemført, kan den kompetente myndighed indstille driften af anlægget, fyringsanlægget, affaldsforbrændingsanlægget, affaldsmedforbrændingsanlægget eller den relevante del heraf, indtil godkendelsesvilkårene atter overholdes.

5. Medlemsstaterne sikrer, at de suspensionsforanstaltninger, der er omhandlet i stk. 3 og 4, og som de kompetente myndigheder har vedtaget i relation til en driftsleder, der overtræder de nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af dette direktiv, håndhæves effektivt.

6. I tilfælde af manglende overholdelse, der påvirker drikkevandsressourcerne, herunder grænseoverskridende ressourcer, eller påvirker spildevandsinfrastrukturen i tilfælde af indirekte udledning, underretter den kompetente myndighed drikkevands- og spildevandsoperatørerne og alle relevante myndigheder med ansvar for overholdelse af den berørte miljølovgivning om overtrædelsen og de foranstaltninger, der er truffet for at forhindre skade på menneskers sundhed og miljøet eller afhjælpe den forvoldte skade.

(*3) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader ([EUT L 143 af 30.4.2004, s. 56](#)).« "

8) Artikel 9, stk. 2, affattes således:

»2. For så vidt angår aktiviteter, der er opført i bilag I til direktiv 2003/87/EF, kan medlemsstaterne vælge ikke at stille de krav, der er fastlagt i artikel 14, stk. 1, litra aa), og artikel 15, stk. 4, i nærværende direktiv, vedrørende energieffektivitet for forbrændingsenheder eller andre enheder, som udleder kuldioxid på anlægsområdet.«

9) Artikel 11, litra f), affattes således:

»f) energien udnyttes effektivt, og udnyttelsen og, hvor det er muligt, produktionen af vedvarende energi fremmes«.

10) I artikel 11 indsættes følgende litraer:

»fa) materielle ressourcer og vand anvendes effektivt, herunder gennem genbrug

fb) der indføres et miljøledelsessystem som fastsat i artikel 14a.«

11) Artikel 12, stk. 1, litra b), c) og f), affattes således:

»b)de råstoffer og hjælpematerialer, andre stoffer og den energi og det vand, der anvendes i eller produceres af anlægget«

»c) kilderne til emissioner fra anlægget, herunder lugt«

»f)arten og mængden af de forventelige emissioner, herunder lugt, fra anlægget til de enkelte miljømedier samt en redegørelse for emissionernes signifikante miljøpåvirkninger«.

12) Artikel 13 ændres således:

a) Stk. 1 affattes således:

»1. For at udarbejde, revidere og om nødvendigt ajourføre BAT-referencedokumenterne tilrettelægger Kommissionen en udveksling af informationer mellem medlemsstaterne, de berørte industrier, ikkestatslige organisationer, der arbejder for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet, Det Europæiske Kemikalieagentur og Kommissionen. Denne udveksling af informationer skal tage sigte på at gennemføre en otteårig revideringscyklus af BAT-referencedokumenterne og prioritere de dokumenter, der har det største potentiale til at forbedre beskyttelsen af menneskers sundhed eller miljøet. Varigheden af den udveksling af oplysninger, der er omhandlet i første afsnit, må ikke overstige fire år for hver enkelt BAT-referencedokument.«

b) Følgende stykke indsættes:

»1a. Kommissionen ændrer gennemførelsesafgørelse 2012/119/EU senest den 1. juli 2026.«

c) I stk. 2 tilføjes følgende afsnit:

»Uden at det berører Unionens konkurrencelovgivning må oplysninger, der betragtes som fortrolige forretningsoplysninger eller kommercielt følsomme oplysninger, kun deles med Kommissionen og, efter at have undertegnet en fortrolighedsaftale og hemmeligholdelsesaftale, med tjenestemænd og andre offentligt ansatte, der repræsenterer medlemsstaterne eller EU-agenturerne. Oplysningerne anonymiseres på en sådan måde, at de ikke henviser til en bestemt driftsleder eller et bestemt anlæg, når de deles med de andre interessenter, der er involveret i den udveksling af oplysninger, der er omhandlet i stk. 1. Ikkeanonymiserede oplysninger må kun deles i tilfælde, hvor anonymisering af oplysningerne ikke ville muliggøre en effektiv udveksling af oplysninger om den bedste tilgængelige teknik i forbindelse med udarbejdelse, revidering og om nødvendigt ajourføring af BAT-referencedokumenter med repræsentanter for ikkestatslige organisationer, der arbejder for at fremme beskyttelsen af menneskers sundhed eller miljøet, og repræsentanter for sammenslutninger, der repræsenterer de relevante industrisektorer, alt efter hvad der er relevant, og hvor sådanne repræsentanter for organisationer og sammenslutninger har underskrevet en aftale om tavshedspligt og fortrolighed. Udvekslingen af informationer, der betragtes som fortrolige forretningsoplysninger eller kommercielt følsomme oplysninger, begrænses til, hvad der er teknisk strengt nødvendigt for at udarbejde, revidere og om nødvendigt ajourføre BAT-referencedokumenterne, og sådanne fortrolige forretningsoplysninger eller kommercielt følsomme oplysninger må ikke bruges til andre formål.«

d) Stk. 3, første afsnit, affattes således:

»Kommissionen opretter og indkalder regelmæssigt til møde i et forum bestående af repræsentanter for medlemsstaterne, de berørte industrier og ikkestatslige organisationer, der arbejder for beskyttelse af menneskers sundhed eller miljøet.«

e) Stk. 3, andet afsnit, litra d), affattes således:

»d) vejledning om udfærdigelsen af BAT-referencedokumenter og sikringen af deres kvalitet, herunder et passende indhold og format.«

f) Følgende stykke indsættes:

»3a. Kommissionen indhenter en udtalelse fra forummet om metoden til vurdering af overholdelsen af de emissionsgrænseværdier, der er fastsat i godkendelsen med hensyn til emissioner til luft og vand, jf. artikel 15a.«

g)I stk. 4 tilføjes følgende afsnit:

»Udtalelsen fra det i første afsnit omhandlede forum forelægges senest seks måneder efter det endelige møde i den tekniske arbejdsgruppe, der er ansvarlig for BAT-referencedokumentet.«

h)Stk. 6 affattes således:

»6. Efter vedtagelsen af en afgørelse i overensstemmelse med stk. 5 offentliggør Kommissionen uden unødigt forsinkelse BAT-konklusionerne og BAT-referencedokumentet.«

13)Artikel 14 ændres således:

a)Stk. 1 ændres således:

i)Første afsnit affattes således:

»Medlemsstaterne sørger for, at godkendelsen omfatter alle de foranstaltninger, der er nødvendige for at opfylde de i artikel 11 og 18 omhandlede krav. Med henblik herpå sikrer medlemsstaterne, at godkendelser udstedes efter høring af alle relevante myndigheder med ansvar for overholdelse af Unionens miljølovgivning, herunder miljøkvalitetsnormer.«

ii)Andet afsnit, litra a), affattes således:

»a)emissionsgrænseværdier for de forurenende stoffer, der er opført i bilag II til forordning (EF) nr. 166/2006, samt for andre forurenende stoffer, som under hensyn til deres art, deres farlighed og deres potentielle evne til at overføre forurening fra et miljømedium til et andet vil kunne udledes fra det pågældende anlæg i betydelige mængder, under hensyntagen til variationen i vandgennemstrømningsdynamikken i recipientvandområder.«

iii)I andet afsnit indsættes følgende litra:

»aa) grænseværdier for miljøpræstationer i overensstemmelse med artikel 15, stk. 4

ab)passende krav til vurdering af behovet for at forebygge eller reducere emissioner af stoffer, der opfylder kriterierne i artikel 57 i forordning (EF) nr. 1907/2006, eller stoffer, der er omfattet af begrænsningerne i bilag XVII til nævnte forordning.«

iv)Andet afsnit, litra b), affattes således:

»b)passende krav til beskyttelse af jordbund, grundvand, overfladevand og afvandsningsområder for så vidt angår indvindingssteder for drikkevand, jf. artikel 7 i direktiv (EU) 2020/2184, og foranstaltninger vedrørende overvågning og forvaltning af affald, der produceres på anlægget.«

v)I andet afsnit indsættes følgende litra:

»ba)passende krav til fastlæggelse af et miljøledelsessystems karakteristika i overensstemmelse med artikel 14a

bb)passende krav til overvågning af forbrug og genbrug af ressourcer såsom energi, vand og råmaterialer.«

vi)I andet afsnit, litra d), tilføjes følgende nummer:

»iii)informationer om fremskridt hen imod opfyldelse af de miljøpolitiske mål, der er omhandlet i artikel 14a.«

vii)Andet afsnit, litra e), affattes således:

- »e) passende krav til regelmæssig vedligeholdelse og overvågning af de foranstaltninger, der træffes for at forebygge emissioner til jordbund, overfladevand og grundvand, jf. litra b), og passende krav om periodisk overvågning af jordbund, overfladevand og grundvand med henblik på relevante farlige stoffer, der kan tænkes at forekomme på området, og med tanke på en mulig forurening af jordbund, overfladevand eller grundvand på anlægsområdet«.

viii) Andet afsnit, litra h), affattes således:

- »h) vilkår for vurdering af overholdelsen af emissionsgrænseværdierne og grænseværdierne for miljøpræstationer eller en henvisning til de gældende krav, der er præciseret andre steder.«

14) Følgende artikel indsættes:

»Artikel 14a

Miljøledelsessystem

1. Medlemsstaterne pålægger driftslederen af anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde, at udvikle og indføre et miljøledelsessystem (»EMS«). Miljøledelsessystemet skal omfatte de elementer, der er opført i stk. 2, og skal være i overensstemmelse med de relevante BAT-konklusioner vedrørende de aspekter, der skal omfattes af miljøledelsessystemet.
 2. Miljøledelsessystemet skal som minimum omfatte følgende:
 - a) miljøpolitiske mål for løbende forbedring af anlæggets miljøpræstationer og sikkerhed, herunder foranstaltninger til at:
 - i) forebygge, at der opstår affald
 - ii) optimere ressource- og energiudnyttelsen og genbrug af vand
 - iii) forebygge eller reducere anvendelsen eller emissionerne af farlige stoffer
 - b) målsætninger og resultatindikatorer for væsentlige miljømæssige aspekter fastsat under hensyntagen til benchmarkene i de relevante BAT-konklusioner
 - c) for anlæg, der er omfattet af forpligtelsen til at foretage energisyn eller gennemføre et energiledelsessystem i henhold til artikel 8 i direktiv 2012/27/EU, medtagelse af resultaterne af dette syn eller gennemførelsen af energiledelsessystemet i henhold til artikel 8 i og bilag VI til nævnte direktiv og af foranstaltningerne til gennemførelse af anbefalingerne heri
 - d) en fortegnelse over de farlige stoffer, der findes på eller udledes fra anlægget som stoffer, som bestanddele i andre stoffer eller i blandinger, med særligt henblik på de stoffer, der opfylder kriterierne omhandlet i artikel 57 i forordning (EF) nr. 1907/2006, og stoffer, der er omfattet af de begrænsninger, der er omhandlet i bilag XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006, og en risikovurdering af sådanne stoffers indvirkning på menneskers sundhed og miljøet samt en analyse af mulighederne for at erstatte dem med sikrere alternativer eller reducere deres anvendelse eller emissioner
 - e) foranstaltninger truffet for at opfylde miljømålene og undgå risici for menneskers sundhed eller miljøet, herunder korrigerende og forebyggende foranstaltninger, hvor det er nødvendigt
 - f) en omstillingsplan som omhandlet i artikel 27d.
 3. Miljøledelsessystemets detaljeringsgrad skal være i overensstemmelse med anlæggets karakter, størrelse og kompleksitet og de forskellige miljøpåvirkninger, det kan have.
- Hvis elementer, der skal medtages i miljøledelsessystemet, herunder mål, resultatindikatorer eller foranstaltninger, allerede er udviklet i overensstemmelse med anden relevant EU-lovgivning og er

i overensstemmelse med denne artikel, er en henvisning i miljøledelsessystemet til de relevante dokumenter tilstrækkelig.

4. Medlemsstaterne sikrer, at de relevante oplysninger om miljøledelsessystemet i stk. 2 stilles gratis til rådighed på internettet uden at begrænse adgangen til registrerede brugere.

Kommissionen vedtager senest den 31. december 2025 en gennemførelsesretsakt om, hvilke oplysninger det er relevant at offentliggøre. Denne gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren. jf. artikel 75, stk. 2.

Oplysninger kan redigeres eller, hvis dette ikke er muligt, udelukkes, når de stilles til rådighed på internettet, hvis offentliggørelsen af oplysningerne kunne have en ugunstig indvirkning på en af de interesser, der er opført i artikel 4, stk. 2, litra a)-h), i direktiv 2003/4/EF.

Driftslederen udarbejder og gennemfører miljøledelsessystemet i overensstemmelse med de relevante BAT-konklusioner for sektoren senest den 1. juli 2027, undtagen for anlæg som omhandlet i artikel 3, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 ^(*).

Miljøledelsessystemet gennemgås regelmæssigt for at sikre, at det fortsat er egnet, tilstrækkeligt og effektivt.

Miljøledelsessystemet revideres første gang senest den 1. juli 2027, undtagen for anlæg som omhandlet i artikel 3, stk. 4, i direktiv (EU) 2024/1785. Miljøledelsessystemet revideres mindst hvert tredje år af et overensstemmelsesvurderingsorgan, der er akkrediteret i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 765/2008, eller af en miljøverifikator, der er akkrediteret eller har licens som fastsat i artikel 2, nr. 20), i forordning (EF) nr. 1221/2009, og som kontrollerer, at miljøledelsessystemet og gennemførelsen heraf er i overensstemmelse med nærværende artikel.

^(*) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald (EUT L, 2024/1785, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj>).« "

15) Artikel 15 affattes således:

»Artikel 15

Emissionsgrænseværdier, grænseværdier for miljøpræstationer samt tilsvarende parametre og tekniske foranstaltninger

1. Emissionsgrænseværdierne for forurenende stoffer gælder på det punkt, hvor emissionerne udledes fra anlægget, og når værdierne bestemmes, ses der bort fra en eventuel fortynding før dette punkt.

Når forurenende stoffer udledes i vand via et rensningsanlæg, kan emissionsgrænseværdierne for det pågældende anlæg fastsættes under hensyntagen til effekten af vandbehandlingsanlægget uden for anlægget, forudsat at dette ikke fører til højere miljøforurening, at der garanteres et tilsvarende beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og at driftslederen i samråd med driftslederen af spildevandsrensningsanlægget sikrer, at de indirekte udledninger ikke bringer overholdelsen af bestemmelserne i godkendelsen af spildevandsrensningsanlægget i fare i henhold til dette direktiv eller den særlige godkendelse i henhold til direktiv 91/271/EØF, og at alle følgende krav er opfyldt:

- a) De udledte forurenende stoffer hindrer ikke driften af spildevandsrensningsanlægget eller kapaciteten til at genvinde ressourcer fra spildevandsrensningsstrømmen.
- b) De udledte forurenende stoffer skader ikke sundheden hos de ansatte, der arbejder i kloaknet og spildevandsrensningsanlæg.

c) Spildevandsrensningsanlægget er udformet og udstyret til at reducere de udledte forurenende stoffer.

d) Den samlede belastning fra de pågældende forurenende stoffer, der i sidste ende udledes til vand, øges ikke i forhold til en situation, hvor emissionerne fra det pågældende anlæg fortsat lå under emissionsgrænseværdierne for direkte udledning fastsat i henhold til stk. 3 i denne artikel, uden at dette berører strengere foranstaltninger i henhold til artikel 18.

Den kompetente myndighed anfører i et bilag til godkendelsesvilkårene årsagerne til anvendelsen af andet afsnit, herunder resultaterne af driftslederens vurdering af, om de fastsatte vilkår er opfyldt.

Driftslederen fremlægger en ajourført vurdering i tilfælde, hvor godkendelsesvilkårene bør ændres for at sikre, at kravene i andet afsnit, litra a)-d), er opfyldt.

2. Med forbehold af artikel 18 fastsættes emissionsgrænseværdierne og de tilsvarende parametre og tekniske foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 14, stk. 1 og 2, på grundlag af den bedste tilgængelige teknik, uden at der foreskrives anvendelse af en bestemt teknik eller teknologi.

3. Den kompetente myndighed fastsætter de strengeste, opnåelige emissionsgrænseværdier ved at anvende bedste tilgængelige teknik i anlægget under hensyntagen til det fulde interval af BAT-relaterede emissionsniveauer (»BAT-AEL'er«) for at sikre, at emissionerne under normale driftsvilkår ikke ligger over BAT-AEL'erne som fastlagt i de afgørelser om BAT-konklusionerne, der er omhandlet i artikel 13, stk. 5. Emissionsgrænseværdierne baseres på en vurdering foretaget af driftslederen af hele BAT-AEL-intervallet, som analyserer gennemførligheden af at opfylde den strengeste ende af BAT-AEL-intervallet og påviser de bedste præstationer samlet set, som anlægget kan opnå ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik som beskrevet i BAT-konklusionerne, under hensyntagen til mulige virkninger på tværs af medier. Emissionsgrænseværdierne fastsættes på en af følgende måder:

a) fastsættelse af emissionsgrænseværdier for samme eller kortere tidsrum og med samme referencevilkår som de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik, eller

b) fastsættelse af emissionsgrænseværdier, der er forskellige fra dem, der er omhandlet i litra a) for så vidt angår værdier, tidsrum og referencevilkår.

Når emissionsgrænseværdierne fastsættes i overensstemmelse med litra b), vurderer den kompetente myndighed mindst en gang om året resultaterne af emissionsovervågningen for at sikre, at emissionerne under normale driftsvilkår ikke ligger over BAT-AEL'erne.

De almindelige bindende forskrifter omhandlet i artikel 6 kan anvendes ved fastsættelse af relevante emissionsgrænseværdier i overensstemmelse med nærværende artikel.

Hvis der vedtages almindelige bindende forskrifter, fastsættes de strengeste emissionsgrænseværdier, der kan opnås ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, for kategorier af anlæg med lignende egenskaber, som er relevante for fastsættelsen af de laveste emissionsniveauer, der kan opnås, under hensyntagen til hele BAT-AEL-intervallet. De almindelige bindende forskrifter fastlægges af medlemsstaten på grundlag af informationerne i BAT-konklusionerne, som analyserer gennemførligheden af at opfylde den mest stringente del af BAT-AEL-intervallet og påviser de bedste præstationer, som disse kategorier af anlæg kan opnå ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik som beskrevet i BAT-konklusionerne.

4. Den kompetente myndighed fastsætter for normale driftsbetingelser bindende intervaller for miljøpræstationer, der hverken må overskrides i én eller flere perioder, som fastlagt i de i artikel 13, stk. 5, omhandlede afgørelser om BAT-konklusionerne, jf. dog artikel 9, stk. 2.

Den kompetente myndighed skal endvidere:

a) fastsætte grænseværdier for miljøpræstationer vedrørende vand under normale driftsbetingelser, under hensyntagen til eventuelle virkninger på tværs af medier, og som hverken må overskrides i én eller flere perioder, og ikke må være mindre strenge end de bindende intervaller, der er omhandlet i første afsnit

b) fastsætte vejledende miljøpræstationsniveauer for affald og andre ressourcer end vand under normale driftsbetingelser, og som ikke er mindre strenge end de bindende intervaller, der er omhandlet i første afsnit.

5. Den kompetente myndighed kan i særlige tilfælde og med forbehold af artikel 18 dispensere fra stk. 3 ved at fastsætte emissionsgrænseværdier, der er højere end BAT-AEL. Der kan kun gives en sådan dispensation, hvis det ved en vurdering påvises, at opnåelsen af emissionsniveauer, der er forbundet med de bedste tilgængelige teknikker som beskrevet i BAT-konklusionerne, vil medføre uforholdsmæssigt store omkostninger sammenlignet med miljøfordelene som følge af:

a) det pågældende anlægs geografiske placering eller dets lokale miljøforhold, eller

b) det pågældende anlægs tekniske egenskaber.

Den kompetente myndighed anfører i et bilag til godkendelsesvilkårene årsagerne til dispensationen fra stk. 3 og resultatet af den vurdering, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit og begrundelsen for de fastsatte vilkår.

Emissionsgrænseværdier fastsat i overensstemmelse med første afsnit må dog ikke være højere end de emissionsgrænseværdier, der er fastsat i bilagene til dette direktiv, hvor disse gælder.

De i dette stykke omhandlede dispensationer skal være i overensstemmelse med principperne i bilag II. Den kompetente myndighed skal sikre, at driftslederen fremlægger en vurdering af dispensationens virkning på koncentrationen af de omfattede forurenende stoffer i recipientmiljøet, og skal under alle omstændigheder sikre, at der ikke forårsages væsentlig forurening, og at der opnås et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed. Der gives ikke dispensation, hvis dispensationen kan bringe overholdelsen af de i artikel 18 omhandlede miljøkvalitetsnormer i fare.

Den kompetente myndighed revurderer, om den dispensation, der er givet i overensstemmelse med dette stykke, er berettiget hvert fjerde år eller som led i hver enkelt revurdering af godkendelsesvilkårene i henhold til artikel 21, hvis en sådan revurdering foretages tidligere end fire år efter, at dispensationen blev givet.

Kommissionen vedtager en gennemførelsesretsakt for at fastlægge en standardiseret metode til vurdering af, om omkostninger forbundet med gennemførelsen af BAT-konklusionerne er uforholdsmæssigt store sammenlignet med de potentielle miljøfordele, jf. første afsnit. Denne gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 75, stk. 2.

6. Den kompetente myndighed kan i særlige tilfælde dispensere fra stk. 4 ved at fastsætte mindre strenge bindende intervaller for miljøpræstationer eller grænseværdier for miljøpræstationer. Der kan kun gives en sådan dispensation, hvis det ved en vurdering påvises, at opnåelsen af præstationsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik som beskrevet i BAT-konklusionerne, vil medføre en betydelig negativ indvirkning på miljøet, herunder virkninger på tværs af medier, eller en betydelig økonomisk indvirkning som følge af:

a) det pågældende anlægs geografiske placering eller dets lokale miljøforhold, eller

b) det pågældende anlægs tekniske egenskaber.

Den kompetente myndighed dokumenterer i et bilag til godkendelsesvilkårene årsagerne til dispensationen fra stk. 4 og resultaterne af den vurdering, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit og begrundelsen for de fastsatte vilkår.

Den kompetente myndighed sikrer, at drift med mindre strenge bindende intervaller for miljøpræstationer eller grænseværdier for miljøpræstationer ikke forårsager nogen væsentlig indvirkning på miljøet såsom udtømning af vandressourcer, og opnår et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kommissionen fastlægger ved hjælp af gennemførelsesretsakter en standardiseret metode til at foretage den vurdering, der er omhandlet i første afsnit. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 75, stk. 2.

7. Den kompetente myndighed kan som dispensation fra stk. 3 og 4, forudsat at der ikke forårsages væsentlig forurening, og at alle foranstaltninger medførende mindre forurening er udtømt, fastsætte mindre strenge emissionsgrænseværdier eller grænseværdier for miljøpræstationer i tilfælde af en krise som følge af ekstraordinære omstændigheder, som operatøren og medlemsstaterne ikke har kontrol over, og som fører til en alvorlig afbrydelse eller knaphed for så vidt angår:

- a) energiforsyninger, forudsat at energiforsyningssikkerhed er en væsentlig samfundsinteresse
- b) ressourcer, materialer og udstyr, der er nødvendige for, at driftslederen kan udføre sine aktiviteter i samfundets interesse i overensstemmelse med de gældende emissionsgrænseværdier eller grænseværdier for miljøpræstationer, eller
- c) væsentlige ressourcer, materialer eller udstyr, såfremt produktionsresultatet opvejer en sådan knaphed eller afbrydelse, af hensyn til folkesundheden, den offentlige sikkerhed eller andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser.

Dispensationen må ikke gælde for længere end tre måneder. Hvis de årsager, der ligger til grund for dispensationen, varer ved, kan dispensationen forlænges for en periode på højst tre måneder.

Så snart normale forsyningsforhold er genoprettet, eller hvor der er alternative løsninger til energiforsyning, ressourcer, materialer eller udstyr, sørger medlemsstaten for ophævelse af virkningen af beslutningen om at fastsætte mindre strenge emissionsgrænseværdier og grænseværdier for miljøpræstationer, og anlægget skal da overholde de godkendelsesvilkår, der er fastsat i overensstemmelse med stk. 3 og 4.

Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at sikre overvågning af de emissioner, der følger af den i første afsnit omhandlede dispensation.

Den kompetente myndighed gør oplysninger om dispensationen og de fastsatte vilkår offentligt tilgængelige i overensstemmelse med artikel 24, stk. 2.

Kommissionen kan om nødvendigt vurdere og gennem vejledning yderligere præcisere de kriterier, der skal tages i betragtning ved anvendelsen af dette stykke.

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om enhver dispensation, der er givet i henhold til dette stykke, herunder årsagerne til dispensationen og de fastsatte vilkår.

Kommissionen vurderer, om de indrømmede dispensationer er berettigede under behørig hensyntagen til kriterierne i dette stykke. Hvis Kommissionen gør indsigelse inden for to måneder efter en medlemsstats meddelelse, reviderer medlemsstaten straks dispensationen i overensstemmelse hermed.«

16) Følgende artikel indsættes:

»Artikel 15a

Vurdering af overholdelse

1. Med henblik på at vurdere, om emissionsgrænseværdierne overholdes under normale driftsbetingelser i overensstemmelse med artikel 14, stk. 1, litra h), må korrektionen af målingerne

til bestemmelse af de validerede gennemsnitlige emissionsværdier ikke overstige målemetodens måleusikkerhed.

2. Kommissionen vedtager senest den 1. september 2026 en gennemførelsesretsakt, der fastlægger metoden til vurdering af overholdelsen under normale driftsbetingelser af de emissionsgrænseværdier, der er fastsat i godkendelsen med hensyn til emissioner til luft og vand. Denne gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren. jf. artikel 75, stk. 2.

Den i første afsnit omhandlede metode skal som minimum omfatte bestemmelse af validerede gennemsnitlige emissionsværdier og fastsætte, hvordan måleusikkerheden og hyppigheden af overskridelser af emissionsgrænseværdierne skal tages i betragtning ved vurderingen af overholdelsen.

3. Hvis et anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde, også er omfattet af kapitel III eller IV, og det påvises, at de emissionsgrænseværdier, der er fastsat i overensstemmelse med nærværende kapitel, er overholdt, jf. denne artikels stk. 1, anses anlægget også for at overholde de emissionsgrænseværdier, der er fastsat i overensstemmelse med kapitel III eller IV for de pågældende forurenende stoffer under normale driftsbetingelser.«

17) Artikel 16, stk. 2, affattes således:

»2. Den kompetente myndighed fastsætter i en godkendelse for hvert enkelt anlæg eller i almindelige bindende forskrifter, hvor hyppigt den periodiske overvågning, der er omhandlet i artikel 14, stk. 1, litra e), skal finde sted.

Med forbehold af første afsnit foretages den periodiske overvågning som fastsat i BAT-konklusionerne, hvis relevant, og mindst én gang hvert fjerde år for grundvands og hvert niende år for jordbundes vedkommende, medmindre overvågningen er baseret på en systematisk vurdering af risikoen for forurening.«

18) I artikel 16 tilføjes følgende stykke:

»3. Kvalitetskontrollen af de laboratorier, der forestår overvågningen, skal være baseret på CEN-standarder eller, hvor disse ikke foreligger, ISO-standarder, nationale standarder eller andre internationale normer, der tilsikrer fremlæggelse af data af tilsvarende videnskabelig beskaffenhed.«

19) I artikel 16 tilføjes følgende stykke:

»4. Hvis den i artikel 15, stk. 5, omhandlede vurdering viser, at dispensationen vil få en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet, sørger medlemsstaterne for overvågning af koncentrationen af de pågældende forurenende stoffer i recipientmiljøet. Hvor det er relevant, anvendes de overvågnings- og målemetoder for hvert enkelt forurenende stof, der er fastsat i anden relevant EU-lovgivning, med henblik på den i nærværende stykke omhandlede overvågning.«

20) Artikel 18 affattes således:

»Artikel 18

Miljøkvalitetsnormer

Hvis miljøkvalitetsnormer kræver strengere betingelser end dem, der kan opnås ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, fastsættes der yderligere foranstaltninger i godkendelsen for at reducere anlæggets specifikke bidrag til forureningen i det pågældende område, uden at det berører øvrige foranstaltninger, der kan træffes for at overholde miljøkvalitetsnormerne.

Hvis godkendelsen indeholder strengere betingelser i overensstemmelse med stk. 1, vurderer den kompetente myndighed indvirkningen af de strengere betingelser på koncentrationen af de pågældende forurenende stoffer i recipientmiljøet.

Hvis den mængde forurenende stoffer, som anlægget har udledt, har en kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet, sørger medlemsstaterne for overvågning af koncentrationen af de pågældende forurenende stoffer i recipientmiljøet. Resultaterne af overvågningen sendes til den kompetente myndighed.

Hvis der er fastsat overvågnings- og målemetoder for de pågældende forurenende stoffer i anden relevant EU-lovgivning, anvendes sådanne metoder, herunder virkningsbaserede metoder, alt efter hvad der er relevant, med henblik på den overvågning, der er omhandlet i stk. 3.«

21) Artikel 20, stk. 1, affattes således:

»1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at driftslederen oplyser den kompetente myndighed om planlagte ændringer i anlæggets art eller funktionsmåde eller en udvidelse af anlægget, som kan få følger for miljøet, hvilket skal ske i god tid og under alle omstændigheder inden gennemførelsen af en sådan ændring eller udvidelse. Den kompetente myndighed ajourfører tilladelsen, hvor det er relevant. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den kompetente myndighed reagerer inden for rimelig tid på oplysningerne fra driftslederen.«

22) Artikel 21, stk. 3, første afsnit, litra a), affattes således:

»a) at alle godkendelsesvilkårene for det berørte anlæg revurderes og om nødvendigt ajourføres for at sikre overholdelsen af dette direktiv, navnlig artikel 15, stk. 3, 4 og 5, hvor det er relevant«.

23) Artikel 21, stk. 5, litra c), affattes således:

»c) hvis det er nødvendigt for at opfylde en miljøkvalitetsnorm som omhandlet i artikel 18, herunder i tilfælde af en ny eller revideret kvalitetsnorm, eller hvis recipientmiljøets tilstand kræver en revurdering af godkendelsen for at opnå overensstemmelse med de planer og programmer, der er fastsat i EU-lovgivningen«.

24) I artikel 21, stk. 5, tilføjes følgende litra:

»d) i tilfælde af en anmodning fra driftslederen om at forlænge varigheden af driften af et anlæg, der udfører den aktivitet, der er omhandlet i bilag I, punkt 5.4.«

25) Artikel 23, stk. 4, femte afsnit, affattes således:

»Kommissionen vedtager og, hvor det er relevant, ajourfører regelmæssigt retningslinjer for kriterierne for bedømmelsen af den miljømæssige risiko.«

26) I artikel 24 foretages følgende ændringer:

a) Stk. 1 ændres således:

i) Litra d) affattes således:

»d) ajourføring af en godkendelse eller af godkendelsesvilkårene for et anlæg i overensstemmelse med artikel 21, stk. 5«.

ii) Følgende litra indsættes:

»e) ajourføring af en godkendelse i overensstemmelse med artikel 21, stk. 3, eller artikel 21, stk. 4.«

b) I stk. 2 foretages følgende ændringer:

i) Indledningen affattes således:

»2. Når der er truffet en afgørelse om udstedelse, revurdering eller ajourføring af en godkendelse, stiller den kompetente myndighed følgende informationer til rådighed for

offentligheden, herunder systematisk via internettet på en webside, der er nem at finde, gratis og uden at begrænse adgangen til registrerede brugere, i forbindelse med litra a), b) og f):«.

ii)Litra a) og c) affattes således:

»a)afgørelsens indhold, herunder en kopi af godkendelsen og eventuelle senere ajourføringer, herunder konsoliderede godkendelsesvilkår, hvor det er relevant«

»c)resultaterne af de høringer, der er gennemført, inden afgørelsen blev truffet, herunder høringer afholdt i henhold til artikel 26, og en redegørelse for, hvordan der er taget hensyn til disse høringer i afgørelsen«.

iii)Litra e) og f), affattes således:

»e)hvordan de i artikel 14 omhandlede godkendelsesvilkår, herunder emissionsgrænseværdierne og miljøpræstationsniveauerne og grænseværdierne for miljøpræstationer, er fastsat i forhold til den bedste tilgængelige teknik og til de emissionsniveauer og miljøpræstationsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik

f)i de tilfælde, hvor der gives dispensation i overensstemmelse med artikel 15, den særlige begrundelse for dispensationen på grundlag af de i nævnte stykke fastsatte kriterier og de vilkår, den gives på.«

c)Stk. 3 affattes således:

»3. Den kompetente myndighed stiller ligeledes følgende til rådighed for offentligheden, herunder systematisk via internettet på en webside, der er nem at finde, gratis og uden at begrænse adgangen til registrerede brugere:

a)relevante informationer om de foranstaltninger, som driftslederen i overensstemmelse med artikel 22 har truffet ved definitivt aktivitetsophør

b)resultaterne af den overvågning af emissionerne, der skal foretages i henhold til godkendelsesvilkårene, og som den kompetente myndighed er i besiddelse af

c)resultaterne af den overvågning, der er omhandlet i artikel 16, stk. 4, og i artikel 18.«

27)I artikel 25, stk. 1, tilføjes følgende afsnit:

»Søgsmålskompetencen i prøvelsesproceduren er ikke betinget af den rolle, som medlemmet af den berørte offentlighed spillede under deltagelsen i beslutningsprocedurerne i henhold til dette direktiv.

Prøvelsesproceduren skal være rimelig, afbalanceret, hurtig og ikke uoverkommeligt dyr og stille tilstrækkelige og effektive retsmidler til rådighed, inklusive foreløbige retsmidler, alt efter hvad der er relevant.«

28)Artikel 26, stk. 1 og 2, affattes således:

»1. Konstaterer en medlemsstat, at driften af et anlæg kan få en betydelig, negativ indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat, eller fremsætter en medlemsstat, der kan blive berørt i betydelig grad, en anmodning, fremsender den medlemsstat, på hvis område der blev ansøgt om godkendelse i henhold til artikel 4 eller artikel 20, stk. 2, den anden medlemsstat de informationer, der skal gives eller stilles til rådighed i henhold til bilag IV, samtidig med at den stiller disse til rådighed for offentligheden. På grundlag af disse informationer gennemføres konsultationer mellem de to medlemsstater, og det sikres samtidig, at bemærkningerne fra den medlemsstat, der kan blive berørt i betydelig grad, fremsættes, inden den kompetente myndighed i den medlemsstat, på hvis område, der blev ansøgt om godkendelse, træffer sin afgørelse. Hvis den medlemsstat, der kan blive berørt

i betydelig grad, ikke fremsætter bemærkninger inden for fristen for høring af den berørte offentlighed, indleder den kompetente myndighed godkendelsesproceduren.

2. Medlemsstaterne sikrer, at ansøgningen om godkendelse i de i stk. 1 omhandlede tilfælde også gøres tilgængelig for offentligheden i den medlemsstat, der kan blive berørt i betydelig grad, med henblik på fremsættelse af bemærkninger, og at den forbliver tilgængelig i samme tidsrum som i den medlemsstat, hvor ansøgningen er indgivet.«

29) Følgende overskrift indsættes efter artikel 26:

»KAPITEL IIA

MULIGGØRELSE OG FREMME AF INNOVATION«.

30) Artikel 27 affattes således:

»Artikel 27

Ny teknik

Medlemsstaterne fremmer, hvor det er relevant, udvikling og anvendelse af ny teknik, navnlig når denne teknik er identificeret i BAT-konklusionerne eller BAT-referencedokumenterne eller af innovationscentret for industriel omdannelse og industrielle emissioner som omhandlet i artikel 27a.«

31) Følgende artikler indsættes:

»Artikel 27a

Innovationscenter for industriel omstilling og industrielle emissioner

1. Kommissionen opretter og driver et innovationscenter for industriel omstilling og industrielle emissioner (»centret« eller »INCITE«).

2. Centret indsamler og analyserer oplysninger om innovative teknikker, herunder ny og omformende teknik, som bl.a. bidrager til størst mulig begrænsning af forurening, dekarbonisering, ressourceeffektivitet og en cirkulær økonomi, hvori der anvendes færre eller mindre skadelige kemikalier, der er relevante for aktiviteter, som er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde, og beskriver deres udviklingsniveau og miljøpræstationer. Kommissionen tager hensyn til centrets resultater under udarbejdelsen af arbejdsprogrammet for udvekslingen af informationer som omhandlet i artikel 13, stk. 3, litra b), og under udarbejdelsen, revideringen og ajourføringen af BAT-referencedokumenterne som omhandlet i artikel 13, stk. 1.

3. Centret bistås af:

- a) repræsentanter for medlemsstaterne
- b) relevante offentlige institutioner
- c) relevante forskningsinstitutioner
- d) forsknings- og teknologiorganisationer
- e) repræsentanter for de berørte industrier og landbrugere
- f) teknologileverandører
- g) ikkestatslige organisationer, der arbejder for at fremme menneskers sundhed eller miljøet
- h) Kommissionen.

4. Centret offentliggør sine resultater med de samme indskrænkninger som dem, der er fastsat i artikel 4, stk. 1 og 2, i direktiv 2003/4/EF.

Kommissionen vedtager en gennemførelsesretsakt, der fastsætter de detaljerede ordninger, som er nødvendige for centrets oprettelse og drift. Denne gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren. jf. artikel 75, stk. 2.

Artikel 27b

Afprøvning af ny teknik

Med forbehold af artikel 18 kan den kompetente myndighed dispensere midlertidigt fra kravene i artikel 15, stk. 2, 3 og 4, og fra principperne i artikel 11, litra a) og b), i forbindelse med afprøvning af ny teknik i et samlet tidsrum på højst 30 måneder, forudsat at afprøvningen af teknikken efter udløbet af perioden fastsat i tilladelsen indstilles, eller aktiviteten når op på mindst BAT-AEL'erne.

Artikel 27c

Emissionsniveauer og vejledende værdier for miljøpræstationer forbundet med ny teknik

Uanset artikel 21, stk. 3, kan den kompetente myndighed fastsætte:

- a) emissionsgrænseværdier, der sikrer, at emissionerne senest seks år efter offentliggørelsen af en afgørelse om BAT-konklusioner i overensstemmelse med artikel 13, stk. 5, vedrørende et anlægs hovedaktivitet, under normale driftsvilkår ikke ligger over de emissionsniveauer, der er forbundet med ny teknik som fastlagt i afgørelserne om BAT-konklusioner
- b) vejledende værdier for miljøpræstationer, der er i overensstemmelse med afgørelserne om BAT-konklusioner.

Artikel 27d

Omstilling til en ren, cirkulær og klimaneutral industri

1. Medlemsstaterne kræver, at driftslederne senest den 30. juni 2030 inkluderer en vejledende omstillingsplan omfattende deres aktiviteter som opført i bilag 1, punkt 1, 2, 3, 4, 6.1a og 6.1 b, i deres miljøledelsessystem. Omstillingsplanen skal indeholde oplysninger om, hvordan anlægget vil omstille sig i perioden 2030-2050 for at bidrage til udviklingen af en bæredygtig, ren, cirkulær, ressourceeffektiv og klimaneutral økonomi senest i 2050, herunder, hvor det er relevant, en gennemgribende industriel omstilling som omhandlet i artikel 27e.

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at det revisionsorgan, som er omhandlet i artikel 14a, stk. 4, sjette afsnit, senest et år efter den frist, der er fastsat i nærværende stykkes første afsnit, vurderer, om de i nærværende stykkes første afsnit omhandlede omstillingsplaner opfylder de krav, der er fastsat i den i nærværende artikels stk. 5, omhandlede delegerede retsakt.

2. Medlemsstaterne kræver, at driftslederen som led i revurderingen af godkendelsesvilkårene i henhold til artikel 21, stk. 3, efter offentliggørelsen af afgørelser om BAT-konklusioner efter den 1. januar 2030, inkluderer en omstillingsplan for hvert anlæg med en af de i bilag I opførte aktiviteter, som ikke er omhandlet i denne artikels stk. 1, i sit miljøledelsessystem. Omstillingsplanen skal indeholde oplysninger om, hvordan driftsledere vil omstille anlægget i perioden 2030-2050 med henblik på at bidrage til udviklingen af en bæredygtig, ren, cirkulær og klimaneutral økonomi senest i 2050, i overensstemmelse med de krav, der er fastsat i den i nærværende artikels stk. 5, omhandlede delegerede retsakt.

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at det revisionsorgan, som er omhandlet i artikel 14a, stk. 4, sjette afsnit, senest ét år efter færdiggørelsen af den revurdering, der er omhandlet i artikel 21, stk. 3, vurderer, om de i første afsnit omhandlede omstillingsplaner opfylder kravene i den i nærværende artikels stk. 5 omhandlede delegerede retsakt.

3. Hvis to eller flere anlæg kontrolleres af den samme driftsleder, eller hvis anlæggene kontrolleres af forskellige driftsledere, der er en del af samme virksomhed, i samme medlemsstat, kan disse anlæg være omfattet af én omstillingsplan.

Hvis elementer i omstillingsplanerne allerede er udarbejdet i overensstemmelse med anden EU-lovgivning og er i overensstemmelse med denne artikel, kan der i omstillingsplanen henvises til de relevante dokumenter.

4. Driftslederen offentliggør sin omstillingsplan, ajourføringer hertil og resultaterne af den i stk. 1 og 2 omhandlede vurdering som led i offentliggørelsen af relevante oplysninger om miljøledelsessystemet som omhandlet i artikel 14a, stk. 4.

5. Kommissionen vedtager senest den 30. juni 2026 en delegeret retsakt med henblik på at supplere dette direktiv ved at præcisere indholdet af omstillingsplanerne på grundlag af de oplysninger, der kræves i henhold til stk. 1, 2 og 3.

Kommissionen gennemgår senest den 31. december 2034 og, hvor det er relevant, reviderer den delegerede retsakt, der er omhandlet i første afsnit.

Artikel 27e

Gennemgribende industriel omstilling

1. Med forbehold af artikel 18 kan den kompetente myndighed i tilfælde af gennemgribende industriel omstilling af anlægget som fastsat i den relevante omstillingsplan herfor forlænge den frist, der gælder for at bringe anlægget i overensstemmelse med de ajourførte godkendelsesvilkår omhandlet i artikel 21, stk. 3, til i alt højst otte år, forudsat at:

- a) godkendelsen af anlægget indeholder en beskrivelse af den gennemgribende industrielle omstilling, de emissionsniveauer og den ressourceeffektivitet, der vil blive opnået, samt tidsplan og milepæle for gennemførelsen
- b) driftslederen rapporterer årligt til den kompetente myndighed om forløbet af gennemførelsen af omstillingsplanen, og
- c) de kompetente myndigheder sikrer, at der i den tilståede omstillingsperiode for anlægget ikke forårsages nogen væsentlig forurening og at der opnås et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Medlemsstaterne underretter mindst en gang om året som led i deres rapportering i henhold til artikel 72 Kommissionen om de dispensationer, de har givet.

2. Med forbehold af artikel 18 og 22 kan den kompetente myndighed i tilfælde af en gennemgribende industriel omdannelse, der består i lukning af et anlæg og overgang til et nyt anlæg som fastsat i den relevante omstillingsplan, og som skal afsluttes senest otte år efter offentliggørelsen af afgørelser om BAT-konklusioner i overensstemmelse med artikel 13, stk. 5, vedrørende det eksisterende anlægs hovedaktivitet, dispensere fra forpligtelsen til at ajourføre godkendelsen i overensstemmelse med artikel 21, stk. 3, forudsat at alle følgende betingelser er opfyldt:

- a) godkendelsen af det eksisterende anlæg indeholder en beskrivelse af lukningsplanen og tilhørende tidsplan og milepæle

b) driftslederen aflægger årligt rapport til den kompetente myndighed om status for gennemførelsen af nedlukningsplanen for det eksisterende anlæg og overgangen til et nyt anlæg

c) de kompetente myndigheder sikrer forud for lukningen af anlægget, at der ikke forårsages nogen væsentlig forurening og at der opnås et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Medlemsstaterne underretter Kommissionen som led i deres rapportering i henhold til artikel 72 mindst én gang om året om de dispensationer, de har givet.»

32) Artikel 30, stk. 5, affattes således:

»5. Den kompetente myndighed kan i op til seks måneder dispensere fra pligten til at overholde de i stk. 2 og 3 omhandlede emissionsgrænseværdier for svovldioxid for et fyringsanlæg, der med henblik herpå normalt anvender svovlfattigt brændsel, når driftslederen ikke kan overholde disse grænseværdier på grund af en afbrydelse i tilførslen af svovlfattigt brændsel, der skyldes alvorlig knaphed.

Medlemsstaterne underretter straks Kommissionen om enhver dispensation, der er givet i henhold til første afsnit, herunder årsagerne til dispensationen og de fastsatte vilkår.«

33) Artikel 30, stk. 6, tredje afsnit, affattes således:

»Medlemsstaterne underretter straks Kommissionen om enhver dispensation, der er givet i henhold til første afsnit, herunder årsagerne til dispensationen og de fastsatte vilkår.«

34) Følgende artikel indsættes:

»Artikel 34a

Fyringsanlæg der er en del af et lille isoleret system

1. Medlemsstaterne kan indtil den 31. december 2029 give fyringsanlæg, der den 4. august 2024 er en del af et lille isoleret system, dispensation fra at overholde emissionsgrænseværdierne omhandlet i artikel 30, stk. 2, og artikel 15, stk. 3, for svovldioxid, nitrogenoxider og støv, eller, hvis relevant, fra at overholde afsvovlingsgraderne omhandlet i artikel 31. De emissionsgrænseværdier for svovldioxid, nitrogenoxider og støv, der er fastsat i disse fyringsanlægs godkendelse, i henhold til kravene i direktiv 2001/80/EF og 2008/1/EF, skal som minimum bibeholdes.

Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at sikre, at emissionerne overvåges, og at der ikke forårsages væsentlig forurening. Medlemsstaterne må kun give anlæg dispensation fra emissionsgrænseværdierne, når alle foranstaltninger, der resulterer i mindre forurening, er udtømt. Dispensationen må ikke gælde længere end nødvendigt.

2. Fra den 1. januar 2030 skal de pågældende fyringsanlæg overholde de emissionsgrænseværdier for svovldioxid, nitrogenoxider og støv, der er fastsat i bilag V, del 2, og emissionsgrænseværdierne omhandlet i artikel 15, stk. 3, for svovldioxid, nitrogenoxider og støv.

3. De medlemsstater, der har givet dispensationer i overensstemmelse med denne artikels stk. 1, gennemfører en overholdelsesplan for de fyringsanlæg, der er omfattet af sådanne dispensationer. Overholdelsesplanen skal indeholde oplysninger om foranstaltningerne truffet til at sikre de berørte anlægs overholdelse pr. 31. december 2029 af de emissionsgrænseværdier for svovldioxid, nitrogenoxider og støv, der er fastsat i bilag V, del 2, og af emissionsgrænseværdierne i artikel 15, stk. 3, for svovldioxid, nitrogenoxider og støv. Overholdelsesplanen skal også indeholde oplysninger om foranstaltninger til minimering af omfanget og varigheden af de forurenende emissioner i den periode, som planen omfatter, og oplysninger om foranstaltninger til efterspørgselsstyring og muligheder for omlægning til renere brændsel eller renere alternativer såsom indførelse af vedvarende energi og sammenkobling med fastlandsnet.

4. Senest den 5. februar 2025 meddeler medlemsstaterne Kommissionen deres overholdelsesplan. Kommissionen vurderer planen, og hvis den ikke har gjort indsigelse senest 12 måneder efter modtagelsen af planen, kan den berørte medlemsstat betragte sin plan for accepteret. Hvis Kommissionen gør indsigelse med den begrundelse, at planen ikke garanterer, at de berørte anlæg overholder kravene senest den 31. december 2029, eller at den ikke minimerer omfanget og varigheden af de forurenende emissioner i den periode, som planen omfatter, skal den berørte medlemsstat meddele en revideret plan senest seks måneder efter Kommissionens underrettelse om sin indsigelse. For så vidt angår vurderingen af en revideret udgave af en plan, som en medlemsstat meddeler Kommissionen, er den i andet punktum omhandlede periode seks måneder.

5. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om fremskridtene vedrørende de foranstaltninger, der er beskrevet i overholdelsesplanen, senest den 5. februar 2026 og ved udgangen af hvert efterfølgende kalenderår. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om eventuelle senere ændringer af overholdelsesplanen. For så vidt angår vurderingen af en revideret udgave af en plan, som en medlemsstat meddeler Kommissionen, er den i stk. 4, andet punktum, omhandlede periode seks måneder.

6. Medlemsstaten gør oplysninger om dispensationen og de fastsatte vilkår offentligt tilgængelige i overensstemmelse med artikel 24, stk. 2.«

35) Artikel 42, stk. 1, andet afsnit, affattes således:

»Dette kapitel finder ikke anvendelse på forgasnings- eller pyrolyseanlæg, hvis gasserne eller væskerne fra denne varmebehandling af affald behandles forud for forbrændingen i en sådan grad:

a) at forbrændingen medfører emissioner, der er lavere end fra forbrændingen af de mindst forurenende brændstoffer på markedet, som kan forbrændes i anlægget

b) for andre emissioner end nitrogenoxider, svovloxider og støv, at forbrændingen ikke medfører emissioner, der er større end dem, der hidrører fra forbrænding eller medforbrænding af affald.«

36) Artikel 48, stk. 1, affattes således:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at emissionerne overvåges efter anvisningerne i bilag VI, del 6 og 7.

Emissioner til luft fra affaldsforbrændings- og affaldsmedforbrændingsanlæg skal også overvåges under andre betingelser end normale driftsbetingelser. Emissioner under opstart og nedlukning, hvor der ikke forbrændes affald, herunder emissioner af PCDD/F og dioxinlignende PCB, skal estimeres på grundlag af målingskampagner, der gennemføres med regelmæssige mellemrum, f.eks. hvert tredje år, under planlagte opstarter eller nedlukninger. Emissioner af PCDD/F og dioxinlignende PCB skal så vidt muligt forhindres eller minimeres.«

37) Artikel 63, stk. 2, affattes således:

»2. Hvis et bestående anlæg ændres væsentligt, eller som følge af væsentlige ændringer for første gang falder ind under dette direktivs anvendelsesområde, betragtes den del af anlægget, der ændres væsentligt, som et nyt anlæg.«

38) Artikel 70, stk. 3, affattes således:

»3. Overvågningen skal foretages og kvalitetssikringssystemerne hos de laboratorier, der forestår overvågningen, skal være i overensstemmelse med CEN-standarder eller, hvor disse ikke foreligger, ISO-standarder, nationale standarder eller andre internationale standarder, der tilsikrer fremlæggelse af data af tilsvarende videnskabelig beskaffenhed.«

39) Følgende overskrift indsættes efter artikel 70:

»KAPITEL VIA

SÆRLIGE BESTEMMELSER FOR OPDRÆT AF FJERKRÆ OG SVIN«.

40) Følgende artikler indsættes efter overskriften »KAPITEL VIa«:

»Artikel 70a

Anvendelsesområde

Dette kapitel finder anvendelse på de aktiviteter, der er anført i bilag Ia, som udføres i et omfang som angivet ved de kapacitetstærskler, der er anført i nævnte bilag.

Artikel 70b

Regel om sammenlægning

1. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at sikre, at hvis to eller flere anlæg, hvor der udføres husdyropdrætsaktiviteter, ligger tæt på hinanden, og driftslederen er den samme, eller hvis anlæggene er under kontrol af driftsledere, der indgår i et økonomisk eller juridisk forhold, kan den kompetente myndighed anse de pågældende anlæg for at være en enkelt enhed ved beregningen af kapacitetstærsklen omhandlet i artikel 70a.

Medlemsstaterne skal sikre, at anvendelsen af den i første afsnit omhandlede regel ikke sker med det formål at omgå forpligtelserne i dette direktiv.

2. Senest den 5. august 2028 offentliggør Kommissionen efter høring af medlemsstaterne retningslinjer om kriterierne for at anse forskellige anlæg for at være en enkelt enhed i henhold til stk. 1.

Artikel 70c

Godkendelser og registrering

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at intet anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde, drives uden godkendelse eller uden at være registreret, og at alle sådanne anlæg er i overensstemmelse med de i artikel 70i omhandlede ensartede betingelser for driftsregler.

Medlemsstaterne kan anvende en lignende, allerede eksisterende registreringsprocedure til registrering af anlæg, således at der ikke skabes en administrativ byrde.

Medlemsstaterne kan anvende en godkendelsesprocedure for så vidt angår intensivt opdræt af fjerkræ og svin

- a) hvor der er over 40 000 pladser til fjerkræ
- b) hvor der er over 2 000 pladser til fedesvin over 30 kg, eller
- c) hvor der er over 750 pladser til søer.

Medlemsstaterne kan fastsætte krav til bestemte kategorier af anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde, i de almindelige bindende forskrifter omhandlet i artikel 6.

Medlemsstaterne fastsætter den nærmere procedure for registrering eller udstedelse af godkendelser til anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde. Procedurerne skal mindst omfatte de i stk. 2 opførte oplysninger.

2. Registrering eller ansøgning om godkendelse skal mindst indeholde en beskrivelse af følgende elementer:

- a) anlægget og dets aktiviteter
- b) dyretypen

c) belægningsgraden i SK pr. hektar beregnet i overensstemmelse med bilag Ia, hvis nødvendigt

d) anlæggets kapacitet

e) kilderne til emissioner fra anlægget

f) arten og mængden af de forventelige emissioner fra anlægget til de enkelte miljømedier.

3. Ansøgningen skal ligeledes indeholde en ikke-teknisk sammenfatning af de oplysninger, der er omhandlet i stk. 2.

4. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at driftslederen straks oplyser den kompetente myndighed om enhver planlagt væsentlig ændring af anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde, når dette kan få følger for miljøet. Hvor det er relevant, revurderer og ajourfører den kompetente myndighed godkendelsen eller anmoder driftslederen om at ansøge om en godkendelse eller foretage en ny registrering.

5. Kommissionen vurderer virkningerne af gennemførelsen af de driftsregler, der er fastsat i artikel 70i, og fremlægger senest 11 år efter ikrafttrædelsen af den gennemførelsesretsakt, der er omhandlet i artikel 70i, stk. 2, en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om resultaterne af denne vurdering.

Artikel 70d

Driftslederens forpligtelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at driftslederen overvåger emissioner og hermed forbundne miljøpræstationsniveauer i overensstemmelse med de i artikel 70i omhandlede ensartede betingelser for driftsregler.

Overvågningsdata tilvejebringes ved hjælp af målemetoder eller, hvis det ikke er praktisk muligt, ved hjælp af beregningsmetoder såsom anvendelse af emissionsfaktorer. De metoder, der anvendes til at indhente overvågningsdata, skal beskrives i driftsreglerne.

Driftslederen opbevarer en fortegnelse over – og bearbejder – alle overvågningsresultater i en periode på mindst fem år på en sådan måde, at det er muligt at kontrollere, at de emissionsgrænseværdier og grænseværdier for miljøpræstationer, der er fastsat i driftsreglerne, overholdes.

2. I tilfælde af, at de emissionsgrænseværdier og grænseværdier for miljøpræstationer, der er fastsat i de i artikel 70i omhandlede ensartede betingelser for driftsregler, ikke overholdes, kræver medlemsstaterne, at driftslederen straks træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at disse værdier hurtigst muligt atter overholdes.

3. Driftslederen sikrer, at forvaltning af gødning, inklusive spredning af affald, animalske biprodukter eller andre restprodukter fra anlægget sker i overensstemmelse med den bedste tilgængelige teknik som fastsat i driftsreglerne og anden relevant EU-lovgivning, og at spredningen ikke forårsager væsentlig forurening af miljøet.

Artikel 70e

Overvågning

1. Medlemsstaterne sikrer, at der foretages passende overvågning i overensstemmelse med de i artikel 70i omhandlede ensartede betingelser for driftsregler.

2. Alle overvågningsresultater registreres, bearbejdes og forelægges på en sådan måde, at den kompetente myndighed kan kontrollere, at de driftsvilkår, emissionsgrænseværdier og

grænseværdier for miljøpræstationer, der er fastsat i de almindelige bindende forskrifter i artikel 6 eller i godkendelsen, overholdes.

3. Driftslederen stiller efter anmodning straks de i stk. 2 opførte data og informationer til rådighed for den kompetente myndighed. Den kompetente myndighed kan fremsætte en sådan anmodning for at kontrollere, om de ensartede betingelser for driftsreglerne overholdes. Den kompetente myndighed fremsætter denne anmodning, hvis et medlem af offentligheden anmoder om adgang til de i stk. 2 opførte data eller informationer.

Artikel 70f

Manglende overholdelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at værdierne for emissioner og miljøpræstationer overvåges i overensstemmelse med de i artikel 70i omhandlede ensartede betingelser for driftsregler og ikke overskrider de deri fastsatte emissionsgrænseværdier og grænseværdier for miljøpræstationer.

2. Medlemsstaterne indfører et effektivt system til overvågning af overholdelsen baseret på miljøinspektioner eller andre foranstaltninger for at kontrollere, at kravene i dette kapitel overholdes.

3. I tilfælde af, at kravene i dette kapitel ikke overholdes, sikrer medlemsstaterne, at den kompetente myndighed pålægger driftslederen at træffe alle nødvendige foranstaltninger ud over de foranstaltninger, som driftslederen har truffet i henhold til artikel 70d, for at sikre, at kravene straks overholdes.

Hvis manglende overholdelse medfører en betydelig forringelse af lokale luft-, vand- eller jordforhold, eller hvis den frembyder eller kan frembyde en væsentlig risiko for menneskers sundhed, indstiller den kompetente myndighed driften af anlægget, indtil kravene atter overholdes.

Artikel 70g

Information af offentligheden og offentlig deltagelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at den berørte offentlighed tidligt og på en effektiv måde får mulighed for at medvirke ved følgende procedurer:

a) udarbejdelse af almindelige bindende forskrifter som omhandlet i artikel 6 om godkendelser af anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde

b) udstedelse af en godkendelse til et nyt anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde

c) udstedelse af en ajourført godkendelse i overensstemmelse med artikel 70c, stk. 4, for enhver væsentlig ændring af et bestående anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde, eller

d) registreringsproceduren, såfremt der ikke indføres almindelige bindende forskrifter, og medlemsstaterne tillader, at anlægget kun skal registreres.

2. Den kompetente myndighed stiller følgende dokumenter og oplysninger til rådighed for offentligheden, herunder systematisk via internettet, gratis og uden at begrænse adgangen til registrerede brugere:

a) godkendelsen eller registreringen

b) resultaterne af de høringer, der er gennemført i overensstemmelse med stk. 1

- c) de i artikel 6 omhandlede almindelige bindende forskrifter, som gælder for anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde, og
- d) inspektionsrapporterne for anlæg, der falder ind under dette kapitels anvendelsesområde.

Artikel 70h

Adgang til klage og domstolsprøvelse

1. Medlemsstaterne sikrer inden for rammerne af deres relevante nationale lovgivning, at medlemmerne af den berørte offentlighed har adgang til ved en domstol eller ved et andet uafhængigt og upartisk ved lov nedsat organ at få prøvet den materielle og processuelle lovlighed af enhver afgørelse, handling eller undladelse, der er omfattet af dette kapital, når en af følgende betingelser er opfyldt:

- a) de har tilstrækkelig interesse
- b) de gør gældende, at en rettighed er krænkede, når dette er en forudsætning i henhold til en medlemsstats forvaltningsretlige regler.

Søgsmålskompetencen i prøvelsesproceduren må ikke være betinget af den rolle, som medlemmet af den berørte offentlighed spillede under deltagelsen i beslutningsprocedurerne i henhold til dette direktiv.

Prøvelsesproceduren skal være rimelig, afbalanceret, hurtig og ikke uoverkommeligt dyr og stille tilstrækkelige og effektive retsmidler til rådighed, inklusive foreløbige retsmidler, alt efter hvad der er relevant.

2. Medlemsstaterne afgør, på hvilket stadium der kan rejses indsigelse mod afgørelser, handlinger eller undladelser.

Artikel 70i

Ensartede betingelser for driftsregler

1. Kommissionen tilrettelægger en udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne, de berørte sektorer, ikkestatslige organisationer, der arbejder for miljøbeskyttelse og Kommissionen selv, inden der fastlægges ensartede betingelser for driftsregler i overensstemmelse med stk. 2. Udvekslingen af informationer vedrører især:

- a) emissions- og miljøpræstationsniveauer for anlæg og teknikker samt andre foranstaltninger, der er i overensstemmelse med bilag III
- b) benyttede teknikker, den dertil knyttede overvågning, virkninger på tværs af medier, økonomisk og teknisk bæredygtighed og udviklingen i den henseende
- c) den bedste tilgængelige teknik, der er identificeret efter hensyntagen til de i litra a) og b) nævnte spørgsmål
- d) ny teknik.

2. Kommissionen vedtager senest den 1. september 2026 en gennemførelsesretsakt med henblik på at fastlægge ensartede betingelser for driftsregler for hver af de i bilag Ia omhandlede aktiviteter.

De ensartede betingelser for driftsregler skal være i overensstemmelse med anvendelsen af den bedste tilgængelige teknik for aktiviteterne opført i bilag Ia og tage hensyn til disse anlægs karakter, type, størrelse og belægningsgrad, størrelsen af besætningerne af de enkelte dyretyper på blandede bedrifter og de særlige forhold, der gør sig gældende for græsningssystemer for opdræt, hvor dyrene

kun opdrættes i indendørs anlæg på visse tidspunkter af året. De skal også indeholde vejledende oplysninger om ny teknik, hvis sådanne foreligger.

Denne gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 75, stk. 2.

3. Medlemsstaterne sørger for, at den kompetente myndighed følger med i eller underrettes om udviklingen inden for den bedste tilgængelige teknik og om offentliggørelse af nye eller ajourførte ensartede betingelser for driftsregler.«

41) Artikel 72, stk. 2, affattes således:

»2. Den type af informationer, der skal stilles til rådighed i henhold til denne artikels stk. 1, og i hvilket format og med hvilke tidsintervaller, de skal forelægges, fastsættes efter forskriftsproceduren, jf. artikel 75, stk. 2. Gennemførelsesafgørelsen om type, format og hyppighed vedrørende de oplysninger, der skal forelægges i henhold til nærværende artikels stk. 1, ajourføres, når det er nødvendigt, og senest den 5. august 2026.«

42) Artikel 73, stk. 1, første og andet afsnit, affattes således:

»Senest den 30. juni 2028 og derefter hvert femte år forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om revision af gennemførelsen af dette direktiv. I rapporten indbefattes oplysninger om aktiviteter, for hvilke der er eller ikke er vedtaget BAT-konklusioner i henhold til artikel 13, stk. 5, i dette direktiv, og der tages hensyn til innovationsdynamikken, herunder ny teknik, behovet for yderligere forureningsforebyggende foranstaltninger og den revision, der er omhandlet i artikel 8 i direktiv 2003/87/EF.

Denne rapport skal omfatte en vurdering af behovet for EU-foranstaltninger i form af fastsættelse eller ajourføring af mindstekrav gældende for hele Unionen for emissionsgrænseværdier og for regler om overvågning og overholdelse for så vidt angår aktiviteter inden for anvendelsesområdet for de i den foregående femårige periode vedtagne BAT-konklusioner, på grundlag af følgende kriterier:

a) de pågældende aktiviteter indvirkning på miljøet som helhed og på menneskers sundhed

b) den aktuelle situation med hensyn til gennemførelsen af de bedste tilgængelige teknikker for de pågældende aktiviteter.«

43) I artikel 73 foretages følgende ændringer:

a) Stk. 3 affattes således:

»3. Kommissionen evaluerer ved hjælp af en evidensbaseret metode og under hensyntagen til de særlige forhold i sektoren, hvorvidt der er brug for tiltag på EU-niveau for:

a) på altomfattende vis at håndtere emissionerne fra opdræt af husdyr i Unionen, navnlig fra kvæg, og

b) yderligere at nå målet om global miljøbeskyttelse for så vidt angår produkter, der bringes i omsætning på EU-markedet, gennem forebyggelse og bekæmpelse af emissioner fra husdyrbrug og på en måde, der er i overensstemmelse med Unionens internationale forpligtelser.

Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om resultaterne af evalueringen senest den 31. december 2026. Rapporten ledsages, hvor det er relevant, af et lovgivningsmæssigt forslag.«

b) Følgende stykke indsættes:

»4. Kommissionen gennemgår:

- a) behovet for at begrænse emissionerne fra onshore- og offshore-efterforskning og fremstilling af mineralolie og gas
- b) behovet for at begrænse emissioner fra udvinding og behandling på udvindingsstedet af ikke-energirelaterede industrimineraler, der anvendes i andre brancher end bygge- og anlægsbranchen, og behovet for at begrænse emissioner fra udvinding og behandling på udvindingsstedet af malme, hvor dette er nylige aktiviteter i Unionen
- c) behovet for at revidere aktivitetstærsklen i bilag I for produktion af brint ved elektrolyse af vand.

Kommissionen medtager resultaterne af denne gennemgang i den første rapport til Europa-Parlamentet og Rådet som omhandlet i stk. 1.«

44) Artikel 74 affattes således:

»Artikel 74

Ændring af bilag

1. Med henblik på at muliggøre, at bestemmelserne i dette direktiv tilpasses til den videnskabelige og tekniske udvikling på baggrund af de bedste tilgængelige teknikker, vedtager Kommissionen delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 76 for så vidt angår tilpasningen af bilag V, del 3 og 4, bilag VI, del 2, 6, 7 og 8, og bilag VII, del 5, 6, 7 og 8, til sådan videnskabelig og teknisk udvikling.

2. Kommissionen gennemfører en passende høring af interessenter inden vedtagelsen af en delegeret retsakt i overensstemmelse med denne artikel.

Kommissionen offentliggør de relevante undersøgelser og analyser, der er anvendt ved udarbejdelsen af en delegeret retsakt vedtaget i overensstemmelse med denne artikel, senest ved vedtagelsen af den delegerede retsakt.«

45) Artikel 75 affattes således:

»Artikel 75

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.«

46) Artikel 76 affattes således:

»Artikel 76

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 27d, artikel 48, stk. 5, og artikel 74 tillægges Kommissionen for en periode på fem år fra den 1. august 2024. Kommissionen udarbejder en rapport vedrørende delegationen af beføjelser senest ni måneder inden udløbet af femårsperioden. Delegationen af beføjelser forlænges stiltiende for perioder af samme varighed,

medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet modsætter sig en sådan forlængelse senest tre måneder inden udløbet af hver periode.

3. Den i artikel 27d, artikel 48, stk. 5, og artikel 74 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.

5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 27d, artikel 48, stk. 5, eller artikel 74 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.«

47) Artikel 77 og 78 udgår.

48) Artikel 79 affattes således:

»Artikel 79

Sanktioner

1. Uden at dette berører medlemsstaternes forpligtelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF ^(*), fastsætter medlemsstaterne regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af nærværende direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning.

2. De sanktioner, der er omhandlet i stk. 1, omfatter administrative bøder, der reelt fratager dem, der har begået overtrædelserne, de økonomiske gevinster ved deres overtrædelser.

For så vidt angår de mest alvorlige overtrædelser begået af en juridisk person skal den maksimale størrelse af de i første afsnit omhandlede administrative bøder udgøre mindst 3 % af driftslederens årlige omsætning i regnskabsåret før det år, hvori bøden blev pålagt.

Medlemsstaterne kan i tilgift eller som alternativ anvende strafferetlige sanktioner, forudsat at disse er lige så effektive, proportionelt afpassede og afskrækkende som de administrative bøder omhandlet i denne artikel.

3. Medlemsstaterne sikrer, at de sanktioner, der er fastsat i denne artikel, tager behørigt hensyn til følgende, alt efter hvad der er relevant:

a) overtrædelsens art, grovhed og omfang

b) den befolkning eller det miljø, der er berørt af overtrædelserne, under hensyntagen til overtrædelsens indvirkning på målet om at opnå et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet

c) overtrædelsens gentagne eller enkeltstående karakter.

4. Medlemsstaterne giver straks Kommissionen meddelelse om de i stk. 1 omhandlede regler og foranstaltninger, og underretter den straks om alle senere ændringer, der berører dem.

(*5) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF af 19. november 2008 om strafferetlig beskyttelse af miljøet ([EUT L 328 af 6.12.2008, s. 28](#)).« "

49) Følgende artikel indsættes:

»Artikel 79a

Erstatning

1. Medlemsstaterne sikrer, at de berørte personer i tilfælde af skade på menneskers sundhed som følge af en overtrædelse af nationale foranstaltninger vedtaget i medfør af dette direktiv har ret til at kræve og opnå erstatning for denne skade fra de relevante fysiske eller juridiske personer.

2. Medlemsstaterne sikrer, at nationale regler og procedurer vedrørende erstatningskrav udformes og anvendes på en sådan måde, at de ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til erstatning for skade forårsaget af en overtrædelse i henhold til stk. 1.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte forældelsesfrister for anlæggelse af erstatningssøgsmål som omhandlet i stk. 1. Sådanne frister begynder ikke at løbe, før overtrædelsen er ophørt, og den person, der kræver erstatning, ved eller med rimelighed kan forventes at vide, at vedkommende har lidt skade som følge af en overtrædelse som omhandlet i stk. 1.«

50) Bilag I ændres som angivet i bilag I til dette direktiv.

51) I bilag Ia indsættes teksten i bilag II til dette direktiv.

52) Bilag II erstattes med teksten i bilag III til dette direktiv.

53) Bilag III ændres som angivet i bilag IV til dette direktiv.

54) Bilag IV ændres som angivet i bilag V til dette direktiv.

55) Bilag V ændres som angivet i bilag VI til dette direktiv.

56) Bilag VI ændres som angivet i bilag VII til dette direktiv.

Artikel 2

Ændring af direktiv 1999/31/EF

Artikel 1, stk. 2, i direktiv 1999/31/EF udgår.

Artikel 3

Overgangsbestemmelser

1. For så vidt angår de anlæg, der udfører aktiviteter omhandlet i bilag I, anvender medlemsstaterne artikel 14, stk. 1, andet afsnit, litra aa), bb) og h), og artikel 15, stk. 4 og 6, inden for fire år efter offentliggørelsen af afgørelser om BAT-konklusioner, der er offentliggjort efter den 1. juli 2026 vedrørende et anlægs hovedaktivitet i overensstemmelse med artikel 13, stk. 5.

Anlæg, der blev godkendt første gang efter offentliggørelsen af afgørelser om BAT-konklusioner, der er offentliggjort efter den 1. juli 2026 vedrørende et anlægs hovedaktivitet i overensstemmelse med artikel 13, stk. 5, anvender de i nærværende stykkes første afsnit omhandlede bestemmelser fra den dato, hvor BAT-konklusionerne offentliggøres.

2. For så vidt angår de anlæg, der udfører aktiviteter omhandlet i bilag I, som er omfattet af direktivets anvendelsesområde inden den 4. august 2024, og som er i drift og har opnået godkendelse inden den 1. juli 2026, finder artikel 14, stk. 1, andet afsnit, litra a), b), ba) og d), artikel 15, stk. 1 og 5, artikel 15a og artikel 16, stk. 4, anvendelse, når godkendelsen udstedes eller ajourføres i henhold til artikel 20, stk. 2, eller artikel 21, stk. 5, eller ajourføres senest fire år efter offentliggørelsen af afgørelser om BAT-konklusioner, der er offentliggjort efter den 1. juli 2026 i overensstemmelse med artikel 13, stk. 5, vedrørende et anlægs hovedaktivitet, eller senest den 1. september 2036, alt efter hvilken dato der er tidligst.

For så vidt angår anlæg, der udfører aktiviteter som omhandlet i bilag I, og som er omfattet af direktivets anvendelsesområde inden den 4. august 2024, og for hvilke driftslederne har indgivet en fuldstændig ansøgning om en godkendelse inden den 1. juli 2026, forudsat at disse anlæg sættes i drift senest den 1. juli 2027, finder artikel 14, stk. 1, andet afsnit, litra a), b), ba) og d), artikel 15, stk. 1 og 5, artikel 15a og artikel 16, stk. 4, anvendelse, når godkendelsen udstedes eller ajourføres i henhold til artikel 20, stk. 2, eller artikel 21, stk. 5, eller ajourføres senest fire år efter offentliggørelsen af afgørelser om BAT-konklusioner, der er offentliggjort efter den 1. juli 2026 i overensstemmelse med artikel 13, stk. 5, vedrørende et anlægs hovedaktivitet, eller senest den 1. september 2036, alt efter hvilken dato der er tidligst.

For så vidt angår anlæg, der udfører aktiviteter som omhandlet i bilag I, og som er omfattet af direktivets anvendelsesområde inden den 4. august 2024, finder artikel 15, stk. 3, anvendelse, når godkendelsen ajourføres senest fire år efter offentliggørelsen af, eller udstedes efter, afgørelser om BAT-konklusioner, der er offentliggjort efter den 1. juli 2026 i overensstemmelse med artikel 13, stk. 5, vedrørende et anlægs hovedaktivitet, eller når godkendelsen ajourføres i henhold til artikel 21, stk. 5, eller senest den 1. september 2036, alt efter hvilken dato der er tidligst.

Indtil den relevante anvendelsesdato som omhandlet i første, andet og tredje afsnit, skal de anlæg, der er nævnt i disse afsnit, og som er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU i den udgave, der var gældende den 3. august 2024, overholde direktiv 2010/75/EU i den udgave.

3. For så vidt angår anlæg, der ikke var omfattet af direktivets anvendelsesområde inden den 4. august 2024, som udfører de aktiviteter, der er omhandlet i bilag I, punkt 2.3, litra aa), og efterbehandling af tekstilfibre eller tekstiler i punkt 6.2 i nævnte bilag, og som er i drift inden den 1. juli 2026, anvender medlemsstaterne, dog med undtagelse af artikel 14, stk. 1, andet afsnit, litra aa), bb) og h), og artikel 15, stk. 4 og 6, de love, forskrifter og administrative bestemmelser, der er vedtaget i overensstemmelse med dette direktiv, senest fire år efter den 1. juli 2026.

4. For så vidt angår anlæg, som ikke er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU inden den 4. august 2024, og som udfører aktiviteter som omhandlet i bilag I, punkt 1.4, punkt 2.3, litra b) og ba), og punkt 2.7 og 3.6, anvender medlemsstaterne, dog med undtagelse af artikel 14, stk. 1, andet afsnit, litra aa), bb) og h), og artikel 15, stk. 4 og 6, de love, forskrifter og administrative bestemmelser, der er vedtaget i medfør af nærværende direktiv inden for fire år efter offentliggørelsen af afgørelser om BAT-konklusioner i overensstemmelse med artikel 13, stk. 5, vedrørende et anlægs hovedaktivitet eller senest den 1. september 2034, alt efter hvilken dato der er tidligst.

De anlæg, der er omhandlet i første afsnit, og som er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU i den udgave, der var gældende dagen før nærværende direktivs ikrafttræden, skal, indtil den relevante anvendelsesdato omhandlet i første afsnit oprinder, overholde direktiv 2010/75/EU i den udgave.

For så vidt angår anlæg, der blev godkendt første gang efter offentliggørelsen af afgørelser om BAT-konklusioner, der er offentliggjort efter den 1. juli 2026 vedrørende et anlægs hovedaktivitet i overensstemmelse med artikel 13, stk. 5, finder de love, forskrifter og administrative bestemmelser, der er vedtaget i medfør af nærværende direktiv, anvendelse på udstedelsen af deres godkendelser fra den dato, hvor BAT-konklusionerne offentliggøres.

5. For så vidt angår de anlæg, der udfører aktiviteter omhandlet i bilag Ia, anvender medlemsstaterne de love og administrative bestemmelser, der er vedtaget i medfør af dette direktiv inden for:

- a) fire år efter ikrafttrædelsen af gennemførelsesretsakten omhandlet i artikel 70i, stk. 2, hvis anlægget har en kapacitet på 600 SK eller derover
- b) fem år efter ikrafttrædelsen af gennemførelsesretsakten omhandlet i artikel 70i, stk. 2, hvis anlægget har en kapacitet på 400 SK eller derover
- c) seks år efter ikrafttrædelsen af gennemførelsesretsakten omhandlet i artikel 70i, stk. 2, for så vidt angår alle øvrige anlæg opført i bilag Ia.

De anlæg, der er omhandlet i første afsnit, og som er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2010/75/EU i den udgave, der var gældende dagen før nærværende direktivs ikrafttræden, skal, indtil den relevante anvendelsesdato omhandlet i første afsnit oprinder, overholde direktiv 2010/75/EU i den udgave.

6. Dispensationer, som den kompetente myndighed har givet i overensstemmelse med artikel 15, stk. 5, inden den 1. juli 2026, forbliver gyldige, indtil den kompetente myndighed revurderer, om dispensationen er berettiget i henhold til artikel 15, stk. 5. Revurderingen foretages fire år fra den 1. juli 2026 eller som led i en revurdering af godkendelsesvilkårene i henhold til artikel 21, alt efter hvilken dato der er tidligst.

7. Dispensationer vedrørende prøvning og anvendelse af ny teknik, der gives af den kompetente myndighed i overensstemmelse med artikel 15, stk. 7, i direktiv 2010/75/EU i den udgave, der var i kraft den 3. august 2024, inden den 1. juli 2026 forbliver gyldige indtil udgangen på den periode, der er fastsat i den afgørelse, der gav dispensationen. Efter den angivne periode skal prøvningen af teknikken standses, eller aktiviteten skal mindst opnå BAT-AEL'erne.

Artikel 4

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 1. juli 2026. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.

Lovene og bestemmelserne skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 5

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 6

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.
Udfærdiget i Strasbourg, den 24. april 2024.

På Europa-Parlamentets vegne
R. METSOLA

Formand

På Rådets vegne

M. MICHEL

Formand

BILAG I

Bilag I til direktiv 2010/75/EU ændres således:

a) Punkt 1.4 affattes således:

»1.4. Forgasning, likvefaktion eller pyrolyse af:

a) kul

b) andre brændsler i anlæg med en samlet nominel indfyret termisk effekt på 20 MW eller derover.«

b) Punkt 2.3 affattes således:

»2.3. Forarbejdning af jernmetaller:

a) varmvalsning med en råstålkapacitet på mere end 20 tons/time

aa) koldvalsning med en råstålkapacitet på mere end 10 tons/time

b) smedning med hamre med slagenergi på mere end 50 kJ pr. hammer

ba) smedning med smedepresser med en kraft på mere end 30 mega-newton (MN) pr. presse

c) anbringelse af beskyttelseslag af smeltet metal med en råstålkapacitet på mere end 2 tons/time.«

c) Følgende punkt indsættes:

»2.7. Fremstilling af batterier, bortset fra blot samling af batteridele, med en produktionskapacitet på 15 000 ton battericeller (katode, anode, elektrolyt, separator, kapsel) eller derover om året.«

d) Punkt 3.5 affattes således:

»3.5. Fremstilling af keramiske produkter ved brænding, navnlig tagsten, mursten, ildfaste sten, fliser, stentøj eller porcelæn med:

a) en produktionskapacitet på mere end 75 tons/dag, og/eller

b) en ovnkapacitet på mere end 4 m³ og med en sættetæthed pr. ovn på mere end 300 kg/m³.«

e) Følgende punkt indsættes:

»3.6. Udvinning, herunder behandling på udvindingsstedet såsom findeling, størrelseskontrol, oparbejdning og opgradering af følgende malme i industrielt omfang:

bauxit, chrom, kobolt, kobber, guld, jern, bly, litium, mangan, nikkel, palladium, platin, tin, wolfram og zink.«

f) Punkt 4.2, litra a), affattes således:

»a) gasser som f.eks. ammoniak, klor eller klorbrinte, fluor og fluorbrinte, kulilte, svovlforbindelser, nitrogenoxider, brint, undtagen når brint fremstilles ved elektrolyse af vand, svovldioxid, carbonyldichlorid.«

g) Punkt 5.3. affattes således:

»5.3.a) Bortskaffelse af ufarligt affald, hvor kapaciteten er større end 50 tons/dag, og hvorunder en eller flere af følgende aktiviteter finder sted, dog undtaget aktiviteter omfattet af Rådets direktiv 91/271/EØF^[*1]:

i) biologisk behandling (såsom anaerob nedbrydning eller kombineret nedbrydning)

ii) fysisk-kemisk behandling

iii) forbehandling af affald med henblik på forbrænding eller medforbrænding

iv) behandling af slagge og aske

v) behandling i shreddere af metalaffald, herunder affald af elektrisk og elektronisk udstyr og udrangerede køretøjer og deres komponenter.

b) Nyttiggørelse eller en blanding af nyttiggørelse og bortskaffelse af ufarligt affald, hvor kapaciteten er større end 75 tons/dag, og hvorunder en eller flere af følgende aktiviteter finder sted, dog undtaget aktiviteter omfattet af direktiv 91/271/EØF*:

i) biologisk behandling (såsom anaerob nedbrydning)

ii) forbehandling af affald med henblik på forbrænding eller medforbrænding

iii) behandling af slagge og aske

iv) behandling i shreddere af metalaffald, herunder affald af elektrisk og elektronisk udstyr og udrangerede køretøjer og deres komponenter.

Hvis den eneste affaldsbehandlingsaktivitet, der finder sted, er anaerob nedbrydning, er kapacitetstærsklen for denne aktivitet 100 tons/dag.

^[*1] Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand ([EFT L 135 af 30.5.1991, s. 40](#)).« "

h) Punkt 6.2. affattes således:

»6.2. Forudgående forarbejdning (vask, blegning, mercerisering) farvning eller færdigbearbejdning af tekstilfibre eller tekstilstoffer, hvor behandlingskapaciteten er større end 10 tons/dag.«

i) Punkt 6.5. affattes således:

»6.5. Bortskaffelse eller genanvendelse af dyrekroppe eller animalske biprodukter, hvor kapaciteten er større end 10 tons/dag.«

j) Punkt 6.6. affattes således:

»6.6. Fremstilling af brint ved elektrolyse af vand, når produktionskapaciteten overstiger 50 tons/dag.«

^[*1] Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand ([EFT L 135 af 30.5.1991, s. 40](#)).« «

BILAG II

»BILAG Ia

Aktiviteter omhandlet i artikel 70a

Anlæg er omfattet af dette bilags anvendelsesområde, hvis de tilhører en eller flere af følgende aktivitetskategorier:

1. Opdræt af svin, der repræsenterer mindst 350 SK, undtagen opdrætsaktiviteter, der udføres i henhold til økologiske produktionsordninger i overensstemmelse med forordning (EU) 2018/848, eller hvor belægningsgraden er mindre end 2 SK/ha, der kun anvendes til græsning eller dyrkning af foder eller fouragering, der anvendes til fodring af dyrene, og dyrene opdrættes udendørs i en betydelig periode af året eller i sæsonbestemt tidsrum.
2. Opdræt udelukkende af æglæggende høner, der repræsenterer 300 SK eller derover, eller kun opdræt af andre fjerkrækategorier, der repræsenterer 280 SK eller derover. I anlæg, hvor opdrættes en blanding af fjerkræ, herunder æglæggende høner, er tærsklen 280 SK, og kapaciteten beregnes med 0,93 som vægtningsfaktor^[*1] for æglæggende høner.
3. Opdræt af svin, der repræsenterer mindst 380 SK, undtagen opdræt af svin i anlæg, der drives efter økologiske produktionsordninger i overensstemmelse med forordning (EU) 2018/848, eller hvor belægningsgraden er mindre end 2 SK/ha, der kun anvendes til græsning eller dyrkning af foder eller fouragering, der anvendes til fodring af dyrene, og dyrene opdrættes udendørs i en betydelig periode af året eller i sæsonbestemt tidsrum.

Et anlægs SK-niveau beregnes ved brug af følgende omregningsværdier:

Svin:

Avlssøer ≥ 50 kg ... 0,500

Pattegrise ≤ 20 kg ... 0,027

Andre svin ... 0,300

Fjerkræ:

Slagtekyllinger ... 0,007

Æglæggende høner ... 0,014

Kalkuner ... 0,030

Ænder ... 0,010

Gæs ... 0,020

Strudse ... 0,350

Andet fjerkræ ... 0,001

^[*1] Vægtningsfaktoren for æglæggende høner er beregnet ved at dividere den anden fjerkrætærskel (280 SK) med tærsklen for æglæggende høner (300 SK). Det giver $280:300 = 0,93$ (afrundet).« «

BILAG III

»BILAG II

Principper, der skal overholdes, når der gives dispensation i medfør af artikel 15, stk. 5

Dispensationer i medfør af artikel 15, stk. 5, gives efter følgende principper:

1. Omkostninger

- 1.1. De omkostninger, der er omhandlet i artikel 15, stk. 5, er omkostningerne ved at overholde de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik, og omfatter både kapitalomkostninger og driftsomkostninger. Mere generelle sociale eller økonomiske omkostninger medregnes ikke.
- 1.2. Vurderingen af omkostningerne skal være kvantitativ og understøttes af en kvalitativ vurdering.
- 1.3. De omkostninger, der tages i betragtning ved vurderingen, skal:
 - a) være nettoomkostninger efter fradrag af eventuelle økonomiske fordele ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik
 - b) omfatte omkostningerne ved at opnå den finansielle kapital, der er nødvendig for at finansiere den bedste tilgængelige teknik
 - c) beregnes ved brug af en diskonteringssats for at tage højde for forskelle i monetær værdi over tid.
- 1.4. Ansøgningen om dispensation skal klart angive kilden til omkostninger og de metoder, der er anvendt til beregning heraf, herunder diskonteringssatsen omhandlet i punkt 1.3, litra c), og den skønsmæssige usikkerhed forbundet med vurderingen af omkostningerne.
- 1.5. Omkostninger anslået af driftslederen vurderes af den kompetente myndighed på grundlag af oplysninger fra andre kilder såsom teknologileverandører, fagfællebedømt forskning, ekspertvurderinger eller data fra andre anlæg, hvor den bedste tilgængelige teknik er blevet installeret for nylig.

2. Miljøfordele

- 2.1. De miljøfordele, der er omhandlet i artikel 15, stk. 4, er miljøfordelene ved at overholde de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik.
- 2.2. Vurderingen af miljøfordelene skal være kvantitativ (udtrykt i monetær værdi) og understøttes af en kvalitativ vurdering. Fastslåede omkostninger ved forureningsskader anvendes, hvor det er muligt.
- 2.3. Ved vurderingen af miljøfordelene anvendes en diskonteringssats for eventuelle værdisatte fordele, der tager højde for forskelle i værdi for samfundet over tid.
- 2.4. Ansøgningen om dispensation skal klart angive kilden til oplysninger om miljøfordelene og de metoder, der er anvendt til beregning af miljøfordelene, herunder diskonteringssatsen omhandlet i punkt 1.3, litra c), og den skønsmæssige usikkerhed forbundet med vurderingen af miljøfordelene.
- 2.5. De miljøfordele, som driftslederen har anslået, vurderes af den kompetente myndighed på grundlag af ekspertvurderinger eller data fra andre anlæg, hvor den bedste tilgængelige teknik er blevet installeret for nylig.

3. Uforholdsmæssigt store omkostninger i forhold til miljøfordele

- 3.1. For at fastslå, om omkostningerne er uforholdsmæssigt store, sammenlignes omkostningerne ved at overholde de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik, og fordelene ved en sådan overholdelse.
- 3.2. Sammenligningen skal omfatte følgende elementer:
 - a) en metode til at imødegå usikkerheder forbundet med vurderingen af omkostninger og miljøfordele
 - b) en angivelse af den margin, hvormed omkostningerne bør overstige miljøfordelene.«

BILAG IV

I bilag III til direktiv 2010/75/EU foretages følgende ændringer:

- a) Nr. 2 affattes således:
»2. anvendelse af mindre farlige stoffer, herunder andre særligt problematiske stoffer«.
- b) Nr. 5 affattes således:
»5. teknologiske fremskridt, herunder digitale værktøjer, og ændringer i den videnskabelige viden og forståelse«.
- c) Nr. 9 affattes således:
»9. forbruget og arten af råstoffer, herunder vand, der forbruges i processen, og energieffektiviteten og dekarbonisering«.
- d) Nr. 10 affattes således:
»10. behovet for at forhindre eller begrænse emissionernes samlede indvirkning på og risiko for miljøet, herunder på biodiversiteten, til et minimum«.
- e) Nr. 11 affattes således:
»11. behovet for at forhindre uheld og begrænse følgerne for miljøet og menneskelig sundhed«.

BILAG V

I bilag IV til direktiv 2010/75/EU foretages følgende ændringer:

- a) Stk. 1, indledningen, affattes således:
»1. Offentligheden informeres tidligt i en beslutningsproces, eller senest så snart at information med rimelighed kan forelægges, ved offentlige bekendtgørelser og på en webside om følgende:«.
- b) Stk. 3 affattes således:
»3. Medlemmerne af den berørte offentlighed har ret til at fremsætte kommentarer og meningstilkendegivelser til den kompetente myndighed, inden der træffes en afgørelse.«
- c) Stk. 5 affattes således:
»5. Der skal fastsættes rimelige tidsrammer for de forskellige faser, så der er tilstrækkelig tid til at informere offentligheden og til, at medlemmerne af den berørte offentlighed kan tage informationerne til efterretning og opnå reel deltagelse i de miljøbeslutningsprocedurer, der er omfattet af dette bilag.«

BILAG VI

I bilag V til direktiv 2010/75/EU foretages følgende ændringer:

- a) Del 3, stk. 8, tredje afsnit, affattes således:
»Driftslederen underretter uden unødigt ophold den kompetente myndighed om resultaterne af kontrollen af de automatiske målesystemer.«
- b) Del 3, stk. 10, andet afsnit, affattes således:
»Dage, hvor mere end tre timegennemsnitsværdier er ugyldige, fordi det automatiske målesystem ikke fungerer korrekt eller er under vedligeholdelse, valideres ikke. Såfremt mere end ti dage over et år ikke valideres på grund af sådanne forhold, kræver den kompetente myndighed, at driftslederen uden unødigt ophold træffer passende foranstaltninger til at gøre det automatiske målesystem mere pålideligt.«

BILAG VII

I bilag VI til direktiv 2010/75/EU foretages følgende ændringer:

Del 6, punkt 1.2, affattes således:

- »1.2. Prøveudtagning og analyse af samtlige forurenende stoffer, herunder dioxiner og furaner, samt kvalitetssikring af de automatiske målesystemer og referencemålemetoder til kalibrering af disse systemer udføres i overensstemmelse med CEN-standarder. Hvis der ikke foreligger CEN-standarder, finder ISO-standarder, nationale eller andre internationale standarder, som sikrer, at der fremskaffes oplysninger af tilsvarende videnskabelig kvalitet, anvendelse. Dette gælder også for kvalitetssikringssystemet hos det laboratorium, der foretager prøveudtagning og analyse. Automatiske målesystemer underkastes kontrol ved hjælp af parallelle målinger med referencemetoderne mindst én gang om året.«

[¹] [EUT C 443 af 22.11.2022, s. 130.](#)

[²] [EUT C 498 af 30.12.2022, s. 154.](#)

[³] Europa-Parlamentets holdning af 12.3.2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 12.4.2024.

[⁴] [EUT L 282 af 19.10.2016, s. 4.](#)

[⁵] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) ([EUT L 334 af 17.12.2010, s. 17](#)).

[⁶] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 (»den europæiske klimalov«) ([EUT L 243 af 9.7.2021, s. 1](#)).

[⁷] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1252 af 11. april 2024 om fastlæggelse af en ramme for at sikre en sikker og bæredygtig forsyning med kritiske råstoffer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 og (EU) 2019/1020 ([EUT L 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>](#)).

[⁸] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1542 af 12. juli 2023 om batterier og udtjente batterier, om ændring af direktiv 2008/98/EF og forordning (EU) 2019/1020 og om ophævelse af direktiv 2006/66/EF ([EUT L 191 af 28.7.2023, s. 1](#)).

[⁹] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU af 4. juli 2012 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer og om ændring og efterfølgende ophævelse af Rådets direktiv 96/82/EF ([EUT L 197 af 24.7.2012, s. 1](#)).

[¹⁰] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF ([EUT L 396 af 30.12.2006, s. 1](#)).

[¹¹] Kommissionens gennemførelsesafgørelse 2012/119/EU af 10. februar 2012 om fastsættelse af regler for vejledning om dataindsamling og udfærdigelsen af BAT-referencedokumenter og om sikringen af deres kvalitet som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner ([EUT L 63 af 2.3.2012, s. 1](#)).

[¹²] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF ([EUT L 41 af 14.2.2003, s. 26](#)).

[¹³] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/943 af 8. juni 2016 om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger (forretningshemmeligheder) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse ([EUT L 157 af 15.6.2016, s. 1](#)).

[¹⁴] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 af 9. juli 2008 om kravene til akkreditering og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 339/93 ([EUT L 218 af 13.8.2008, s. 30](#)).

[¹⁵] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009 af 25. november 2009 om organisationers frivillige deltagelse i en fællesskabsordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS) og om ophævelse af forordning (EF) nr. 761/2001 og Kommissionens beslutning 2001/681/EF og 2006/193/EF ([EUT L 342 af 22.12.2009, s. 1](#)).

[¹⁶] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om et system for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Unionen og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF ([EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32](#)).

- [¹⁷] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger ([EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1](#)).
- [¹⁸] Domstolens dom (Første Afdeling) af 14. januar 2021, *LB m.fl. mod College van burgemeester en wethouders van de gemeente Echt-Susteren*, C-826/18, ECLI:EU:C:2021:7, præmis 58 og 59.
- [¹⁹] Domstolens dom (Store Afdeling) af 15. januar 2013, *Jozef Krížan m.fl. mod Slovenská inšpekcia životného prostredia*, C-416/10, ECLI:EU:C:2013:8, præmis 109.
- [²⁰] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF ([EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19](#)).
- [²¹] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1244 af 24. april 2024 om rapportering af miljødata fra industrianlæg og oprettelse af en portal for industrielle emissioner og om ophævelse af forordning (EF) nr. 166/2006 ([EUT L 2024/1244, 2.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1244/oj>](#)).
- [²²] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser ([EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13](#)).
- [²³] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1787 af 13. juni 2024 om reduktion af metanemissioner i energisektoren og om ændring af forordning (EU) 2019/942 ([EUT L 2024/1787, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>](#)).
- [²⁴] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/30/EU af 12. juni 2013 om sikkerheden i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter og om ændring af direktiv 2004/35/EF ([EUT L 178 af 28.6.2013, s. 66](#)).
- [²⁵] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF af 19. november 2008 om strafferetlig beskyttelse af miljøet ([EUT L 328 af 6.12.2008, s. 28](#)).
- [²⁶] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader ([EUT L 143 af 30.4.2004, s. 56](#)).
- [²⁷] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 166/2006 af 18. januar 2006 om oprettelse af et europæisk register over udledning og overførsel af forurenende stoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/689/EØF og 96/61/EF ([EUT L 33 af 4.2.2006, s. 1](#)).
- [²⁸] Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald ([EFT L 182 af 16.7.1999, s. 1](#)).
- [²⁹] [EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14](#).